

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

БРОЈ 9

Београд, 28. март 2022.

ГОДИНА СХХХХI

Цена овог броја је 303 динара
Годишња претплата је 15.174 динара

145.

На основу члана 53. став 3. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10 – др. закон, 10/15, 88/15 – УС, 36/18, 94/19 и 74/21 – УС) и члана 24. став 1, а у вези са чланом 17. став 4. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон), министар одбране прописује

П Р А В И Л Н И К О ОВЛАШЋЕНИМ СЛУЖБЕНИМ ЛИЦИМА ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ, НАЧИНУ ПРИМЕНЕ ПОЛИЦИЈСКИХ МЕРА И РАДЊИ И ПОЛИЦИЈСКИХ ОВЛАШЋЕЊА И ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА И ЗАДАТАКА ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилник о овлашћеним службеним лицима Војне полиције, начину примене полицијских мера и радњи и полицијских овлашћења и обављању послова и задатака Војне полиције (у даљем тексту: Правилник) прописује која лица имају статус овлашћеног службеног лица Војне полиције (у даљем тексту: овлашћена службена лица), и начин примене полицијских мера, радњи и полицијских овлашћења у обављању послова и задатака Војне полиције.

Примена полицијских мера радњи и полицијских овлашћења прописана Правилником не представља употребу Војске Србије прописану Законом о Војсци Србије.

Одредбе Правилника којима се прописује реализација задатака Војне полиције, примена овлашћења, предузимање мера и радњи овлашћених службених лица у објектима Министарства одбране и Војске Србије и мере заштите припадника Министарства одбране и Војске Србије, једнако се примењују на одређена лица и објекте које користе одређена лица, а за чију безбедносну заштиту су одговорне јединице Војне полиције.

II. ОВЛАШЋЕНА СЛУЖБЕНА ЛИЦА ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ

Члан 2.

Овлашћена службена лица су официри, подофицири и професионални војници који су распоређени на формацијска места у органима, јединицама и установама Војне полиције и оспособљени за рад у Војној полицији.

Начин оспособљавања за рад у Војној полицији регулише начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежан за послове Војне полиције.

III. ПОСЛОВИ ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ

Послови Војне полиције и надлежност

Члан 3.

Војна полиција обавља послове Војне полиције и учествује у планирању, организовању, реализацији и контроли општебезбедносних мера из своје надлежности у Министарству одбране и Војсци Србије.

Пословима Војне полиције, у смислу Закона о Војсци Србије, сматрају се:

1) сузбијање криминалитета;

- 2) контрола и одржавање војног реда и дисциплине;
- 3) обезбеђење одређених лица, најзначајнијих војних објеката, докумената и наоружања;
- 4) регулисање и контрола војног путног саобраћаја;
- 5) противтерористичка заштита у Министарству одбране и Војсци Србије;
- 6) управни послови који се односе на држање и ношење оружја у складу са Законом о Војсци Србије.

Послове Војне полиције обављају територијално надлежне јединице и установе Војне полиције у зонама територијалне надлежности и у организацијским целинама у чијем саставу се налазе, а органи, јединице и установе Војне полиције које немају територијалну надлежност само у организацијским целинама у чијем саставу се налазе.

Зона територијалне надлежности је део простора или простор Републике Србије додељен јединицама и установама Војне полиције ради реализације послова Војне полиције на додељеној територији и у јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије које су размештене на њој.

Територијалну надлежност Војне полиције одређује начелник Генералштаба Војске Србије, на предлог начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

По наредби и захтеву надлежног суда, тужилаштва или одлуци начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, овлашћена службена лица могу обављати послове Војне полиције ван састава у којима су распоређени и ван своје зоне територијалне надлежности.

Војном полицијом командује – руководи старешина у чијем саставу се налази Војна полиција.

Војном полицијом, у стручном и функционалном погледу, руководи начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежан за послове Војне полиције, преко органа Војне полиције у чијем саставу формацијском саставу налази јединица Војне полиције или јој је придодата.

Ужа унутрашња јединица Генералштаба Војске Србије надлежна за послове Војне полиције:

- 1) доноси студију развоја Војне полиције;
- 2) одлучује о пријему на рад и о престанку рада у Војној полицији, и учествује у каријерном вођењу у служби припадника Војне полиције;
- 3) носилац је програма стручних обука и усавршавања припадника Војне полиције;
- 4) регулише, усклађује, координира и усмерава рад органа, јединица и установа Војне полиције;
- 5) врши контролу органа, јединица и установа Војне полиције у вези са обављањем послова Војне полиције;
- 6) непосредно руководи извршењем одређених сложенијих задатака из послова Војне полиције;
- 7) ствара потребне услове за одржавање и подизање способности Војне полиције за деловање у стању повећаног ризика, ванредним ситуацијама, ванредном и ратном стању;
- 8) израђује прописана документа из области опремања Војне полиције;
- 9) обавља друге послове и задатке утврђене законима, другим прописима и општим актима.

За обављање послова и задатака из члана 3. Правилника, начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције доноси упутства, инструкције, смернице, наређења и друга акта, и учествује у изради војне литературе из своје надлежности.

Органи и јединице Војне полиције непосредно обављају послове Војне полиције, и у стручном и функционалном погледу одговорни су начелнику уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежном за послове Војне полиције.

Обављање послова Војне полиције ангажовањем више јединица и органа Војне полиције врши се на основу плана који одобрава начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

О обављању послова Војне полиције органи и јединице Војне полиције извештавају непосредно функционално претпостављеног старешину Војне полиције (у даљем тексту: претпостављени старешина Војне полиције).

Сарадња Војне полиције

Члан 4.

Војна полиција непосредно сарађује са полицијом и службама безбедности у Републици Србији, разменом информација и техничком сарадњом, у оквиру својих надлежности.

Војна полиција остварује координацију са службама безбедности и полицијом из иностранства у оквиру извршавања мера, радњи и овлашћења из своје надлежности.

Војна полиција користи податке из евиденција полиције ради обављања послова Војне полиције у Министарству одбране и Војсци Србије.

Ближе одређивање услова, начина размене и коришћења и приступа електронским базама података полиције уређује се посебним актом.

Војна полиција, у складу са прописима, непосредно сарађује са органима државне управе, другим органима и имаоцима јавних овлашћења.

Сарадња из ст. 1–4. овог члана заснива се на правима и дужностима утврђеним Уставом, законом, другим прописима и општим актима и на посебним облицима организовања, узајамног обавештавања и у извршавању заједничких задатака.

Члан 5.

Војна полиција у предистражном и истражном поступку примењује полицијска овлашћења и полицијске мере и радње утврђене законима којима се уређује полиција и кривични поступак и поступа по налогу и захтевима јавног тужиоца и суда.

У прекршајном поступку Војна полиција поступа по налозима прекршајног суда.

Овлашћена службена лица поступају по захтеву војног дисциплинског тужиоца и председника војног дисциплинског суда за довођење професионалних припадника Војске Србије и Министарства одбране за које постоје основи сумње да су извршили дисциплински преступ, а која избегавају саслушање у дисциплинском извиђају или на главном претресу пред војним дисциплинским судом.

Уколико овлашћена службена лица обављањем послова Војне полиције дођу до доказа о учињеном дисциплинском преступу, достављају дисциплинску пријаву (која је дата у Прилогу 1. Правилника и чини његов саставни део) старешини надлежном за покретање дисциплинског поступка или дисциплинску пријаву са прикупљеним доказима непосредно подносе надлежном војном дисциплинском тужиоцу.

Надлежне команде, јединице и установе из чијег састава су лица против којих је поднета дисциплинска пријава, у обавези су да обавесте Војну полицију о исходу дисциплинског поступка најкасније 15 дана по окончању дисциплинског поступка.

О резултатима (прихватању, одбацивању и сл.) дисциплинске пријаве, као и о разлозима за то, војни дисциплински тужилац обавестиће орган Војне полиције који му је и поднео дисциплинску пријаву у року од осам дана.

На захтев овлашћеног службеног лица, надлежни орган за вођење евиденције о дисциплинским мерама и казнама у команди, јединици и установи Војске Србије у обавези је да овлашћеном службеном лицу достави податке о изреченим дисциплинским мерама и казнама.

Начела обављања послова Војне полиције

Члан 6.

Обављање послова Војне полиције заснива се на законитостима у раду и сразмерности и поступности у примени полицијских мера и радњи и полицијских овлашћења Војне полиције, начелима професионализма, деполитизације, сарадње, економичности и ефикасности, као и других начела којима је уређено деловање органа државне управе и поступање у управним стварима.

У обављању послова Војне полиције дозвољено је примењивати само мере и средства принуде која су утврђена Уредбом о полицијским мерама и радњама и полицијским овлашћењима, изгледу, издавању, коришћењу и уништавању службене легитимације и значке овлашћених службених лица Војне полиције (у даљем тексту: Уредба) и Правилником и којима се резултат постиже без или са што мање штетних последица по лице према коме се мере предузимају.

Стандарди у поступању Војне полиције

Члан 7.

При обављању својих послова, Војна полиција придржава се утврђених и достигнутих стандарда полицијског поступања, узимајући у обзир међународно опште прихваћене стандарде поступања који се односе на:

- 1) поштовање законитости и сузбијање незаконитости;
- 2) остваривање људских и мањинских права и слобода;
- 3) недискриминацију при извршавању послова Војне полиције;
- 4) сразмерност у употреби средстава принуде;
- 5) забрану мучења и примене нечовечних и понижавајућих поступака;
- 6) пружање помоћи настрадалим лицима;
- 7) придржавање професионалног понашања и интегритета;
- 8) обавезу заштите тајних података;
- 9) обавезу одбијања незаконитих наређења и пријављивања корупције.

Полицијски обавештајни модел

Члан 8.

Војна полиција, у обављању својих послова, примењује полицијски обавештајни модел.

Полицијски обавештајни модел представља начин управљања пословима Војне полиције заснован на криминалистичко-обавештајним информацијама.

Криминалистичко-обавештајна информација јесте скуп прикупљених, процењених, обрађених и анализираних података који представљају основ за доношење одлука у обављању послова Војне полиције.

Полицијски обавештајни модел биће детаљно разрађен у Упутству о криминалистичком раду Војне полиције.

Дужности и права овлашћених службених лица у обављању послова Војне полиције*Службено оружје и средства принуде*

Члан 9.

Овлашћено службено лице има право да носи службено оружје и муницију.

Службено оружје, муницију и средства принуде, овлашћено службено лице употребљава под условима утврђеним Правилником.

Основно службено оружје овлашћених службених лица је кратко ватрено оружје и дуго ватрено оружје.

Поред оружја из става 3. овог члана, овлашћено службено лице у обављању послова Војне полиције користи и следеће оружје: гасно оружје нешкодљиво за здравље; оружје за сигнализацију; хемијска средства; експлозивна средства и оружје за испаливање хемијских средстава, гумених метака и других врста метака или пројектила, са припадајућом опремом; оружје са тетивом; хладно оружје и оружје за тренутно онеспособљавање без штетних последица.

Ношење службеног оружја за овлашћена службена лица регулише начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Члан 10.

Овлашћено службено лице нема право да носи и употребљава службено ватрено оружје у време трајања привремене спречености за рад када је одлуком надлежне здравствене установе проглашен неспособним за вршење послова овлашћеног службеног лица због болести из групе душевних болести и поремећаја.

Обавеза чувања података у служби и поступање са подацима добијеним током вршења службе

Члан 11.

Овлашћено службено лице у обавези је да чува податке до којих је дошао обављањем послова Војне полиције у складу са законима којима се уређује заштита података о личности и тајност података.

Обавеза чувања података траје и након престанка војне службе.

Министар одбране или лице које он овласти може овлашћено службено лице ослободити обавезе чувања података ради вођења судског или управног поступка, ако се ради о подацима без којих у том поступку није могуће утврдити чињенично стање и донети закониту одлуку.

Члан 12.

Овлашћено службено лице у обавези је да претпостављеном старешини Војне полиције, у писаном облику доставља сазнања до којих је дошао обављањем послова Војне полиције, применом полицијских мера и радњи, полицијских овлашћења или на други начин.

Овлашћено службено лице у обавези је да изврши наређења претпостављеног старешине издата ради обављања послова Војне полиције, осим оних којима се наређује извршење радње која представља кривично дело.

Ако наређење сматра незаконитим из других разлога, ако је супротно правилима струке или да његово извршење може да проузрокује штету, овлашћено службено лице у обавези је да о томе извести непосредно вишег претпостављеног старешину.

Дужности овлашћених службених лица ван радног времена

Члан 13.

Овлашћена службена лица у обавези су да обављају послове Војне полиције и примењују полицијска овлашћења и ван радног времена, осим у случају привремене спречености за рад због болести из групе душевних болести и поремећаја.

Овлашћена службена лица која предузму радње из става 1. овог члана остварују сва права из радног односа.

Понашање и међуљудски односи

Члан 14.

Понашање и међуљудски односи овлашћених службених лица прописани су Правилном службе Војске Србије и Правилником.

Овлашћено службено лице послове Војне полиције обавља одевен и опремљен у складу са прописима којима се регулише одевање и опремање припадника Министарства одбране и Војске Србије и не сме бити под утицајем алкохола и психоактивних супстанци.

Овлашћено службено лице, које својим понашањем указује на сумњу да је под утицајем алкохола и психоактивних супстанци, односно, када друге околности оправдавају такву сумњу, претпостављени старешина Војне полиције или овлашћено службено лице кога он одреди, подвргнуће то лице тестирању на присуство алкохола и психоактивних супстанци, на начин предвиђеним чланом 184. Правилника.

Овлашћено службено лице, по потреби, може бити упућено у референтну здравствену установу на тестирање на присуство алкохола и психоактивних супстанци у организму.

Трошкове тестирања из става 4. овог члана сноси организациона јединица Министарства одбране надлежна за послове здравства.

Под утицајем алкохола или других психоактивних супстанци, у смислу Правилника, јесте овлашћено службено лице код кога је то утврђено одговарајућим средствима и уређајима за мерење или анализе или на основу других доказа који су прописани процесним законима (саслушање лица за које постоји основана сумња да је био под утицајем алкохола и/или психоактивне супстанце, испитивање сведока, материјални докази).

Претпостављени старешина Војне полиције неће дозволити почетак обављања послова и задатака Војне полиције, односно онемогућиће њихово даље вршење, овлашћеном службеном лицу које није прописно одевено и опремљено или код кога се утврди присутност алкохола и/или других психоактивних супстанци, као и овлашћеном службеном лицу које одбије да се подвргне овој провери.

Начин обављања послова Војне полиције**1. Сузбијање криминалитета**

Члан 15.

Сузбијање криминалитета обухвата активности које реализују овлашћена службена лица, усмерене на превенцију криминала и унапређење безбедности у Министарству одбране и Војсци Србије, откривање и расветљавање кривичних дела, обезбеђивање доказа и њихову анализу, откривање и хапшење учинилаца кривичних дела (у складу са Закоником о кривичном поступку) и других лица за којима се трага и довођење надлежним органима, као и откривање имовине проистекле из кривичног дела.

Уколико овлашћена службена лица утврде да постоје основи сумње да је извршено кривично дело против, односно на штету Министарства одбране и Војске Србије, за које се гони по службеној дужности, известиће о томе надлежног тужиоца и поступаће по његовом налогу и у складу са овлашћењима из законика којим се уређује кривични поступак, законом којим се уређује полиција и прописима донетим на основу тог закона.

Полицијске мере и радње и полицијска овлашћења из Правилника, у обављању послова сузбијања криминалитета у Министарству одбране и Војсци Србије, овлашћена службена лица примењују и према цивилима, у случајевима предвиђеним Законом о Војсци Србије и Уредбом.

Члан 16.

Овлашћена службена лица спроводе оперативну и криминалистичку обраду према запосленима у Министарству одбране и припадницима Војске Србије, за које постоје основи сумње да су у служби или у вези са службом извршили кривично дело за која се гоне по службеној дужности, осим ако законом није другачије одређено.

Начин реализације криминалистичког рада Војне полиције прописује начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Члан 17.

Овлашћена службена лица, непосредним запажањем и уочавањем, прикупљањем информација, података и обавештења од грађана, државних и других органа, предузећа и других организација, осматрањем одређених простора, пунктова, места и објеката, коришћењем криминалистичко-обавештајних средстава и метода, коришћењем разних извора (писаних, усмених, телефонских, анонимних и сл.), прикупљају информације, податке и обавештења о извршеним кривичним делима, припремама за вршење кривичних дела, њиховим учиниоцима, предметима за којима се трага и друго, и о томе сачињавају одговарајуће акте, у складу са законима и другим прописима.

Овлашћена службена лица која обављају дежурство у Војној полицији, у оквиру спровођења активности на сузбијању криминалитета, обезбеђују: предузимање мера ради обезбеђења места догађаја; хитно обавештавање претпостављених старешина Војне полиције и надлежних тужилаца о догађајима о којима је обавештавање обавезно; преношење налога за поступање издатих од стране надлежног тужиоца или претпостављених старешина Војне полиције; формирање увиђајне екипе и њихов брз излазак на место извршења кривичног дела; обезбеђење места догађаја; координацију и усмеравање мера и активности потраге за лицима и предметима и предузимање других потребних полицијских овлашћења и полицијских мера и радњи.

Активности откривања имовине проистекле из кривичног дела обављају се применом закона којим се уређује одузимање имовине проистекле из кривичног дела и других законских прописа, прикупљањем доказа о имовини, законитим приходима, начину и трошковима живота окривљеног, окривљеног сарадника или оставиоца, доказа о имовини коју је наследио правни следбеник, односно доказа о имовини и накнади за коју је имовина пренета на треће лице.

Члан 18.

Спровођење мера трагања, хапшења и других радњи предвиђених законом којим се уређује кривични поступак, према лицу које је раније, коришћењем ватреног или другог оружја или опасног оруђа или другог средства погодног да тело тешко повреди или здравље тешко наруши, пружало отпор или лицу за које постоје сазнања да ће такав отпор пружити или да ће изазвати опасност по друга лица, имовину или овлашћена службена лица, врши се по посебном плану који одобрава начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Када је ради спровођења мера из става 1. овог члана, то потребно, овлашћеним службеним лицима асистирају посебно обучене и опремљене јединице, по одобрењу начелника Генералштаба Војске Србије, а на предлог начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

2. Контрола и одржавање војног реда и дисциплине

Члан 19.

Контрола и одржавање војног реда и дисциплине обухвата мере и активности Војне полиције ради контроле понашања запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије, подршке надлежним старешинама које организују ред у војним комплексима и војним објектима и спречавају повреде војне дисциплине, пружања помоћи у извршењима у складу са посебним законима и другим прописима и пружања помоћи полицији у складу са Законом о Војсци Србије.

Контрола војног реда и дисциплине врши се по плану територијално надлежне јединице или по наређењу начелника Генералштаба Војске Србије.

Војна полиција, у оквиру послова контроле и одржавања војног реда и дисциплине, извршава следеће задатке:

- 1) контролише запослене у Министарству одбране и припаднике Војске Србије у вршењу војне службе на јавним местима у поштовању норми утврђених Правилном службе Војске Србије и поступању у складу са Кодексом части припадника Војске Србије;
- 2) контролише запослене у Министарству одбране и припаднике Војске Србије у вршењу војне службе у војним комплексима, рејонима распореда војних јединица у погледу поштовања реда, војне дисциплине, извршавања обавеза и спровођења забрана утврђених Законом о Војсци Србије, Правилном службе Војске Србије, Кодексом части припадника Војске Србије и наређењима надлежних старешина којима се уређује ред и војна дисциплина, по захтеву надлежног старешине који одобри начелник Генералштаба Војске Србије;
- 3) по одобрењу начелника Генералштаба Војске Србије пружа помоћ надлежним органима унутрашње службе и службе обезбеђења уколико не могу самостално да успоставе теже нарушени војни ред у војним комплексима или рејонима распореда војних јединица;
- 4) врши контролу понашања запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије током јавних окупљања на којима присуствује већи број запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије;
- 5) асистира полицији у интервенисању у случајевима у којима припадници Министарства одбране и Војске Србије нарушавају јавни ред током јавних окупљања.

Члан 20.

Непосредно претпостављени старешина Војне полиције врши припрему овлашћеног службеног лица које се ангажује у извршењу службеног задатка у оквиру посла контрола и одржавање војног реда и дисциплине и издаје му наређење (налог) за извршење службеног задатка Војне полиције.

Припрему из става 1. овог члана може извршити и дежурни у служби дежурства Војне полиције.

Налог за извршење службеног задатка садржи: назив јединице Војне полиције из чијег су састава припадници Војне полиције који извршавају задатак; састав Војне полиције који извршава задатак; чин, име и през-

име овлашћеног службеног лица који извршава задатак; податке о наоружању и другим средствима којима је опремљено овлашћено службено лице; податке о времену извршења службеног задатка, као и друге податке од значаја за успешно извршење службеног задатка.

Члан 21.

Овлашћено службено лице након извршења службеног задатка у оквиру посла контрола и одржавање војног реда и дисциплине у обавези је да одмах након извршења службеног задатка:

- 1) достави извештај о извршеном службеном задатку дежурном у служби дежурства Војне полиције;
- 2) достави извештај о примени овлашћења Војне полиције претпостављеном старешини Војне полиције и дежурном у служби дежурства Војне полиције, ако су примењена полицијска овлашћења;
- 3) уручи записник о учињеном дисциплинском преступу (или достави службену белешку ако није у могућности да уручи записник).

3. Обезбеђење одређених лица, најзначајнијих војних објеката, докумената и наоружања

Члан 22.

Обезбеђење одређених лица, најзначајнијих војних објеката, докумената и наоружања обухвата планско предузимање мера физичке и превентивно-техничке заштите.

Војна полиција, у оквиру послова обезбеђења одређених лица, најзначајнијих војних објеката, докумената и наоружања, извршава следеће задатке:

- 1) учествује у обезбеђењу најзначајнијих војних објеката које користи Министарство одбране и Војска Србије;
- 2) предузима мере безбедносне заштите одређених лица и објеката из надлежности Војне полиције;
- 3) обезбеђује одређена лица током боравка у војним објектима;
- 4) планира и организује мере безбедносне заштите страних делегација које долазе у службену посету Републици Србији, Министарству одбране и Војсци Србије;
- 5) обезбеђује документа степена тајности државна тајна, транспорта веће количине наоружања и новца, а на основу извршене процене ризика надлежног органа Војне полиције;
- 6) учествује у обезбеђењу војних свечаности, скупова и манифестација;
- 7) пружа помоћ Министарству унутрашњих послова Републике Србије у вршењу послова безбедносне заштите одређених лица, страних делегација, скупова и манифестација;
- 8) обезбеђује поједине елементе командних места јединица стратегијског и оперативног нивоа;
- 9) учествује у обезбеђењу одређених категорија ратних заробљеника у местима где су привремено задржани и у довођењу надлежним органима;
- 10) реализује и друге задатке обезбеђења на основу предлога начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије, надлежне за послове Војне полиције и одобрења начелника Генералштаба Војске Србије.

Члан 23.

Војна полиција, начелно, ангажује се на обезбеђењу Министарства одбране, Генералштаба Војске Србије, команди оперативног нивоа и Гарде.

Изузетно из става 1. овог члана, на основу наређења начелника Генералштаба Војске Србије, Војна полиција може се ангажовати на обезбеђењу и других војних објеката.

Организација и рад органа обезбеђења регулишу се наређењем и упутством надлежног старешине одговорног за обезбеђење објекта.

Члан 24.

Под безбедносном заштитом одређених лица и објеката, у смислу Правилника, подразумева се предузимање мера физичке заштите и мера превентивно-техничке заштите из надлежности Војне полиције.

Објекти из става 1. овог члана су објекти које одређена лица користе као место становања, привременог и повремених боравка.

Војна полиција планира, организује и реализује мере превентивно-техничке заштите и мере физичке заштите одређених лица и објеката и координира и обједињава примену осталих мера безбедносне заштите са осталим органима који учествују у њиховој примени.

Ужа унутрашња јединица Генералштаба Војске Србије надлежна за послове Војне полиције, планира, организује, координира и контролише мере безбедносне заштите одређених лица и предузима мере из своје надлежности на унапређењу безбедносне заштите одређених лица.

Мере, радње, поступке и руковођење безбедносном заштитом одређених лица и објеката, из надлежности Војне полиције, регулише начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Упутство о безбедносној заштити одређених лица и објеката, из надлежности Војне полиције доноси начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Члан 25.

Војна полиција предузима мере физичке и превентивно-техничке заштите страних државника носилаца највиших државних функција приликом службених посета и боравка у Републици Србији или приликом транзита кроз територију Републике Србије.

Изузетно, по наређењу начелника Генералштаба Војске Србије, Војна полиција предузима мере из става 1. овог члана према другим државним и војним делегацијама страних земаља које су у посети Министарству одбране и Војсци Србије.

Врсту и начин примене мера безбедносне заштите лица из ст. 1. и 2. овог члана регулише начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, у складу са проценом Војнобезбедносне агенције.

Примена мера безбедносне заштите из надлежности Војне полиције координира се са организацијским целинама Министарства одбране и Војске Србије током посете страних државника и војних делегација.

Члан 26.

Обезбеђење докумената, наоружања, војне опреме и новца Војна полиција врши у следећим случајевима:

- 1) приликом дистрибуције докумената степена тајности „Државна тајна”;
- 2) транспорта веће количине наоружања и новца;
- 3) транспорта сложених борбених система од значаја за одбрану земље.

Изузетно, могу се обезбеђивати и остала документа, наоружање, војна опрема и новац, а на основу извршене процене ризика, коју врши надлежни орган Војне полиције.

Члан 27.

Војна полиција предузима мере из своје функционалне надлежности приликом обезбеђења манифестација, скупова, вежби, приказа, свечаности и других активности када на њима присуствују одређена лица.

Изузетно, мере из става 1. овог члана Војна полиција предузима и у другим случајевима по одлуци начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, по потреби, формира Штаб за руковођење мерама безбедносне заштите, који је одговоран за планирање, организовање, координацију и предузимање мера безбедносне заштите одређених лица.

Члан 28.

Војна полиција се ангажује за пружање помоћи Министарству унутрашњих послова Републике Србије у вршењу послова безбедносне заштите одређених лица, страних делегација, скупова и манифестација.

Начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције предлаже начелнику Генералштаба Војске Србије начин ангажовања припадника Војне полиције при пружању помоћи Министарству унутрашњих послова Републике Србије.

Члан 29.

Војна полиција у рату учествује у непосредном обезбеђењу ратних заробљеника у месту и покрету, а на основу извршене процене коју врши надлежни орган Војне полиције.

Према ратним заробљеницима припадници Војне полиције морају поступати у складу са Женевском конвенцијом.

Превентивно-техничка заштита

Члан 30.

Превентивно-техничка заштита представља скуп послова, задатака и активности које се предузимају ради откривања и уклањања минско-експлозивних средстава, запаљивих, хемијских, радиоактивних и других токсичних и опасних материја, откривања и отклањања техничких неисправности на уређајима и инсталацијама и спречавања тајног или насилног уласка у објекте, просторије и просторе који су предмет заштите.

Превентивно-техничка заштита је подршка физичком обезбеђењу објекта ради унапређења функционисања система обезбеђења и стварања услова за брзу интервенцију на месту повреде штићеног простора.

Превентивно-техничка заштита реализује се коришћењем техничких средстава за заштиту објеката и покретних ствари, заштиту живота и здравља запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије, као и других лица која бораве у објектима Министарства одбране и Војске Србије.

Превентивно-техничка заштита обухвата контрадиверзиону заштиту и противпровалну заштиту.

Члан 31.

Контрадиверзиона заштита организује се ради откривања и неутралисања минско-експлозивних средстава, запаљивих, хемијских, радиоактивних и других токсичних и опасних материја, чијим деловањем могу бити угрожени животи људи и објекти Министарства одбране и Војске Србије.

Носилац контрадиверзионе заштите у Министарству одбране и Војсци Србије је ужа унутрашња организацијска јединица Генералштаба Војске Србије надлежна за послове Војне полиције.

Контрадиверзиона заштита се реализује:

- 1) контролом уласка лица и возила у објекте Министарства одбране и Војске Србије;
- 2) контролом поштанских и других пошиљки у експедицијама Министарства одбране и Војске Србије и њиховом заштитом приликом дистрибуције;
- 3) контрадиверзионим прегледима просторија, објеката и простора;
- 4) прегледима инсталација и постројења у објектима инфраструктуре.

Задатке контрадиверзионе заштите Војна полиција може координирати са Министарством унутрашњих послова Републике Србије.

Члан 32.

Противпровална заштита у Министарству одбране и Војсци Србије обухвата коришћење електронских система и опреме ради откривања и спречавања неовлашћеног уласка непозваних лица у просторију, објекат или на простор који се штити.

Противпровалном заштитом се обезбеђује периметарска, просторна и унутрашња заштита и надзор просторије, објекта или простора који се штити.

Средства и системи противпровалне заштите омогућавају добијање информације ради континуираног праћења стања у штићеном објекту и његовој близини и реаговања у случају угрожавања.

Члан 33.

Ужа унутрашња организацијска јединица Генералштаба Војске Србије надлежна за послове Војне полиције је тактички носилац за уградњу система техничке заштите, која даје сагласност за уградњу система техничке заштите, а у складу са одлуком надлежног старешине јединице односно установе у чијој је надлежно-сти објекат који се обезбеђује.

Упутство о превентивној техничкој заштити у Војсци Србије доноси начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

4. Регулисање и контрола војног путног саобраћаја

Члан 34.

Регулисање и контрола војног путног саобраћаја обухвата мере и активности Војне полиције ради безбедности војних учесника у саобраћају на јавним путевима и путевима у војним комплексима.

Војна полиција, у оквиру посла регулисање и контрола војног путног саобраћаја, извршава следеће задатке:

- 1) контрола војних учесника у саобраћају и војних возила на путевима;
- 2) непосредно регулисање саобраћаја војних возила на путевима;
- 3) саобраћајно извиђање путева;
- 4) обавештавање учесника у саобраћају;
- 5) регулише кретање возила којима се превозе одређена лица и делегације, колона војних возила, возила којим се превози опасна роба и возила за ванредни војни превоз, у складу са прописима;
- 6) прикупљање података о прекршајима у саобраћају и саобраћајним незгодама.

Контрола војних учесника у саобраћају представља надзор Војне полиције над поштовањем законом утврђеног система безбедности војних учесника у саобраћају, мера и правила понашања и предузимање одговарајућих законских мера према учесницима у саобраћају.

Непосредно регулисање саобраћаја војних возила на путевима обухвата скуп мера и активности Војне полиције којима се омогућава несметано и безбедно одвијање саобраћаја на путевима, усмерава кретање учесника у саобраћају и одређује приоритет проласка појединих учесника у саобраћају на јавним путевима и на путевима у војним комплексима.

Саобраћајно извиђање путева обухвата активности Војне полиције ради прикупљања и употпуњавања постојећих података о стању на путевима и ван њих, ради планирања војног путног саобраћаја и употребе јединице Војне полиције.

Контролу војних учесника у саобраћају на путевима обављају јединице саобраћајне Војне полиције из састава територијално надлежних јединица Војне полиције.

Контрола војних учесника у саобраћају обухвата контролу возача, пешака и других учесника у саобраћају запослених у Министарству одбране и професионалних припадника Војске Србије, као и војних моторних возила на јавним путевима.

Контрола војних учесника у саобраћају може бити редовна и ванредна.

Редовна контрола војног путног саобраћаја планира се на мрежи путева у зони територијалне надлежности.

Ванредна контрола војног путног саобраћаја обавља се на основу указане потребе и начелно обухвата један део путева у зони територијалне надлежности и војним комплексима.

Контрола војних учесника у саобраћају врши се у месту на путу, из возила у покрету, визуелним путем и применом одговарајућих техничких средстава.

Војна полиција, у случају потребе, обавештава војне и друге учеснике у саобраћају о стању на путевима (метеоуслови, стање коловоза и др.), алтернативним правцима кретања, уским грлима и осталим подацима који битно утичу на безбедност саобраћаја.

Члан 35.

Овлашћена службена лица која врше непосредно регулисање саобраћаја у обавези су да изврше проверу димензија транспорта, безбедност и правилност смештаја терета, проверу документације возила и возача, као и да ли возачи испуњавају психофизичке услове за управљање возилом у складу са законом којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима и да предузму друге мере и радње од значаја за безбедну реализацију задатка.

Овлашћено службено лице неће дозволити кретање моторних возила ако нису предузете мере из става 2. овог члана.

О непредузимању мера из става 2. овог члана, овлашћено службено лице обавештава претпостављеног старешину Војне полиције, а подносиоцу захтева даје упозорење и издаје наређење да одмах отклони недодатке и да извести о предузетим мерама.

Овлашћена службена лица која врше непосредно регулисање саобраћаја у обавези су да обавештавају учеснике у саобраћају о наиласку возила са првенством пролаза и возила која прате, као и да привремено зауставе или, по потреби, уклоне возила са коловоза, да би се обезбедио пролаз возилима која се прате.

Возила Војне полиције одређена за праћење морају имати уређаје за давање посебних светлосних и звучних знакова.

Сва лица која учествују у пратњи у обавези су да поступају према знаковима и наређењима која дају овлашћена службена лица која врше непосредно регулисање.

5. Противтерористичка заштита

Члан 36.

Противтерористичка заштита обухвата мере и активности Војне полиције којима се спречава тероризам према запосленима у Министарству одбране и Војсци Србије.

Противтерористичку заштиту Војна полиција реализује у сарадњи и садејству са службама безбедности Републике Србије и другим јединицама Војске Србије, а према потреби и другим државним органима.

Војна полиција у оквиру посла противтерористичке заштите извршава следеће задатке:

- 1) обавља контрадиверзионе прегледе у складу са чл. 156-162. Правилника;
- 2) учествује у противтерористичким борбеним дејствима у миру, за време ванредног стања и у рату, која се изводе ради елиминисања терористичке делатности и уништења терористичких снага.

6. Управни послови који се односе на држање и ношења оружја

Члан 37.

У оквиру управних послова набављања, држања и ношења оружја, обављају се следећи задаци:

- 1) издавање исправа за набављање, држање и ношење оружја за личну безбедност, муниције и основних резервних делова;
- 2) контрола испуњености прописаних услова за набављање, држање и ношење оружја за личну безбедност;

- 3) вођење евиденције о оружју и муницији;
- 4) надзор над применом правилника који регулише набављање, држање и ношење оружја за личну безбедност;
- 5) друге мере и радње од значаја за набављање, држање и ношење оружја.

Приликом обављања послова из става 1. овог члана овлашћена службена лица овлашћена су да прегледају опште акте, евиденције, просторије у којима се чува оружје, као и само оружје, траже обавештења, налажу мере ради примене прописа, воде управни поступак, подносе пријаве надлежним органима и предузимају све радње проистекле из ових поступака, у складу са прописима које доноси министар одбране.

Превентивни рад Војне полиције

Члан 38.

Превентивни рад Војне полиције је предузимање општебезбедносних мера из надлежности Војне полиције ради спречавања нарушавања безбедности Министарства одбране и Војске Србије.

Превентивни рад Војне полиције спроводи се реализовањем следећих активности:

- 1) праћењем и сагледавањем стања безбедности ради идентификовања појава и догађаја који угрожавају безбедност у Министарству одбране и Војсци Србије;
- 2) анализирањем појава и догађаја ради идентификовања њихових узрока;
- 3) планирањем и предузимањем активности ради деловања на узроке и последице кроз примену прописаних и наређених општебезбедносних мера из своје надлежности, контролу прописаних и наређених општебезбедносних мера из надлежности других функционалних носилаца, и друге активности које се реализују применом полицијских мера и радњи и полицијских овлашћења;
- 4) остваривањем сарадње са командама, јединицама и установама Војске Србије и другим субјектима Министарства одбране, ради заједничког деловања на узроке и последице, када је то потребно;
- 5) анализом процене стања безбедности и остварених резултата.

Сарадња са командама, јединицама и установама Војске Србије и другим субјектима Министарства одбране реализује се кроз пружање подршке у превенцији криминала и других незаконитости и штете.

Приликом сарадње у превентивном раду Војна полиција може размењивати информације и податке, осим оних који су законом заштићени.

Члан 39.

Општебезбедносне мере садрже процену ризика по сопствене снаге и заштиту људства, објеката, средстава, података и докумената, које спроводе сви припадници Војске Србије у складу са овлашћењима и надлежностима.

Запослени у Министарству одбране и припадници Војске Србије у обавези су да овлашћеном службеном лицу дају податке, информације, објашњења и помоћ у вези са реализацијом општебезбедносних мера.

Члан 40.

Општебезбедносне мере из надлежности Војне полиције реализују се кроз:

- 1) планирање, организовање и реализовање општебезбедносних мера које проистичу из закона, других општих правних аката и војностручне литературе;
- 2) учешће у организацији обезбеђења објеката (учешће у процени угрожености и изради предлога организације обезбеђења објекта, учешће у избору људства за службу обезбеђења и припреми надлежног старешине и примена средстава техничке заштите у функцији обезбеђења);
- 3) учешће у организацији унутрашње и пријавне службе (издавање пропусница за улазак у војне комплексе, примена средстава техничке заштите у функцији обезбеђења и контрола обучености органа пријавне службе приликом прегледа лица, пртљага и моторних возила);
- 4) превентивни рад ради спречавања настанка незаконитости и штете.

Члан 41.

Превентивним радом Војна полиција врши и контролу предузимања и поштовања, прописаних и наређених општебезбедносних мера из надлежности других функционалних носилаца, по следећем:

- 1) контрола општебезбедносних мера које проистичу из закона, других општих правних аката и војностручне литературе;
- 2) контрола реализације општебезбедносних мера прописаних у документима командовања;
- 3) контрола реализација прописаних и наређених општебезбедносних мера у војним комплексима (контрола реализација општебезбедносних мера у објектима исхране људства; контрола реализације општебезбедносних мера у војним објектима за смештај и рад људи; контрола реализација општебезбед-

носних мера у војним објектима за чување, опслуживање и одржавање наоружања, техничких и погонских средстава и опреме; контрола реализације општебезбедносних мера у војним објектима, у војним објектима за обуку и опитовања; контрола реализација општебезбедносних мера у војним објектима за репрезентативне, угоститељске и трговинске услуге и контрола реализација општебезбедносних мера у војним објектима комуналне инфраструктуре, енергетике и инсталација);

- 4) контрола реализације мера заштите података о личности;
- 5) контрола реализације прописаних и наређених општебезбедносних мера у обезбеђењу објеката, покретних ствари и људства;
- 6) контрола реализације прописаних и наређених општебезбедносних мера приликом обављања унутрашње и пријавне службе;
- 7) контрола реализације прописаних и наређених мера заштите људства и наоружања и војне опреме приликом транспорта, извођења вежби и гађања.

Члан 42.

План превентивног рада израђује се на месечном нивоу и, начелно, садржи: назив задатка и активности; назив носиоца реализације; метод рада; начин остваривања сарадње и координације; датум и време и напомену.

Приликом планирања превентивног рада сагледати ризике који могу проузроковати евентуалне незаконитости и штете.

План превентивног рада одобрава командант јединице, начелник или директор установе ранга бригаде и више.

Извештај о реализацији плана превентивног рада овлашћено службено лице доставља лицу из става 3. овог члана и претпостављеном старешини Војне полиције, на крају месеца.

Овлашћено службено лице у обавези је да, по, реализацији сваког појединачног задатка из месечног плана превентивног рада лицу из става 3. овог члана достави извештај о реализацији појединачног задатка одмах, а најкасније 48 часова по реализацији задатка уколико је приликом контроле установљена незаконитост, односно неправилност или штета.

Извештај о реализацији појединачног задатка из плана превентивног рада садржи: назив планираног задатка и активности, нађено стање и предлог мера за отклањање утврђених незаконитости односно неправилности.

Извештај о реализацији појединачног задатка из плана превентивног рада доставља се претпостављеном старешини Војне полиције ако приликом реализације превентивног рада чињенице посредно указују да постоје основи сумње да је учињено кривично дело, прекршај или дисциплински преступ или да је одређено лице учинилац кривичног дела, прекршаја или дисциплинског преступа.

План превентивног рада усклађује се са годишњим, месечним и другим плановима рада Војне полиције и команде јединице или установе Војске Србије.

Анализа месечног плана превентивног рада садржи: број планираних и реализованих задатака, квалитет реализације задатака (учинак планираних и предузетих општебезбедносних мера на спречавању незаконитости и штете, узроци и околности који су довели до незаконитости и штете, последице на команду, јединице и установе Војске Србије, мере које треба предузети ради отклањања незаконитости и штете односно смањења или отклањања насталих последица); нереализовани задаци, образложење и рок реализације; ванредни задаци и проблеми у реализацији задатака.

Оперативни рад и средства за посебне оперативне потребе

Члан 43.

Војна полиција у обављању својих послова примењује одређене оперативно-тактичке и техничке мере и радње прикупљања података, сазнања и доказа који су од интереса за извршавање тих послова.

Под оперативним радом, у смислу овог правилника, подразумева се коришћење законских овлашћења, уз примену принципа криминалистике и коришћења оперативно-тактичких и техничких мера и радњи, као и метода рада Војне полиције.

Овлашћена службена лица предузимају оперативне радње и мере на основу овлашћења Закона о кривичном поступку, Закона о Војсци Србије, Закона о полицији, уредбе и других законских и подзаконских прописа.

У обављању оперативног рада, овлашћена службена лица се придржавају начела законитости, истинитости, тајности, објективности, ефикасности и рационалности у раду, заштите извора, сазнања и података, обезбеђења доказа који могу бити од користи у даљем поступку, као и других начела и принципа криминалистике.

Овлашћена службена лица врше оперативни рад по наређењу претпостављеног старешине Војне полиције и по налогу надлежног органа издатом у складу са законом.

Овлашћена службена лица по сопственој иницијативи могу да иницирају оперативни рад.

У обављању оперативног рада из своје надлежности овлашћена службена лица су у обавези да поштују људска права и достојанство и права човека и грађанина загарантована Уставом, законом као и међународним правом.

Начин обављања оперативног рада Војне полиције и пословања са средствима за посебне оперативне потребе утврђује се прописом који доноси министар одбране.

За исплату трошкова и награда лицима за поступање и учествовање у примени мера у оперативном раду и закона којим се уређује кривични поступак и за плаћање корисних информација у вези са кривичним делима и њиховим учиниоцима (у даљем тексту: средства за посебне оперативне потребе) у оквиру буџетских средстава Министарства одбране, одређују се наменска финансијска средства.

Дежурство Војне полиције

Члан 44.

Дежурство Војне полиције је дежурство које се реализује непрекидним 24-часовним ангажовањем стално задејствованих снага и снага у приправности ради благовремене интервенције на пословима и задацима Војне полиције, праћења, поступања, евидентирања и извештавања о догађајима поводом којих Војна полиција предузима полицијске мере и радње или примењује полицијска овлашћења.

Дежурство Војне полиције организује се у јединицама и установама Војне полиције које имају територијалну надлежност и ужој унутрашњој јединици Генералштаба Војске Србије надлежној за послове Војне полиције.

Евиденције у Војној полицији

Члан 45.

Војна полиција у сврху обављања послова Војне полиције врши обраду личних података за запослене у Министарству одбране и припаднике Војске Србије према којем овлашћена службена лица Војне полиције примењују полицијске мере и радње и полицијска овлашћења.

Обрада података врши се у електронској форми у оквиру информационо-комуникационих система, у форми аудио-видео записа и фотографија и у папирној форми у облику регистара, картотека, дневника и другом облику (у даљем тексту: евиденције).

Члан 46.

Обраду података о лици, сврху обраде, права и заштиту права лица чији се подаци обрађују, врсту и садржину евиденција, рокове у којима се подаци обрађују, прикупљање и размену података, чување, заштиту и контролу заштите података, као и друга питања од значаја за обраду података, Војна полиција води и уређује у складу са законом којим се уређују евиденције и обрада података у области унутрашњих послова и законом којим се уређује заштита података о личности.

Члан 47.

Војна полиција врши обраду личних података ради:

- 1) заштите безбедности припадника Министарства одбране и Војске Србије;
- 2) заштите војне имовине;
- 3) израде криминалистичко-обавештајних информација, оперативних извештаја, оперативних информација и других аналитичких извештаја;
- 4) спречавања вршења и откривања кривичних дела и имовине проистекле из кривичних дела;
- 5) спречавања чињења и откривања прекршаја;
- 6) проналажења извршилаца кривичних дела и прекршаја;
- 7) евидентирања извршилаца кривичних дела и прекршаја;
- 8) вођења кривичног уписника;
- 9) трагања за лицима и предметима;
- 10) идентификације лица и НН лешева;
- 11) обезбеђивања доказа;
- 12) вршења форензичког вештачења;
- 13) безбедносне заштите одређених лица и објеката;
- 14) обезбеђења лица и објеката;
- 15) контроле и безбедности војних учесника у саобраћају на путевима;
- 16) пружања полицијске помоћи;

- 17) унутрашње контроле;
- 18) вршења безбедносних провера;
- 19) издавање исправа у вези са обављањем управних послова који се односе на држање и ношење оружја;
- 20) статистичке анализе и аналитике;
- 21) вршења других послова прописаних Законом о Војсци Србије, Законом о полицији, Законом о кривичном поступку и другим законом.

Увођење лица у евиденције Војна полиција врши за лице према којем је овлашћено службено лице предузело полицијске мере и радње или применило полицијска овлашћења.

Члан 48.

На основу Закона о Војсци Србије и у складу са прописима који уређују евиденције и обраду података о личности у области унутрашњих послова, Војна полиција води следеће евиденције:

- 1) Евиденција примењених овлашћења;
- 2) Евиденција догађаја;
- 3) Евиденција захтева за покретање прекршајног поступка и споразума о признању прекршаја;
- 4) Преглед пружања полицијске помоћи Војне полиције;
- 5) Евиденција привремено одузетих предмета;
- 6) Евиденције података од значаја за рад Војне полиције;
- 7) Евиденција безбедносних провера;
- 8) Евиденција о издавању исправа у вези са набавком, држањем и ношењем оружја у складу са посебним прописом;
- 9) Евиденција заштићених лица и објеката;
- 10) Евиденција обављања послова из области безбедности саобраћаја на путевима;
- 11) Оперативно-криминалистичка збирка;
- 12) Евиденција примењених оперативних и оперативно-техничких средстава, метода и радњи;
- 13) Евиденција о примени криминалистичко-оперативних мера и радњи и о резултатима њихове примене;
- 14) Утврђивање идентитета, дактилоскопирање, фотографисање (форензичка регистрација) и узимање других узорака, форензичка вештачења и анализе и вођење Националног ДНК регистра;
- 15) Евиденције у области видео-акустичког снимања;
- 16) Евиденција о притужбама;
- 17) Евиденција поступања по захтевима јавних тужилаштва, судова и других државних органа и о поднесцима грађана.

Садржај евиденција Војне полиције води се у складу са законом који уређује евиденције и обраду података у области унутрашњих послова, прилагођен потребама и пословима Војне полиције.

Члан 49.

Брисање, измену или допуну података о лицу у евиденцијама Војна полиција врши за лице за које је испуњен најмање један од следећих услова:

- 1) за које су утврђени нови подаци о лицу;
- 2) о којем су утврђене нове чињенице због којих се мењају подаци о основу подношења захтева за обраду личних података;
- 3) на основу закона којим се уређује заштита података о личности.

Члан 50.

Војна полиција, у обавези је да без одлагања исправи и ажурира податке за које се утврди да су нетачни.

Прикупљени и у евиденције унети подаци о личности морају се брисати по истеку рокова чувања утврђених законом и другим прописима или када се утврди да су престали да постоје разлози због којих је податак о личности унет у одговарајуће евиденције.

Исправку, ажурирање или брисање, непосредно у одговарајућој евиденцији, врши овлашћено службено лице.

У случају из ст. 1. и 2. овог члана Војна полиција обавештава подносиоца захтева, односно лице чији су подаци исправљени или обрисани, осим о подацима садржаних у евиденцијама које су обележене ознаком тајности.

IV. НАЧИН ПРИМЕНЕ ПОЛИЦИЈСКИХ МЕРА И РАДЊИ ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ

Члан 51.

При обављању послова Војне полиције у Министарству одбране и Војсци Србије овлашћена службена лица, у складу са Уредбом примењују следеће полицијске мере и радње:

- 1) заштита оштећених кривичним делом и других лица;
- 2) заштита података о идентитету;
- 3) полицијско опажање, опсервирање;
- 4) посебне мере за обезбеђивање јавног реда;
- 5) снимање на јавним местима;
- 6) полицијску помоћ у извршењима и поступцима вансудског намирања;
- 7) полиграфско испитивање;
- 8) пријем пријава о учињеном кривичном делу и прекршају;
- 9) трагање за лицима и предметима;
- 10) мере циљане потраге;
- 11) мере за отклањање непосредне опасности;
- 12) криминалистичко-форензичка регистрација, узимање других узорака и криминалистичко-форензичка вештачења и анализе;
- 13) јавно расписивање награде.

1. Заштита оштећених кривичним делом и других лица

Члан 52.

Ако за то постоје оправдани разлози и док они постоје, Војна полиција ће предузимањем одговарајућих мера заштитити лице које је дало или може дати податке важне за кривични поступак или лица која су са наведеним лицем у вези, ако им прети опасност од учиниоца кривичног дела или других лица.

Мере из става 1. овог члана, предузимају се на начин да се у потпуности штити поверљивост идентитета оштећеног и других лица.

Лицима из става 1. овог члана Војна полиција обезбеђује заштиту по посебном плану којим се утврђује врсте мера и поступак заштите појединачно за свако лице.

Под мерама из става 1. овог члана подразумевају се мере физичке заштите и мере техничке заштите.

Војна полиција, у обавези је да поступи по захтеву јавног тужиоца или суда за предузимање мера заштите оштећеног или сведока.

2. Заштита података о идентитету

Члан 53.

Војна полиција штити податке чије би откривање изложило опасности физички интегритет лица.

При подношењу писаног извештаја о садржају обавештења за чије је прикупљање Војна полиција овлашћена у складу са законом, овлашћено службено лице може ускратити податак о идентитету лица од којег је добило обавештење ако процењује да би откривањем идентитета изложило лице озбиљној опасности по живот, здравље, физички интегритет или би тиме угрозило слободу и имовину лица, као и ако се ради о лицу које даје обавештења и податке у поступку у коме се примењују полицијска овлашћења.

Подаци о идентитету лица које је дало обавештење сматрају се поверљивим и њима се располаже у складу са законом.

Заштита података о идентитету не односи се на извештаје које Војна полиција доставља јавном тужиоцу или суду у складу са законом којим се уређује кривични или прекршајни поступак.

3. Полицијско опажање, опсервирање

Члан 54.

Ради провере добијених обавештења и формирања предлога надлежним органима за које су овлашћени законом, овлашћена службена лица могу, пре постојања основа сумње да је извршено кривично дело или прекршај, путем полицијског непосредног опажања, опсервирања, да прикупљају обавештења и податке од користи за утврђивање да ли су се стекли основи сумње да је извршено кривично дело или прекршај.

Опсервација се предузима по сопственој иницијативи или по наређењу претпостављеног старешине Војне полиције.

Опсервирање се врши на јавним и другим за приступ доступним местима, без задирања у право на приватност било којег лица.

Овлашћено службено лице обавештења и податке тражи и прикупља по сопственој иницијативи или на захтев и уз помоћ грађана, државних органа и правних лица.

Обавештења и податке овлашћено службено лице прикупља полицијским непосредним опажањем, опсервирањем, преко одговарајућих извора сазнања и применом одређених метода и средстава, у складу са прописима.

Специјална опсервација се реализује у склопу посебне доказне радње тајног снимања и праћења када су испуњени услови из Законика о кривичном поступку.

Добијена обавештења која се не могу користити у поступку и немају оперативни значај, уништавају се у року од годину дана.

Обавештења која имају оперативни значај чувају се у евиденцијама, у складу са прописима.

4. Посебне мере за обезбеђивање јавног реда

Члан 55.

Војна полиција, у обавези је да по одлуци министра одбране ради обезбеђивања јавног реда и мира или заштите здравља и живота људи да:

- 1) привремено ограничи или забрани кретање на одређеним објектима, одређеним подручјима или на јавним местима;
- 2) привремено забрани настањивање на одређеном подручју или напуштање одређеног подручја;
- 3) спроведе привремену заштиту грађана кроз њихово напуштање одређеног подручја или објекта.

Мере из става 1. овог члана морају бити орочене, а могу да трају док трају разлози због којих су одређене.

5. Снимање на јавним местима

Члан 56.

Војна полиција врши надзор и снимање јавног места и војних комплекса Министарства одбране и Војске Србије, ради обављања послова Војне полиције, коришћењем опреме за видео акустичке снимке и фотографисање у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Када постоји опасност да приликом јавног окупљања дође до угрожавања живота и здравља људи или имовине, овлашћено службено лице може да врши снимање или фотографисање јавног скупа.

Ради примене полицијских овлашћења, откривања и расветљавања прекршаја и кривичних дела, као и контроле и анализе обављања послова из своје надлежности, Војна полиција може вршити аудио и видео снимање поступања овлашћених службених лица.

Ради постизања циљева из ст. 1–3. овог члана, овлашћено службено лице, може користити превозна и друга средства са или без спољних обележја Војне полиције, са уређајима за снимање, као и уређаје за снимање и препознавање регистарских таблица.

Намеру да спроведе активности из става 1. овог члана Војна полиција мора јавно да саопшти, осим када се врши прикривено снимање у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

О снимању које се мора јавно саопштити, одлучује начелник Генералштаба Војске Србије.

Подаци прикупљени на начин из ст. 1–4. овог члана, чувају се у прописаној евиденцији.

Подаци који се не могу користити у поступку, уништавају се у року од годину дана.

6. Полицијска помоћ у извршењима и поступцима вансудског намирења

Члан 57.

Ако се при извршењу акта државног органа, правног или физичког лица са јавним овлашћењима, односно овлашћеног правног или физичког лица у поступку вансудског намирења у вези са војном имовином (у даљем тексту: извршења) основано очекује отпор, Војна полиција ће тим органима и лицима на њихов писани захтев, пружити помоћ ради омогућавања безбедног спровођења извршења и поступцима вансудског намирења.

Приликом пружања помоћи овлашћена службена лица могу применити полицијска овлашћења прописана законом искључиво ради заштите живота, људских и мањинских права и слобода грађана и имовине, заштите јавног реда, као и спречавања и откривања кривичних дела и прекршаја, односно прикупљања података о тим делима и њиховим учиниоцима.

Помоћ у спровођењу извршења Војна полиција пружа на основу писаног захтева овлашћеног субјекта из става 1. овог члана који се подноси унутрашњој организационој јединици Војне полиције команде оперативног састава које у свом саставу имају јединицу Војне полиције са територијалном надлежношћу, најмање пет радних дана пре дана одређеног за извршење.

У писаном захтеву за пружање помоћи морају бити наведени разлози због којих је потребна помоћ Војне полиције, а уз захтев се прилаже копија акта који треба извршити, са потврдом извршности, доказ о покушају извршења без пружања војнополицијске помоћи и доказ о ангажовању пратећих служби које су неопходне за извршење.

У хитним случајевима, захтев из става 3. овог члана може се поднети и усмено, уз достављање писаног захтева у року од 48 часова.

Начелник организационе јединице надлежне за послове Војне полиције у команди оперативног нивоа, одлучује о ангажовању Војне полиције и о обиму и начину пружања помоћи у спровођењу извршења и о томе благовремено обавештава подносиоца захтева.

Пре почетка спровођења извршења, Војна полиција у обавези је да упозори извршеника или друга присутна лица да ће употребити средства принуде против њих ако буду ометала или спречавала извршење.

Пре отпочињања пружања полицијске помоћи, овлашћено службено лице има право да изврши безбедносну проверу, као и проверу лица на које се извршење односи, кроз базу података и евиденције које води Министарство унутрашњих послова Републике Србије, Министарство одбране и Војска Србије.

Овлашћено службено лице у обавези је да привремено одузме оружје и друге предмете погодне за угрожавање безбедности пре извршења, ако утврди да лице на које се извршење односи или друго лице које је члан домаћинства поседује оружје у легалном поседу.

Овлашћено службено лице у обавези је да врати предмете из става 9. овог члана најкасније 48 часова по извршењу акта, осим ако лице не испуњава услове по прописима о оружју и муницији.

Члан 58.

Пре пружања помоћи при извршењу аката државних органа и правних лица са јавним овлашћењима у случају када се основано очекује отпор (пре асистенције), Војна полиција сачињава план асистенције, који одобрава начелник уже унутрашње јединице надлежне за послове Војне полиције у команди оперативног нивоа, за јединицу Војне полиције која пружа полицијску помоћ.

Овлашћено службено лице примениће средства принуде на захтев судског извршитеља ако су испуњени услови за њихову примену и ако се удаљавање лица које спречава или омета извршење не може обезбедити применом полицијског овлашћења – упозорење и наређење.

У случају када нису испуњени услови за употребу средстава принуде овлашћено службено лице ће на то упозорити судског извршитеља и обавестити надлежног старешину.

Приликом пружања помоћи овлашћена службена лица могу, у складу са прописима о условима и начину да употребе средства принуде и уколико упозорење и наређење не јемчи успех, да употребе само она средства принуде и у мери која је неопходна ради одбијања напада од себе, извршитеља или трећег лица, односно савлађивања отпора којим се онемогућава спровођење извршне одлуке.

Пружање полицијске помоћи Војне полиције здравственим радницима

Члан 59.

На позив лекара овлашћено службено лице пружиће помоћ здравственим радницима војноздравствених установа у савлађивању физичког отпора лица са менталним сметњама, које услед менталних сметњи, озбиљно и директно угрожава сопствени живот, здравље или безбедност, односно живот, здравље или безбедност другог лица, а које треба сместити у психијатријску установу без његовог пристанка, док лице пружа физички отпор и док се не обезбеди збрињавање и отклањање непосредне опасности од тог лица.

На позив руководиоца војноздравствене установе или здравственог радника кога је руководилац за то овластио, овлашћено службено лице ће без одлагања пружити одговарајућу помоћ да се отклони непосредна опасност од лица са менталним сметњама које услед менталних сметњи озбиљно и директно угрожава сопствени живот, здравље или безбедност, односно живот, здравље или безбедност другог лица или може отуђити, уништити или теже оштетити имовину војноздравствене установе.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, лице код кога су се стекли основи сумње да ће услед менталних сметњи озбиљно и директно угрозити сопствени живот, здравље или безбедност, односно живот, здравље или безбедност другог лица, овлашћена службена лица могу у неодложним случајевима довести у надлежну психијатријску установу према пребивалишту и боравишту лица, односно према месту на коме је лице тренутно затечено без претходног лекарског прегледа.

Ако је сагласно ст. 1. и 2. овог члана пружена полицијска помоћ Војне полиције, војноздравствена установа у обавези је да достави писани захтев најкасније у року од 48 часова од подношења усменог захтева.

Пружање помоћи траје док лице пружа телесни отпор, док се не обезбеди збрињавање и отклањање опасности за њега, или за друга лица.

Пружање полицијске помоћи приликом утврђивања присутности алкохола или других психоактивних супстанци

Члан 60.

Ако се приликом утврђивања присутности алкохола или других психоактивних супстанци од стране команди, јединица и установа Војске Србије и војних јединица и војних установа које су организационо и функционално везане за Министарство одбране основано очекује отпор, Војна полиција ће органима командовања на њихов писани захтев, пружити помоћ ради омогућавања безбедног спровођења ове наређене активности.

Писани захтев се подноси органу Војне полиције у команди ранга бригаде и вишег, најмање пет радних дана пре дана одређеног за пружање помоћи.

Приликом пружања полицијске помоћи из става 1. овог члана, овлашћена службена лица могу, у складу са прописима о условима и начину да употребе средства принуде и уколико упозорење и наређење не јемчи успех, да употребе само она средства принуде и у мери која је неопходна ради одбијања напада од себе, органа или лица које утврђује присутност алкохола или других психоактивних супстанци или трећег лица, односно савлађивања отпора којим се онемогућава спровођење наређене активности.

Пре почетка утврђивања присутности алкохола или других психоактивних супстанци, Војна полиција у обавези је да упозори сва присутна лица да ће употребити средства принуде против њих ако буду ометала или спречавала спровођења ове наређене активности.

Приликом пружања полицијске помоћи из става 1. овог члана, Војна полиција може пружити и техничку помоћ органима командовања.

7. Полиграфско испитивање

Члан 61.

Овлашћено службено лице може уз добровољни пристанак лица од којег тражи обавештења да примени над њим полиграфско испитивање пошто га упозна са радом уређаја и лице за то да писану сагласност.

Малолетник се може подвргнути полиграфском испитивању уз његов пристанак и уз сагласност и присуство родитеља, староца или пунолетне особе од поверења.

Овлашћено службено лице ће прекинути примену полиграфског испитивања ако лице од којег се траже обавештења после давања писане сагласности изјави да ту сагласност повлачи.

Полиграфском испитивању не може да се подвргне:

- 1) лице које је под утицајем алкохола, опојних дрога или других психоактивних супстанци;
- 2) лице које има озбиљна срчана обољења или респираторне сметње;
- 3) лице у изразито стресном стању;
- 4) лице које је под дејством лекова за смирење;
- 5) лице које показује видљиве знаке душевне болести, привремене душевне поремећености или је у другом болесном стању које онемогућава испитивање;
- 6) лице које осећа интензиван физички бол;
- 7) трудница и породиља;
- 8) лице које није навршило 14 година живота.

Члан 62.

Полиграфско испитивање може да обавља само овлашћено службено лице које је за то оспособљено (у даљем тексту: полиграфски испитивач).

Полиграфско испитивање спроводи полиграфски испитивач за потребе Министарства одбране, Војске Србије и правосудних органа уз коришћење полиграфског уређаја – уређаја за регистровање физиолошких реакција лица које се испитује у складу са стручном методологијом.

Упутство о полиграфском испитивању доноси начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Члан 63.

Полиграфско испитивање се спроводи на основу писаног захтева за полиграфско испитивање, који доставља овлашћено службено лице, односно други државни службеник.

Члан 64.

Полиграфски испитивач у обавези је да се пре почетка испитивања упозна са свим расположивим сазнањима која се тичу кривичног дела или догађаја који је предмет полиграфског испитивања.

Члан 65.

Полиграфски испитивач у обавези је да пре почетка испитивања упозна испитаника да је полиграфско испитивање добровољно и да у складу с тим треба да да писану сагласност.

Садржина изјаве из става 1. овог члана дата је у Прилогу 2. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Полиграфски испитивач у обавези је да испитаника испита о постојању евентуалних разлога утврђених из члана 61. овог правилника због којих се испитивање не би могло спровести, као и да испитаника упозна са процедуром полиграфског испитивања и радом уређаја.

Члан 66.

Полиграфско испитивање се обавља у полиграфској лабораторији која задовољава методолошке и безбедносне услове.

Испитивање се изузетно може обављати и ван лабораторије, у просторији која има услове најприближније лабораторијским.

Члан 67.

Полиграфско испитивање почиње задавањем „стимулативног теста”, у циљу демонстрирања рада полиграфског уређаја испитанику, након чега следе релевантни полиграфски тестови.

Члан 68.

По завршеном полиграфском испитивању, полиграфски испитивач у обавези је да у најкраћем року достави писани извештај подносиоцу захтева за полиграфско испитивање.

Полиграфски записи – полиграми се чувају у електронској форми у лабораторији за полиграфска испитивања и доступни су само полиграфским испитивачима Министарства одбране и Војске Србије.

8. Пријем пријава о учињеном кривичном делу и прекршају

Члан 69.

Овлашћено службено лице у обавези је да прими пријаву о учињеном кривичном делу и прекршају.

Примљену кривичну пријаву овлашћено службено лице одмах доставља надлежном јавном тужиоцу у складу са законом којим се уређује кривични поступак, а пријаву која садржи елементе прекршаја надлежном органу за прекршаје.

Начин подношења и уписивање кривичне пријаве

Члан 70.

Кривична пријава се подноси надлежном јавном тужиоцу, писмено, усмено или другим средством.

Ако се кривична пријава подноси усмено, о њој ће се саставити записник, а подносилац ће се упозорити на последице лажног пријављивања.

Ако је пријава саопштена телефоном или другим телекомуникацијским средством сачиниће се службена белешка, а ако је пријава поднесена електронском поштом сачуваће се на одговарајућем носиоцу података и одштампати.

Записник о пријему усмене пријаве садржи:

- 1) назив организационе јединице која је примила пријаву, име, презиме и звање овлашћеног службеног лица који је примио пријаву и записничара;
- 2) место и време пријема пријаве и закључења записника;
- 3) личне податке подносиоца пријаве и да ли је оштећен кривичним делом;
- 4) опис догађаја (околности, начин, место и време извршења и др.);
- 5) попис и детаљан опис отуђених или оштећених предмета и висину штете, ако је штету могуће утврдити или проценити постављени имовинско-правни захтев;
- 6) податке који указују на лице које би могло бити учинилац кривичног дела;
- 7) доказе којима подносилац пријаве поткрепљује своје наводе или претпоставке;
- 8) упозорење грађанину на последице лажног пријављивања.

Записник ће се, пре закључења, прочитати подносиоцу усмене пријаве и унети његове примедбе, односно констатација да је записник прочитан пре потписивања. Записник потписују подносилац пријаве, овлашћено службено лице које је примило пријаву и записничар.

Овлашћено службено лице које је примило усмену кривичну пријаву на записник у обавези је да подносиоцу пријаве, на његов захтев, изда потврду.

Када се усмена пријава прима ван службених просторија Војне полиције о пријему се сачињава службена белешка, која садржи податке из става 4. овог члана. Службена белешка са овим подацима сачињава се и када се усмена пријава прима у службеним просторијама Војне полиције телефоном или другим телекомуникационим уређајем.

Члан 71.

Када овлашћено службено лице из кривичне пријаве или на други начин сазна да постоје основи сумње да је учинилац кривичног дела млађе пунолетно лице, малолетник или дете, у обавези је одмах да предузме неодложне мере и радње и да захтева даље поступање овлашћеног службеног лица посебно оспособљеног за рад са малолетницима.

На начин из става 1. овог члана овлашћено службено лице поступиће и у предметима кривичноправне заштите деце и малолетника, односно када се са овим лицима ради као оштећенима кривичним делом.

Члан 72.

Ако се при подношењу кривичне пријаве или спровођењем увиђаја утврди да се ради о кривичном делу за које се гони по службеној дужности или прекршају из закона за које је надлежна Војна полиција, спровешиће се законом прописани поступак.

Ако се при подношењу кривичне пријаве или спровођењем увиђаја утврди да се ради о кривичном делу за које се гони по приватној тужби, по предлогу оштећеног или се утврди да догађај нема обележја кривичног дела, овлашћено службено лице о томе обавештава оштећеног уз одговарајућу правну поуку и сачињава службену белешку.

Правна поука подразумева да оштећени мора јасно и прецизно бити обавештен: о правним средствима (тужба, пријава, притужба) која му у конкретном случају стоје на располагању према одредбама закона којим се уређује кривични поступак и других прописа, о његовим правима и којем органу се може обратити за заштиту тих права.

Садржај кривичне пријаве

Члан 73.

Кривична пријава, начелно, садржи:

- 1) назив органа који подноси кривичну пријаву;
- 2) назив органа којем се подноси кривична пријава;
- 3) правни основ за подношење кривичне пријаве;
- 4) назив акта из којег се види да се ради о кривичној пријави;
- 5) податке о осумњиченом (детаљне генералије лица на које се односи кривична пријава);
- 6) податке о кривичном делу – чињенични опис кривичног дела (време, место, начин и средство извршења и законски назив кривичног дела по Кривичном закону);
- 7) податке о оштећеном, врсти последица, врсти и висини штете;
- 8) податке о саучесницима;
- 9) податке о материјалним и личним доказима и о свим другим чињеницама битним за даље успешно вођење кривичног поступка;
- 10) опис свих предузетих процесних радњи (увиђај, претресање стана, задржавање);
- 11) мере и радње које овлашћено службено лице намерава да предузме после подношења кривичне пријаве;
- 12) предлог да се против осумњиченог покрене кривични поступак за дело које му се ставља на терет;
- 13) навођење прилога који се достављају уз кривичну пријаву;
- 14) потпис овлашћеног службеног лица и печат органа који подноси кривичну пријаву.

Уз кривичну пријаву достављају се и предмети, скице, фотографије, прибављени извештаји, списи о предузетим мерама и радњама, службене белешке, изјаве и други материјали који могу бити корисни за успешно вођење поступка.

Обавезни прилози кривичне пријаве су:

- 1) документа која се односе на задржавање ако га је било (решење о задржавању и евентуално изјављена жалба се такође достављају уз пријаву);

- 2) имена лица која су одбила да овлашћеним службеним лицима дају изјаве о одређеним околностима које су им познате у вези са кривичним делом и учиниоцем;
- 3) скице, предмети, фотографије;
- 4) записници о извршеним доказним радњама, уколико је извршено претресање стана и других просторија (уз кривичну пријаву мора се приложити наредба судије за претходни поступак о претресању и записник о претресању и потврде о привремено одузетим предметима или потврде о враћеним предметима);
- 5) прибављени извештаји;
- 6) све службене белешке у вези са догађајем;
- 7) изјаве и други материјали који могу бити корисни за успешно вођење кривичног поступка.

Одлуку о подношењу кривичне пријаве треба донети уз обавезне консултације са јавним тужиоцем и претпостављеним старешином Војне полиције.

Извештај као допуна кривичне пријаве

Члан 74.

Ако Војна полиција после подношења кривичне пријаве сазна за нове чињенице, доказе или трагове кривичног дела, у обавези је да прикупи потребна обавештења и да извештај о томе, као допуну кривичне пријаве, достави јавном тужиоцу.

Овлашћено службено лице извештај као допуну кривичне пријаве, доставља у следећим случајевима:

- 1) када открије учиниоца кривичног дела које је претходно пријављено као дело са непознатим учиниоцем;
- 2) када утврди да је учинилац друго лице, а не оно против кога је поднета кривична пријава;
- 3) када утврди да пријављено дело није кривично дело;
- 4) када утврди нове чињенице које могу да послуже као доказ (оптужни, односно одбрамбени) у кривичној ствари поводом које је поднета кривична пријава;
- 5) када открије до тада непозната, односно нерасветљена кривична дела пријављеног лица;
- 6) када открије саучеснике пријављеног лица.

Обавештавање јавног тужиоца о мерама и радњама које је предузела Војна полиција по захтеву тужиоца, врши се путем извештаја, најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева на форматизованом обрасцу.

9. Трагање за лицима и предметима

Члан 75.

Мере трагања за лицима и предметима представља скуп више мера и радњи и полицијских овлашћења које се предузимају по службеној дужности или наредби државног органа ради проналажења и хватања лица, проналажења предмета, прибављања података о одређеним лицима и предметима и утврђивање истоветности непознатих лица и пронађених лешева.

У трагању за лицима и предметима овлашћена службена лица оствариће сарадњу са полицијом, државним и другим органима, са правним и физичким лицима. Пре предузимања потраге, овлашћена службена лица треба да обезбеде што више података о лицу или предмету за којим се трага. Ради тога, овлашћена службена лица могу обавити преглед предмета, разговор са другим лицима, увид у документацију и друго.

Војна полиција, одмах по сазнању, спроводи мере трагања за лицима и предметима.

Трагање се расписује потерницом, полицијском потрагом и објавом.

Потерница

Члан 76.

Потерница је потражни акт којим се захтева трагање ради проналажења, хапшења и довођења одређених лица надлежном органу.

Потерница се расписује у складу са законом којим се уређује кривични поступак и другим законом.

Потерница се може расписати по захтеву надлежних субјеката:

- 1) у случају бекства или скривања лица против кога је покренут кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, а постоји наредба за његово довођење или решење о одређивању притвора. Издавање потернице наређује суд пред којим се води кривични поступак;
- 2) у случају бекства или скривања лица које треба да се упути на издржавање казне затвора, извршење мере обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, мере обавезног лечења наркомана, односно мере обавезног лечења алкохоличара, на издржавање казне малолетничког затвора и упућивање малолетника у васпитнопоправни дом;

- 3) у случају бекства из установе у којој лице издржава казну затвора или другу заводску меру у вези са лишењем слободe;
- 4) у случају да је извршни дужник у бекству или да на други начин избегава спровођење извршења, а његово присуство је неопходно по одредбама Закона о извршењу – на предлог јавног извршитеља, наредбу издаје суд који је донео решење о извршењу;
- 5) на основу молбе иностраног органа, за лицем за које се сумња да се налази у Републици Србији, а чије ће се издавање у случају проналажења затражити.

Потерницу расписује територијално надлежна јединица Војне полиције, надлежна по месту суда пред којим се води кривични поступак, односно установе - завода из кога је побегло лице на издржавању кривичне санкције која се састоји у лишењу слободe.

Поступак расписивања потернице обухвата: издавање наредбе надлежног субјекта; расписивање потернице од стране Војне полиције; трагање за лицем; довођење лица надлежним субјектима и достављање извештаја надлежним субјектима о потерници.

Полицијска потрага

Члан 77.

Полицијску потрагу Војна полиција расписује:

- 1) за лицем за које постоји основи сумње да је учинило кривично дело, на штету Министарства одбране и Војске Србије, за које се гони по службеној дужности;
- 2) за запосленим у Министарству одбране и припадником Војске Србије за којим је прекршајни суд издао општу наредбу за довођење;
- 3) за предметима кривичног дела или прекршаја учињеног на штету Министарства одбране и Војске Србије;
- 4) за лицем које може дати потребна обавештења о кривичном делу или прекршају, учиниоцу или предметима кривичног дела или прекршаја учињеног на штету Министарства одбране и Војске Србије.

Објава

Члан 78.

Објава се расписује:

- 1) за несталим војним лицем;
- 2) ради утврђивања идентитета лица, у поступку који се води пред Војном полицијом, које није у стању да пружи личне податке или ради утврђивања идентитета пронађеног непознатог леша;
- 3) за предметима који су пронађени или нестали, а за које постоји основи сумње да су имовина Републике Србије, на коришћењу у Министарству одбране и Војсци Србије;
- 4) у другим случајевима, у складу са посебним законом.

Ако су потребни подаци о појединим предметима или лицима која су у вези са кривичним делом, или ове предмете или лица треба пронаћи, а нарочито ако је то потребно ради установљења идентитета пронађеног непознатог леша, орган поступка ће наредити издавање објаве.

Војна полиција може објављивати и фотографије лешева и несталих лица ако постоје основи сумње да је до смрти, односно нестанка тих лица, дошло услед кривичног дела.

Ако је пријављен нестанак војног лица, а постоје основи сумње да је то лице жртва кривичног дела, овлашћена службена лица у обавези су да у сарадњи са другим надлежним органима, удружењима грађана и грађанима, без одлагања предузму мере и радње предвиђене законом, уредбом и другим подзаконским актима, ради његовог проналазакa.

Утврђивање адресе окривљеног

Члан 79.

Ако се не зна пребивалиште или боравиште окривљеног, када је то по одредбама закона којим се уређује кривични поступак неопходно, суд или јавни тужилац ће затражити од полиције да окривљеног потражи и да их обавести о његовој адреси.

У случају из става 1. овог члана, Војна полиција ће преко својих евиденција и провером на терену утврдити адресу окривљеног и о томе обавестити суд или јавног тужиоца.

Покретање трагања за лицем и предметима

Члан 80.

Војна полиција предузима трагање за лицима и предметима по наредби другог органа (утврђивање адресе окривљеног, потерница и полицијска потрага) и самоиницијативно (полицијска потрага и објава).

Надлежни субјекти за иницирање трагања за лицем и предметима могу бити: суд пред којим се води поступак; јавни тужилац; управник установе – завода у којој лице издржава казну или заводску меру у вези са лишењем слободе; инострани органи; јавни извршитељ; орган старатељства; здравствене установе; родбина и други.

Поступак трагања за лицем и предметима обухвата, начелно, следеће мере и радње Војне полиције:

- 1) овлашћено службено лице примиће на записник пријаву о нестанку лица или предмета или ће добити акт од надлежних субјеката;
- 2) донети одлуку којим ће потражним актом, на који начин и на којем подручју расписати конкретно трагање за лицем и предметима;
- 3) ако је пријављен нестанак лица, а постоје основи сумње да је то лице жртва кривичног дела, овлашћена службена лица у обавези су да у сарадњи са другим надлежним органима, удружењима грађана и грађанима, без одлагања предузму мере и радње предвиђене Правилником и другим законима ради његовог проналаска;
- 4) прикупити обавештења о објекту трагања (учеснике у потрази упознати са идентитетом лица које се тражи, због чега се тражи, ко га приводи, ко врши хапшење, да ли је лице које се тражи наоружано, карактеристике предмета које се тражи и др.);
- 5) потрага расписана за несталим лицем треба да садржи детаљне податке о месту, времену и околностима под којима је лице нестало, његов што детаљнији опис, опис његове одеће и обуће, а по могућству и фотографију;
- 6) потрага која се односи на предмет треба да садржи његов потпун и прецизан опис, податке о роду, подврсти, марки и фабричком броју, односно о другим индивидуалним ознакама и карактеристикама и по могућству уз расписану потрагу доставити и фотографије, цртеже или скице које би могле да помогну у идентификацији и проналажењу предмета;
- 7) потрага мора да садржи и упутство о томе како поступити у случају поседовања информација релевантних за окончање трагања, односно у случају проналажења предмета потраге;
- 8) направити план трагања за лицем или предметима (јачину и састав снага за потрагу, средства за осматрање и хапшење, сарадња са сродним службама, одржавање везе и сл.);
- 9) одредити снаге за блокаду, заседу, осматрање, хапшење, подршку, довођење и резерву;
- 10) у реализацији трагања за лицем или предметима користити евиденције, прикупљање обавештења од грађана и друге полицијске мере и радње и полицијска овлашћења;
- 11) о предузетим мерама обавестити подносиоца пријаве у року од 30 дана од дана пријема пријаве или акта;
- 12) по завршетку трагања за лицем или предметима сачинити службену белешку, коју са записником о пријему приложити у списе предмета о потрази;
- 13) о предузимању трагања за лицем или предметима, одмах, а најкасније у року од 24 часа након предузимања, обавестити јавног тужиоца.

Орган који је наредио издавање потернице или објаве у обавези је да је одмах обустави када се пронађе тражено лице или предмет, или када наступи застарелост кривичног гоњења или застарелост извршења кривичних санкција или други разлози због којих потерница или објава није више потребна (утврђен је идентитет лица или леша, утврђена је адреса траженог лица и др.).

Овлашћена службена лица трагање за лицем или предметима реализују применом и комбинацијом различитих облика делатности: заседа, блокада, рација, претресање терена, контрола возача и возила, провера идентитета, препознавање лица и предмета, довођење, осматрање, прикупљањем обавештења и друго.

10. Мере циљане потраге

Члан 81.

Ради хватања и привођења надлежном органу лица за које се основано сумња да је извршило кривично дело за које је по закону прописана казна затвора од четири или више година и за којим је расписана потерница, а у случају да овлашћена службена лица другим мерама и радњама то лице не могу ухапсити, односно када би то било повезано са несразмерним тешкоћама, могу се према том лицу, као и другим лицима за које постоје основи сумње да помажу у прикривању тог лица, предузети мере циљане потраге применом посебних доказних радњи у складу са Законом којим се уређује кривични поступак.

Мере циљане потраге, на предлог начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, одобрава одлуком председник Врховног касационог суда, односно судија тог суда који је одређен да по овим предлозима одлучује у случају одсуства председника тог суда (у даљем тексту: овлашћени судија), у року од 24 часа од подношења предлога.

Предлог и одлука из става 2. овог члана сачињавају се у писаном облику. Предлог садржи податке и чињенице које су од значаја за одлучивање о примени мера циљане потраге.

Одобрене мере могу се примењивати најдуже шест месеци, а на основу новог предлога могу се продужити још једанпут најдуже шест месеци.

У случају неприхватања предлога, председник Врховног касационог суда, односно овлашћени судија у образложењу одлуке наводи разлоге одбијања.

Када разлози хитности то захтевају, мере циљане потраге може својим решењем наложити начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, уз претходно прибављену усмену сагласност за почетак примене одговарајућих мера председника Врховног касационог суда, односно овлашћеног судије.

У овом случају писани предлог из става 3. овог члана, доставља се у року од 24 часа од добијања усмене сагласности.

Одлука о наставку примене одговарајућих мера, односно о њиховој обустави доноси се у року од 24 часа од подношења предлога.

Одлука о обустави одговарајућих мера мора бити писано образложена.

Подаци прикупљени мерама циљане потраге не могу се користити као доказ у кривичном поступку.

Подаци се по окончању циљане потраге достављају председнику Врховног касационог суда, односно овлашћеном судији, који је у обавези да их уништи и о томе сачини записник.

Члан 82.

Мере циљане потраге предузимају се применом посебних доказних радњи из закона којим се уређује кривични поступак.

Члан 83.

Примену мера циљане потраге начелнику уже унутрашње јединице Генералштаба надлежне за послове Војне полиције предлаже начелник организацијске целине за послове Војне полиције у командама оперативног нивоа Војске Србије, начелник Криминалистичко-истражне групе и начелник Канцеларије за послове безбедности у Министарству одбране.

Предлог се сачињава у писаном облику и садржи податке о лицу према коме се предлаже примена мера, као и другим лицима за које постоје основи сумње да помажу у прикривању тог лица, кривичном делу (опис и запрећена казна), расписаној потерници, начину примене, обиму и трајању предложених мера, као и наводе о основаности разлога за примену мера.

Ако за лице према коме се предлаже примена мера, као и за друга лица за које постоје основи сумње да помажу у прикривању тог лица, није било могуће прибавити све податке о идентитету, односно када чињенице оправдавају претпоставку да неки од тих података нису тачни, предлог мора да садржи и све друге расположиве податке о том лицу и другим лицима.

Члан 84.

Предлози из члана 83. Правилника могу да садрже и друге податке и чињенице које су по схватању подносиоца од значаја за одлучивање о примени мера циљане потраге.

11. Мере за отклањање непосредне опасности

Члан 85.

Овлашћена службена лица предузимају хитне мере које су неопходне за отклањање непосредне опасности за људе и имовину, када те мере не могу правовремено да предузму други надлежни органи, о чему одмах обавештавају те органе.

12. Криминалистичко-форензичка регистрација, узимање других узорака и криминалистичко-форензичка вештачења и анализе

Члан 86.

Овлашћена службена лица (форензичари) у обављању послова Војне полиције овлашћена су да врше криминалистичко-форензичку регистрацију, узимање других узорака, криминалистичко-форензичка вештачења и анализе и друге доказне радње у складу са законом којим се уређује кривични поступак и другим законима и прописима.

Криминалистичко-форензичка регистрација

Члан 87.

Криминалистичко-форензичка регистрација је радња која се врши на основу наредбе јавног тужиоца или суда.

Члан 88.

Криминалистичко-форензичка регистрација се врши од стране стручних лица форензичке струке у Војној полицији (у даљем тексту: надлежна установа), уносом у одговарајући систем за аутоматску обраду података.

Уколико не постоје техничке могућности, форензичка регистрација се обавља на технички утврђеним обрасцима и материјалима за регистрацију, применом класичних метода дактилоскопирања путем боје и хитним слањем комплета надлежној установи ради уноса у систем из става 1. овог члана.

Узимање других узорка

Члан 89.

Ради отклањања сумње о повезаности са кривичним делом (тзв. елиминације), од оштећеног или другог лица затеченог на месту кривичног дела могу се и без пристанка узети отисци папиларних линија и делова тела и букални брис, само уз одговарајућу наредбу надлежног тужилаштва или суда.

Наредбу прибавља руководилац увиђајне екипе, а спроводи је стручно лице форензичке струке.

Узимање фонетског и графолошког узорка

Члан 90.

Од стране стручног лица форензичке струке или овлашћеног службеног лица које обрађује кривични предмет, уз помоћ техничких уређаја, може се и без писане наредбе надлежног органа, од окривљеног, оштећеног, сведока или другог лица, а ради утврђивања чињеница у поступку, узети узорак гласа или рукописа ради упоређивања.

Након извршених мера и радњи из става 1. овог члана, даље се поступа у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

Узимање узорка за форензичко-генетичку анализу

Члан 91.

Узимање узорка за форензичко-генетичку анализу лица предузима стручно лице форензичке струке ради откривања учиниоца кривичног дела или утврђивања других чињеница у поступку, уз одговарајућу наредбу надлежног тужилаштва или суда, у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

Криминалистичко-форензичка вештачења и анализе

Члан 92.

Овлашћена службена лица приликом криминалистичко-форензичког вештачења и анализе поступају у циљу утврђивања објективног чињеничног стања и обезбеђивања материјалних доказа за потребе судског поступка.

Криминалистичко-форензичка вештачења писаном наредбом налаже орган поступка, у складу са законом.

Након завршеног криминалистичко-форензичког вештачења, овлашћено службено лице сачињава записник о вештачењу.

Резултат криминалистичко-форензичке анализе прилаже се у форми извештаја, уколико је вршена самостално, односно у форми налаза, уколико представља део вештачења.

Друге мере и радње

Члан 93.

Ради откривања и обезбеђења трагова кривичног дела и предмета који могу послужити као доказ у поступку, стручна лица форензичке струке предузеће и друге мере и радње засноване на закону, и то:

- 1) постављање криминалистичко-техничких (форензичких) клопки;
- 2) узимање узорка НН лешева и лица која не могу или неће да дају податке о себи, ради њихове идентификације;
- 3) уочавање других материјалних доказа на испитиваним узорцима или месту извршења кривичног дела и настанка последице кривичног дела за потребе других врста вештачења;
- 4) изазивање латентних трагова свих врста на предметима, објектима и средствима извршења кривичних дела;

- 5) фотографисање материјалних доказа, који се, осим обраде – увиђаја на месту догађаја, увиђаја над лицем или над предметом, користи и код антропометријске идентификације преко фотографије и упоређивања отисака делова тела, као и предузимања других мера и радњи из тач. 1)–4) овог става.

О свим предузетим мерама и радњама из става 1. овог члана сачиниће се записник или службена белешка и обавестити надлежни орган поступка, у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

13. Јавно расписивања награде

Члан 94.

Војна полиција јавно расписује награду за дато обавештење ради:

- 1) откривања и хапшења лица које је учинило кривично дело са тежом последицом;
- 2) проналажења несталих лица;
- 3) разрешавања других случајева када су таква обавештења неопходна.

Јавно расписивање награде може се објавити у средствима јавног информисања или на други погодан начин.

Право на награду нема лице које је дало обавештење којим Војна полиција већ располаже или ако се тим обавештењем није постигао циљ расписивања награде.

Право на награду немају овлашћена службена лица, ни чланови њихових породица.

Члан 95.

Износ висине награде у сваком појединачном случају утврђује начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, уз сагласност начелника Генералштаба Војске Србије и јавно објављује приликом расписивања награде.

Члан 96.

Ако околности указују на постојање опасности по живот, здравље, телесни интегритет, слободу и имовину лица које остварује право на награду, начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције може одобрити исплату награде уз мере прикривања идентитета примаоца награде.

Подаци о идентитету примаоца награде здружују се у списе предмета и представљају службену тајну.

V. НАЧИН ПРИМЕНЕ ПОЛИЦИЈСКИХ ОВЛАШЋЕЊА ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ

Заједничке одредбе о полицијским овлашћењима Војне полиције

Врсте полицијских овлашћења Војне полиције

Члан 97.

Полицијска овлашћења Војне полиције у складу са Уредбом јесу:

- 1) упозорење и наређење;
- 2) провера и утврђивање идентитета лица и идентификација предмета;
- 3) позивање;
- 4) довођење;
- 5) задржавање лица и привремено ограничење слободе кретања;
- 6) прикупљање обавештења;
- 7) привремено одузимање предмета;
- 8) преглед простора, објеката, документације и контрадиверзиони преглед;
- 9) заустављање и прегледање лица, предмета и саобраћајних средстава;
- 10) обезбеђење и преглед места догађаја;
- 11) употреба туђег саобраћајног средства и средства везе;
- 12) утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци;
- 13) вршење безбедносних провера;
- 14) пријем нађених ствари;
- 15) употреба средстава принуде;
- 16) друга овлашћења предвиђена законом.

Услови за примену полицијских овлашћења

Члан 98.

У обављању послова Војне полиције овлашћена службена лица примењују полицијска овлашћења утврђена Уредбом, Правилником и другим законима.

Члан 99.

Пре примене полицијског овлашћења, овлашћено службено лице у обавези је да се увери да су испуњени сви законски услови за примену овлашћења и одговоран је за ту процену.

Пре примене полицијског овлашћења, овлашћено службено лице ће у сваком конкретном случају проценити да ли полицијско овлашћење може да примени на безбедан начин, односно без угрожавања своје безбедности и безбедности других лица.

Ако овлашћено службено лице процени да полицијско овлашћење не може да примени на безбедан начин, о томе ће одмах обавестити дежурну службу Војне полиције или претпостављеног старешину Војне полиције и тражити потребну помоћ ради извршења службеног задатка.

Дежурна служба Војне полиције или претпостављени старешина Војне полиције одмах ће предузети потребне мере и радње којима ће се обезбедити безбедно извршење службеног задатка.

Овлашћено службено лице примењује полицијска овлашћења по сопственој иницијативи, по наређењу претпостављеног старешине Војне полиције односно по наређењу претпостављеног дежурног Војне полиције, по налогу јавног тужиоца или другог надлежног органа издатом у складу са другим посебним законом.

Када је претпостављени старешина Војне полиције присутан, полицијска овлашћења примењују се по његовом наређењу, изузев ако нема времена да се чека на то наређење и мора се без одлагања поступити по сопственој иницијативи.

У току примене полицијског овлашћења овлашћено службено лице који примењује полицијско овлашћење, као и овлашћено службено лице које је присутно на месту примене полицијског овлашћења, а непосредно га не примењује, мора увек да буде спремно да одбије евентуални напад од себе или другог лица или да спречи евентуално самоповређивање или бекство лица према коме се примењује полицијско овлашћење.

Приликом примене полицијских овлашћења овлашћено службено лице поступа у складу са законом и другим прописом и поштује стандарде постављене Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и основним принципима Уједињених нација о употреби силе и ватреног оружја од стране службених лица која спроводе закон.

На начин утврђен Правилником, ако је то у датој ситуацији могуће и не би угрозило извршење задатка, лице према коме се примењује полицијско овлашћење има право да буде упознато са разлозима за то, да укаже на околности које сматра битним с тим у вези, да буде упознато са идентитетом овлашћеног службеног лица, који се представља и легитимише, и да тражи присуство лица које ужива његово поверење.

Представљање пре примене овлашћења

Члан 100.

Овлашћено службено лице, пре почетка примене овлашћења, представља се показивањем службене значке и службене легитимације, а овлашћено службено лице у униформи само на захтев лица према коме примењује овлашћење.

Изузетно, овлашћено службено лице неће се представити на начин из става 1. овог члана ако околности примене полицијског овлашћења у конкретном случају указују да би то могло угрозити постизање законитог циља. У том случају овлашћено службено лице ће, током примене полицијског овлашћења, на своје својство упозорити речима: „Војна полиција”.

По престанку околности из става 2. овог члана овлашћено службено лице ће се представити на начин из става 1. овог члана.

Непристрасност, недискриминација, хуманост, поштовање људских права и омогућавање медицинске помоћи

Члан 101.

Овлашћено службено лице у примени полицијских овлашћења поступа непристрасно, пружајући свакоме једнаку законску заштиту и поступајући без дискриминације лица по било којем основу.

У примени полицијских овлашћења овлашћено службено лице поступа хумано и поштује достојанство, углед и част сваког лица, као и друга људска и мањинска права и слободе грађана дајући предност правима угроженог у односу на иста права лица које та права угрожава и водећи рачуна о правима трећих лица.

Овлашћено службено лице ће приликом примене полицијских овлашћења, на захтев лица према коме се овлашћење примењује, омогућити пружање медицинске помоћи од стране здравствене установе.

Принцип сразмерности

Члан 102.

Примена полицијског овлашћења мора бити сразмерна потреби због које се предузима.

Примена полицијског овлашћења не сме изазвати веће штетне последице од оних које би наступиле да полицијско овлашћење није примењено.

Између више полицијских овлашћења примениће се оно којим се задатак може извршити са најмање штетних последица и за најкраће време.

Приликом примене средстава принуде настојаће се да њихова употреба буде поступна, односно од најлакшег према тежем средству принуде и, у сваком случају, уз минимум неопходне силе.

Примена овлашћења према малолетним лицима

Члан 103.

Полицијска овлашћења према малолетном лицу примењују сва овлашћена службена лица, осим прикупљања обавештења у својству грађанина (оштећеног, сведока) и саслушања малолетника у својству осумњиченог, која примењује овлашћено службено лице оспособљено за рад са малолетницима.

Овлашћено службено лице оспособљено за рад са малолетницима је припадник Војне полиције који обавља посао сузбијања криминала и који је завршио обуку у области права детета и малолетничког кривичног права.

Приликом примене полицијских овлашћења овлашћена службена лица у обавези су да воде рачуна о достојанству лица малолетног лица, психичким, емоционалним и другим личним својствима и заштити његове приватности.

Примена полицијских овлашћења према лицима која уживају дипломатско-конзуларни имунитет

Члан 104.

Овлашћено службено лице у обавези је да према лицу са дипломатско-конзуларним имунитетом (у даљем тексту: имунитет) поступа у складу са потврђеним међународним уговорима.

Према лицу које ужива имунитет овлашћено службено лице може да примени полицијска овлашћења која су неопходна за проверу или утврђивање тог статуса.

Ако се у току примене полицијских овлашћења лице позове на имунитет, овлашћено службено лице ће, ради потврђивања те чињенице, од лица одмах затражити на увид јавну исправу којом се доказује имунитет, и у што краћем времену узети основне податке о лицу, о броју и року важења исправе, као и о називу органа који је издао исправу.

Према лицу које у својству народног посланика ужива имунитет, овлашћено службено лице поступа на начин прописан у ст. 2. и 3. овог члана.

Ако се лице из става 4. овог члана које ужива имунитет затекне у извршењу кривичног дела за које је прописана казна затвора у трајању дужем од пет година, према њему се могу применити и друга полицијска овлашћења прописана законом.

О поступању и примени полицијских овлашћења према лицу које ужива имунитет, овлашћено службено лице без одлагања обавештава непосредно претпостављеног старешину и о томе сачињава службену белешку.

Извештај о примењеном полицијском овлашћењу

Члан 105.

О примењеном полицијском овлашћењу, овлашћено службено лице сачињава извештај о примењеном полицијском овлашћењу.

Извештај о примењеном полицијском овлашћењу садржи:

- 1) назив и законски основ примењеног овлашћења;
- 2) податке да ли је полицијско овлашћење овлашћено службено лице применио самоиницијативно или по налогу непосредног старешине или другог органа;
- 3) време када је започета и завршена примена полицијског овлашћења (датум, час и минут);
- 4) место примене полицијског овлашћења (место, улица, број, ближа ознака места);
- 5) податке о лицу према коме је овлашћење примењено (име, презиме, адреса пребивалишта или боравишта и јединствени матични број грађана);
- 6) податке о овлашћеном службеном лицу које је овлашћење применило (име, презиме, јединствени матични број грађана и број службене легитимације);

- 7) напомена или белешка овлашћеног службеног лица у вези са применом полицијског овлашћења;
- 8) оцену непосредно претпостављеног старешине о оправданости и правилности примене полицијског овлашћења.

О примењеном полицијском овлашћењу, поред извештаја из става 1. овог члана, овлашћено службено лице може када је то потребно, самоиницијативно или по налогу претпостављеног старешине Војне полиције да сачини службену белешку или друга писмена, ако је то у конкретном случају потребно.

Службене белешке, потврде, записници и друга писмена која се сачињавају у вези са применом полицијског овлашћења, када се по одредбама овог правилника не подноси извештај о примењеном полицијском овлашћењу, садрже податке из става 2. овог члана.

Извештај из става 1. овог члана се не подноси када је за примењено полицијско овлашћење законом или Правилником прописано посебно извештај и другог писмена.

Претпостављени старешина Војне полиције овлашћеног службеног лица које је применило полицијско овлашћење, у обавези је да оцени да ли је полицијско овлашћење примењено оправдано и правилно.

Услови и начин примене појединих полицијских овлашћења Војне полиције

1. Упозорење и наређење

Услови за примену упозорења

Члан 106.

Овлашћено службено лице упозориће запосленог у Министарству одбране и припадника Војске Србије, као и грађанина, који својим понашањем, деловањем или пропуштањем одређене радње може да доведе у опасност своју безбедност или безбедност другог лица или безбедност имовине, да наруши војни ред и дисциплину, јавни ред или да угрози безбедност војног путног саобраћаја на путевима или када се основано очекује да би то лице могло да учини или да изазове друго лице да учини кривично дело, дисциплински преступ или прекршај.

Услови за примену наређења

Члан 107.

Наређење се може применити само у односу на понашања, односно делатности и чињења од којих непосредно зависи успешно извршавање војнополицијских задатака.

Наређења се примењују ради:

- 1) отклањања опасности за живот и личну безбедност људи;
- 2) отклањања опасности за имовину;
- 3) спречавања извршавања кривичних дела и прекршаја, хапшења њихових учинилаца и проналажења и обезбеђења трагова тих дела који могу послужити као доказ;
- 4) одржавања војног реда и дисциплине, јавног реда или успостављања нарушеног војног реда и дисциплине или јавног реда;
- 5) безбедности војног путног саобраћаја на путевима;
- 6) задржавања приступа или задржавања у рејону војног објекта или распореда војних јединица где то није дозвољено;
- 7) спречавања и отклањања последица у случају опште опасности проузроковане елементарним непогодама, епидемијама или других облика угрожавања опште безбедности;
- 8) спречавања угрожавања безбедности људи и имовине у другим случајевима утврђеним законом.

Начин примене упозорења и наређења

Члан 108.

Упозорења се могу давати и наређења издавати усмено, писано, помоћу техничких средстава за појачавање звука, писаним наређењима на одговарајућем дисплеју, светлосним или звучним сигнаlima, руком или положајем тела овлашћеног службеног лица, када је такав начин прописан законом или прописом донетим на основу закона.

Упозорења и наређења морају да буду јасна и недвосмислено изражена.

Писано упозорење или наређење, начелник уже унутрашње јединице у Генералштабу Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, може упутити одговорном лицу у државном органу, другим органима, привредним друштвима и другим организацијама и удружењима, као и физичким лицима.

Писано упозорење или наређење, начелник организационе целине надлежан за послове Војне полиције у командама оперативног нивоа Војске Србије, начелник Криминалистичко-истражне групе и начелник Канцеларије за послове безбедности у Министарству одбране може упутити запосленима у Министарству одбране и припадницима Војске Србије на служби у Војсци Србије.

2. Провера и утврђивања идентитета лица и идентификација предмета

Услови за проверу идентитета лица

Члан 109.

Провера идентитета лица примениће се према лицу:

- 1) које треба ухапсити, довести, задржати или упутити надлежном државном органу;
- 2) од којег прети опасност која захтева војнополицијско поступање;
- 3) над којим се обавља преглед или претресање или се предузимају друге законом прописане мере и радње;
- 4) које се затекне у војном комплексу или војном објекту Министарства одбране или Војске Србије (у даљем тексту: војном објекту) свом или туђем стану и другим просторијама или у војном превозном средству које се прегледа и претреса, ако је проверка идентитета потребна;
- 5) које неовлашћено прикупља тајне војне податке, податке о распореду јединица, лицу, војном објекту, простору или лицу које се безбедносно штити;
- 6) које се затекне у рејону војног објекта, распореду војне јединице, на правцу на којем је привремено ограничена слобода кретања, ако је проверка идентитета потребна;
- 7) које пријављује извршење кривичног дела, дисциплинског преступа или прекршаја или учиниоце тих дела, односно пружа обавештења од интереса за рад Војне полиције;
- 8) које својим понашањем изазива сумњу да је учинилац кривичног дела или прекршаја или да га намерава учинити или по свом физичком изгледу личи на лице за којим се трага;
- 9) које се затекне на месту извршења кривичног дела, дисциплинског преступа или прекршаја;
- 10) које се налази на месту на којем је из безбедносних разлога неопходно утврдити идентитет свих лица или претежног броја лица;
- 11) за које постоји оправдани захтев службених лица органа државне управе, правних или физичких лица.

Овлашћено службено лице у обавези је да упозна лице са разлогом провере његовог идентитета.

Изузетно од става 2. овог члана, овлашћено службено лице може ускратити лицу обавештење о разлозима провере идентитета ако прикупља обавештења о кривичном делу које се гони по службеној дужности и ако би то могло угрозити постизање циља провере.

Начин провере идентитета лица

Члан 110.

Провера идентитета лица врши се увидом у личну карту, исправу коју је издало Министарство одбране или Војска Србије, возачку дозволу, путну или другу јавну исправу са фотографијом или електронски, када је лична карта носилац и стварног и електронског идентитета.

Изузетно, проверка идентитета лица које нема код себе јавну исправу из става 1. овог члана може да се изврши и на основу изјаве лица чији је идентитет проверен, на адреси становања, месту рада или неком другом месту у непосредној близини где се налазе јавне исправе лица које се проверава.

Провера идентитета лица без знања лица чији се идентитет проверава врши се прикупљањем обавештења од других лица, применом других полицијских овлашћења или предузимањем полицијских мера и радњи утврђених законом, и то ако постоје основи сумње да је то лице учинилац кривичног дела које се гони по службеној дужности.

Члан 111.

Овлашћено службено лице извршиће проверу идентитета лица на оправдан захтев службених лица органа државне управе, правних или физичких лица.

Овлашћено службено лице у обавези је да упозна лице из става 1. овог члана са разлозима проверавања његовог идентитета.

Оправданим захтевом из става 1. овог члана, сматра се захтев из којег је видљиво да су службеним лицима органа државне управе, такви подаци неопходни за законито поступање или да је правним или физичким лицима повређено неко право.

Податке о провереном идентитету лица, овлашћено службено лице, службеним лицима органа државне управе, усмено саопштава на месту извршене провере.

О достављању података правним или физичким лицима одлучује начелник организационе јединице надлежне за послове Војне полиције у команди оперативног нивоа Војске Србије, начелник Криминалистичко-истражне групе и начелник Канцеларије за послове безбедности у Министарству одбране, у складу са одредбама закона о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Члан 112.

Овлашћено службено лице ће у току провере идентитета лица извршити проверу да ли је од стране надлежних органа наложено предузимање других полицијских овлашћења, мера или радњи према лицу.

Провера из става 1. овог члана, врши се претрагом кроз евиденције Војне полиције.

Утврђивање идентитета лица

Члан 113.

Утврђивање идентитета лица врши се према лицу које код себе нема прописану исправу или се сумња у веродостојност такве исправе, ако се на други начин не може проверити његов идентитет, или на основу посебног захтева надлежног старешине или органа.

Након извршеног утврђивања идентитета сачињава се извештај који се прослеђује подносиоцу захтева за утврђивање идентитета, у складу са законом.

Када идентитет није могуће утврдити на други начин, Војна полиција је овлашћена да објави фотографију лица које о себи не може дати податке, односно фотографију непознатог леша.

Члан 114.

Утврђивањем идентитета лица утврђују се правна, стварна и физичка својства по којима се то лице разликује од других лица.

Идентитет се утврђује коришћењем података из форензичких евиденција, применом метода и употребом средстава криминалистичке тактике и форензике, применом медицинских и других одговарајућих вештачења, и то:

- 1) провером података о статусу лица увидом у јавне исправе, матичне књиге рођених, венчаних и умрлих и у друге службене евиденције;
- 2) узимањем отисака папиларних линија и упоређивањем са постојећим отисцима;
- 3) фотографисањем и упоређивањем фотографије са ранијим фотографијама;
- 4) изјавом лица која могу извршити препознавање – непосредно или показивањем фотографија или видео снимка лица, одеће, обуће и других предмета који могу послужити за утврђивање идентитета;
- 5) помоћу личног описа;
- 6) помоћу ДНК анализе;
- 7) објављивањем фотографије, фото-робота, цртежа, снимка или описа лица путем средстава јавног информисања;
- 8) другим расположивим методама, као што су графолошко вештачење, анализа гласа, зубна формула и друге методе.

На начин утврђивања идентитета лица из става 1. овог члана, врши се утврђивање идентитета непознатог леша.

Идентификација предмета

Члан 115.

Идентификација предмета примењује се када је у поступку потребно да се утврде и провере обележја и својства предмета, као и однос између лица или догађаја и предмета.

Идентификација предмета врши се методама и средствима криминалистичке тактике и форензике, од стране овлашћених службених лица који су за то обучени, применом одговарајућих метода, и то:

- 1) провером података о предмету увидом у исправе и техничку и другу документацију о предмету;
- 2) фотографисањем и упоређивањем фотографије са ранијим фотографијама;
- 3) изјавом лица која могу извршити препознавање;
- 4) техничким методама изазивања уништених или оштећених идентификационих ознака и другим расположивим методама.

Од лица које учествује у поступку идентификације предмета овлашћено службено лице захтеваће да опише предмет и наведе обележја и својства према којима се тај предмет разликује од других предмета. По датом опису предмета овлашћено службено лице предочиће лицу предмет који се идентификује, по могућству заједно са другим предметима исте врсте.

О извршеној идентификацији предмета овлашћено службено лице сачињава извештај или записник.

Начелник уже унутрашње јединице надлежне за послове Војне полиције Генералштаба Војске Србије овлашћен је да јавно објави фотографију, цртеж, снимак или опис предмета, ако је то од значаја за успешно вођење поступка идентификације предмета.

3. Позивање

Услови и начин позивања на разговор

Члан 116.

Лице за које се основано претпоставља да располаже обавештењима неопходним за обављање послова Војне полиције може бити позвано на разговор.

Позивање, по правилу, врши се достављањем писаног позива лицу које се позива на начин прописан Правилником.

Пунолетно лице коме је одузета пословна способност позива се преко старатеља.

Ако би позивање лица из става 3. овог члана било у супротности са његовим правима и интересима, позивање ће се извршити преко надлежног центра за социјални рад.

Писани позив садржи: назив, место и адресу организацијске јединице Војне полиције; број и датум позива; име и презиме, датум рођења, име родитеља и адреса лица које се позива; датум, време и место на које се лице позива; разлог позивања лица; када је то законом прописано, упозорење да лице може бити доведено ако се не одазове позиву, а ако се ради о осумњиченом, да има право на браниоца; службени печат и потпис и доставницу.

При одређивању датума, часа и места на које се лице позива, овлашћено службено лице води рачуна да позвано лице због одазивања позиву нема непотребних тешкоћа.

Када је то пре упућивања позива познато, позив се, поред српског, сачињава и на другом језику и писму у службеној употреби којим се лице служи. Ако ово није било познато, на захтев лица које се одазвало позиву, садржај позива саопштиће му се на том језику.

О извршеном достављању позива саставља се потврда – доставница.

Лице које је позвано у складу са ст. 1–8. овог члана, може бити доведено ако се не одазове позиву само ако је на то било упозорено у позиву и ако се ради о превенцији криминала и обављању посла сузбијања криминала.

Члан 117.

Писани позив упућује се поштом, војнопоштанским саобраћајем или га доставља овлашћено службено лице.

Ако писани позив упућен преко поште или војнопоштанског саобраћаја није достављен лицу, достављање ће извршити овлашћено службено лице.

Овлашћено службено лице ће пре достављања писаног позива проверити идентитет лица које се позива.

Овлашћено службено лице које доставља писани позив уручује га лицу на адреси становања или на другом месту на коме лице затекне.

Овлашћено службено лице ће приликом достављања позива на адреси становања лицу уручити позив на улазу стана и од лица затражити да потпише доставницу.

Изузетно, ако је од стране лица коме писани позив треба уручити позван да уђе у стан, овлашћено службено лице може да уручи позив и у стану.

Ако прималац не зна да пише или није у стању да потпише доставницу, овлашћено службено лице ће о томе на доставници сачинити белешку и назначити дан и час када је извршено уручење позива.

Ако лице одбије да прими позив, овлашћено службено лице ће позив на прикладан начин причврстити на врата стана или просторије или га оставити у стану, чиме се сматра да је позив достављен.

Када је достављање извршено на начин из става 8. овог члана, овлашћено службено лице ће о томе сачинити службену белешку и назначити дан, час и начин извршеног достављања позива.

Време у којем се лице може позвати

Члан 118.

Лице које се налази у стану може се позвати у времену од 6 часова до 22 часа.

Изузетно, ако је то у интересу за поступак или по налогу надлежног органа, овлашћено службено лице може да позове лице од којег се тражи обавештење и ван времена предвиђеног у ставу 1. овог члана.

Посебни случајеви позивања

Члан 119.

Овлашћено службено лице овлашћено је, изузетно, да лице позове усмено или одговарајућим телекомуникационим средством, при чему је у обавези да саопшти разлог позивања, а уз сагласност лица може и да превезе лице службеним возилом Војне полиције до службених просторија.

О упућеном позиву из става 1. овог члана овлашћено службено лице сачињава службену белешку, а лицу које се одазвало позиву, на његов захтев, издаје о томе писану потврду.

Лица се изузетно могу позивати и путем средстава јавног обавештавања када је то неопходно због опасности од одлагања, безбедности поступања или када се позив упућује већем броју лица. Позивање лица у овим случајевима може се вршити по одобрењу министра одбране.

Позивање малолетног лица обавља се достављањем писаног позива преко родитеља или старатеља.

4. Довођење*Довођење на основу писаног налога*

Члан 120.

Лице може бити доведено на основу писане наредбе надлежног правосудног органа, односно налога по закључку о привођењу донетог у управном поступку (у даљем тексту: налог).

Лице може бити доведено и по захтеву војног дисциплинског тужиоца и председника војног дисциплинског суда за довођење лица за које постоје основи сумње да је извршило дисциплински преступ, а које избегава саслушање у дисциплинском извиђају или на главном претресу пред војним дисциплинским судом.

У смислу става 1. овог члана, лица се могу довести у просторије Војне полиције, другог надлежног државног органа или до места одређеног налогом.

Лице може бити доведено у времену од 6 часова до 22 часа.

Изузетно, када је довођење неопходно ради предузимања послова Војне полиције који не трпе одлагање, ако је то у интересу за поступак или по налогу надлежног органа, лице се може довести и ван времена утврђеног у ставу 4. овог члана.

Довођење може бити предузето најраније шест часова пре одређеног рока за довођење, ако се мора извршити у зони територијалне надлежности јединице односно установе Војне полиције на којем је лице затечено.

Када се довођење мора извршити ван зоне територијалне надлежности јединице односно установе Војне полиције на којем је лице затечено, довођење може трајати најдуже 24 часа.

Члан 121.

Налог за довођење лица извршавају, по правилу, најмање два овлашћена службена лица.

Пре извршења налога за довођење лица, овлашћено службено лице ће проверити да ли у евиденцијама постоје подаци који би могли да укажу на могућност бекства, пружања отпора или напада на овлашћена службена лица од стране лица које треба довести, односно да ли је лице склоно самоповређивању.

Ако постоје околности из става 2. овог члана, довођење се може извршити само на основу претходно сачињеног плана, који сачињава претпостављени старшина овлашћеним службеним лицима које врше довођење.

Пре довођења овлашћено службено лице овлашћено је да изврши преглед лица које доводи, као и да приликом довођења употреби средства за везивање ако су за то испуњени услови.

Овлашћено службено лице лицу које треба довести уручује налог пре довођења.

Лицу за које се основано сумња да ће пружити отпор, овлашћено службено лице ће уручити налог после довођења.

Ако је лице које се доводи једини старалац над малолетним лицем или лицем које није пословно способно да се стара само о себи, обавезно се пре довођења обавештава орган старатељства.

Члан 122.

Пре довођења, овлашћено службено лице ће проверити идентитет лица које треба довести, а затим ће му саопштити разлог довођења, упознати га са његовим правима, уручити налог за довођење и позвати га да пође са њим.

Приликом уручења налога за довођење, овлашћено службено лице ће упозорити лице да ће према њему употребити средства принуде ако буде пружило отпор или покушало бекство или напад на овлашћено службено лице или друго лице.

Ако лице и поред упозорења одбије да пође или пружи отпор, овлашћено службено лице ће га довести принудно.

Ако постоји сумња да ће лице које треба довести пружити отпор, покушати бекство или напад на овлашћено службено лице, писани налог за довођење уручиће се лицу после довођења.

Члан 123.

Овлашћено службено лице ће извршити преглед лица које треба довести ради проналажења и одузимања предмета погодних за напад или самоповређивање.

Ако лице има видљиве повреде или се жали на болове, овлашћено службено лице ће му омогућити указивање стручне медицинске помоћи.

Привремено одузети предмети предају се органу коме се лице доводи, односно враћају лицу када престају разлози због којих су привремено одузети, осим ако не представљају предмете прекршаја или кривичног дела или предмете чије је одузимање неопходно за заштиту опште безбедности.

Члан 124.

Довођење, по правилу, врши се службеним возилом Војне полиције.

Ако се довођење лица врши службеним возилом Војне полиције које нема посебан простор за смештај доведених лица, лице се смешта на седиште иза места сувозача, а на седишту иза возача овлашћено службено лице које врши довођење.

Ако се лице доводи средствима јавног друмског саобраћаја, ваздухопловом или пловилом, по правилу, уводи се пре осталих путника и када је то могуће смешта на последње седиште или одвојено од осталих путника. Лице које се доводи изводи се по изласку свих путника, осим ако другим прописом није другачије прописано.

Члан 125.

Овлашћено службено лице мора се придржавати налога за довођење којим је одређено време када се органу, односно службеном лицу мора довести лице.

Ако довођење лица траје дуже од времена прописаног законом односно Правилником, овлашћено службено лице ће о разлозима на погодан начин извести непосредно претпостављеног старешину, који ће о томе усмено, а након тога и писаним путем обавестити орган који је издао налог за довођење.

Члан 126.

О довођењу лица у службене просторије Војне полиције, одмах се обавештава претпостављени старешина Војне полиције.

За време док се налази у службеним просторијама Војне полиције, доведено лице мора бити под сталним надзором овлашћених службених лица.

Члан 127.

Овлашћено службено лице неће предузети довођење према лицу које обавља такве послове који се не смеју прекидати све док му се не обезбеди одговарајућа замена.

Члан 128.

Овлашћено службено лице које врши довођење лица затражиће од службеног лица или органа коме је лице предао да му забелешком или печатом на писаном налогу потврди да је лице доведено и предато, уз обавезно навођење времена довођења и примедаба ако је доведено лице имало.

У забелешци или на писаном налогу из става 1. овог члана, морају се навести подаци о времену предаје лица органу, потпису органа и навођење примедаба доведеног лица уколико је било.

Ако службено лице органа коме је доведено лице одбије да прими лице, овлашћено службено лице ће о томе обавестити орган који је издао налог за довођење и поступити на начин који тај орган одреди.

Довођење без писаног налога

Члан 129.

Без писаног налога овлашћено службено лице може довести лице:

- 1) чији идентитет треба утврдити;
- 2) за којим се трага;
- 3) које треба задржати у складу са законом;
- 4) које се није одазвало позиву само ако је у позиву упозорено да ће бити доведено;
- 5) које је затечено у извршењу кривичног дела које се гони по службеној дужности, а ради саслушања у својству осумњиченог у складу са законом којим се уређује кривични поступак;
- 6) ако је другим законом прописано довођење или привођење.

Лица према којима се не примењују одредбе о довођењу

Члан 130.

Одредбе о довођењу не примењују се према лицу чије је кретање знатно отежано због болести, изнемоглости или трудноће, као ни према лицу за које се оправдано претпоставља да би му се довођењем битно погоршало здравље.

О чињеницама из става 1. овог члана писаним путем обавештава се орган који је издао налог за довођење.

Одредбе о довођењу не примењују се према запосленима у Министарству одбране и припадницима Војске Србије који обављају такве послове који се не смеју прекидати све док им се не обезбеди одговарајућа замена.

О разлозима из ст. 1. и 3. овог члана, да се одредбе о довођењу не примене, одлучује претпостављени старешина Војне полиције овлашћеног службеног лица које врши довођење, а ако се за разлоге сазнало тек на лицу места – само овлашћено службено лице, које о томе без одлагања обавештава свог непосредног претпостављеног.

На поступак довођења лица без писаног налога примењују се одредбе Правилника које се односе на довођење на основу писаног налога.

Права лица које се доводи

Члан 131.

Лице које се доводи упознаје се, односно обавештава на језику који разуме о својим правима усмено и уручивањем писаног обавештења, и то да има право:

- 1) да буде обавештено о разлозима довођења;
- 2) да буде поучено да није у обавези ништа да изјави, а да све што изјави може бити у законом прописаном поступку употребљено против њега као доказ;
- 3) на браниоца;
- 4) да се о времену и месту довођења обавести лице по његовом избору, дипломатско-конзуларни представник државе чији је држављанин или представник одговарајуће међународне организације ако је лице избеглица или лице без држављанства;
- 5) да се без одлагања о довођењу обавести лице или орган старатељства ако је потребно обезбедити заштиту или старање о детету или другим лицима о којима се стара лице које се доводи;
- 6) да га прегледа лекар;
- 7) да покрене поступак пред надлежним полицијским или правосудним органима ради испитивања законитости довођења или надокнаде штете.

Овлашћено службено лице ће доведеном лицу уручити писано обавештење о правима из става 1. овог члана и позвати га да потпише примерак писаног обавештења.

Ако доведено лице одбије да прими писано обавештење или одбије да га потпише или је неписмено, овлашћено службено лице ће наведено констатовати на писаном обавештењу.

5. Задржавање лица и привремено ограничење слободе кретања**Задржавање лица***Услови за задржавање*

Члан 132.

Овлашћено службено лице ће задржати лице у случају када је то другим законом прописано.

Доношење решења о задржавању и поступање по жалби на донето решење врши се у складу са законом на основу којег је задржавање одређено.

Задржавање се прекида када престану разлози због којих је одређено, односно одлуком надлежног суда.

О задржавању запосленог у Министарству одбране и припадника Војске Србије, без одлагања се обавештава претпостављени старешина задржаног лица.

Задржавањем лица, у смислу овог члана, не сматра се време потребно да се лице које су предали страни органи безбедности или други органи Републике Србије, доведе и преда органу надлежном за даље поступање.

Права задржаног лица

Члан 133.

Лице које се задржава, обавештава се усмено и уручивањем писаног обавештења на матерњем језику или језику који разуме о његовим правима, и то:

- 1) да буде обавештено о разлозима задржавања;

- 2) да буде поучено да није у обавези ништа да изјави, а да све што изјави може бити у законом прописаном поступку употребљено против њега као доказ;
- 3) на браниоца по свом избору, да неометано обави разговор са браниоцем, да бранилац присуствује његовом саслушању;
- 4) да буде обавештено да ће се бранилац одредити по службеној дужности, ако га само не изабере, када је то законом обавезно;
- 5) да се о времену и месту задржавања обавести лице по његовом избору, дипломатско-конзуларни представник државе чији је држављанин или представник одговарајуће међународне организације, ако је лице избеглица или лице без држављанства;
- 6) да се без одлагања о задржавању обавести лице или орган старатељства, ако је потребно обезбедити заштиту или старање о детету или другим лицима о којима се стара задржано лице;
- 7) да неометано контактира са дипломатско-конзуларним представником своје државе, односно представником одговарајуће међународне организације;
- 8) да га прегледа лекар;
- 9) на исхрану и непрекидни осмочасовни одмор;
- 10) да покрене поступак пред надлежним полицијским или правосудним органима ради испитивања законитости задржавања или надокнаде штете.

Овлашћено службено лице ће задржаном лицу уручити писано обавештење из става 1. овог члана.

После уручења обавештења из става 2. овог члана, овлашћено службено лице ће задржано лице позвати да потпише примерак обавештења. Ако задржано лице одбије да прими обавештење или одбије да га потпише или је неписмено, овлашћено службено лице ће наведено констатовати на обавештењу.

Овлашћено службено лице мора да одложи сва даља поступања до доласка браниоца, и то најдуже за два часа од како је лицу пружена могућност да обавести браниоца.

Ако је лице из става 1. овог члана странац, мора на његовом матерњем језику или на језику који разуме да буде поучено и о томе да ће на његов захтев о задржавању бити обавештено дипломатско-конзуларно представништво државе чији је држављанин.

Члан 134.

Задржавање се одређује решењем о задржавању.

Решење о задржавању у кривичном поступку доноси се на начин прописан законом којим се уређује кривични поступак.

Решење о задржавању у прекршајном поступку доноси овлашћено службено лице.

Надлежни старешина јединице Војне полиције у чијим просторијама се врши задржавање одговорно је за закониту примену наведеног полицијског овлашћења и одговорно је за остваривање права задржаног лица (безбедност, здравље и др.) од његовог смештаја у просторију за задржавање до прекида или укидања задржавања.

Овлашћена службена лица у просторију за задржавање не могу уносити службено оружје.

Задржаном лицу омогућити да током трајања задржавања држи код себе сву документацију у вези са задржавањем (решење о задржавању, образац права задржаних лица, потврду о привремено одузетим предметима, извештај лекара и др.).

Овлашћено службено лице прибавиће писану изјаву евентуалних сведока о употреби средстава принуде према задржаном лицу и писану изјаву задржаног лица над којима су примењена средства принуде у вези са околностима употребе средстава принуде и настанка евентуалних повреда.

Члан 135.

Лице коме је одређено задржавање може се задржавати у службеним просторијама територијално надлежне јединице Војне полиције, које су намењене за задржавање лица, као и у одговарајућим за то намењеним просторијама правосудних органа Републике Србије.

Ако се лице задржава у просторијама правосудних органа Републике Србије, такво лице се физички одваја од других притворених лица или лица која су на издржавању казне и налази се под надзором овлашћеног службеног лица.

Изузетно, лице се може задржати и у другим радним службеним просторијама територијално надлежне јединице Војне полиције или у простору службеног возила намењеном за превоз лица, за време које је потребно ради вршења неодложних полицијских послова или примене полицијских овлашћења, уз сталан надзор од стране овлашћеног службеног лица.

У истој просторији за задржавање могу се задржавати само лица истог пола, а пол се утврђује увидом у личну карту, путну исправу (пасош) или евиденцију.

Члан 136.

Време задржавања лица рачуна се од момента започињања примене полицијског овлашћења довођење када су се стекли услови за задржавање у прекршајном поступку, односно од момента хапшења или одазивања на позив када су се стекли услови за задржавање у кривичном поступку.

Члан 137.

Овлашћено службено лице које врши задржавање лица, пре смештаја лица у просторију за задржавање:

- 1) уручује лицу које се задржава решење о задржавању;
- 2) врши преглед лица и привремено одузима предмете који су погодни за повређивање, напад, самоповређивање или бекство лица, а по потреби и друге предмете (новац и сл.);
- 3) када је то потребно и када су се стекли услови прописани законом, врши претресање лица;
- 4) визуелним прегледом утврђује постојање видљивих повреда и евентуалних оштећења одеће и обуће лица;
- 5) обавља разговор са лицем и пита да ли лице има болове или друге здравствене проблеме, да ли прима медицинску терапију и да ли има потребу за одређеном врстом лекова или медицинске помоћи;
- 6) када лице има видљивих повреда или других здравствених проблема, обавезно организује пружање лекарске помоћи;
- 7) уручује обавештење о његовим правима.

О привремено одузетим и враћеним предметима од лица које се задржава, сачињава се потврда о привремено одузетим и враћеним предметима и издаје се лицу, које потписује приликом одузимања, односно враћања предмета. Ако лице одбије да потпише потврду, овлашћено службено лице ће о томе сачинити белешку на потврди.

Предмети који се по одредбама закона морају привремено одузети у прекршајном или кривичном поступку, не враћају се задржаном лицу. За ове предмете овлашћено службено лице сачињава потврду о привремено одузетим предметима и даље са њима поступа у складу са законом.

Примерак потврде из ст. 2. или 3. овог члана, предаје се задржаном лицу.

Ако је лице доведено у просторију за задржавање у мокрој или на други начин за његово здравље неодговарајућој одећи и обући, потребно је да му се за време задржавања обезбеди одговарајућа одећа и обућа, преко чланова његове породице или на други начин.

Податке о видљивим телесним повредама, као и повредама или променама здравственог стања које су настале у току задржавања, пруженој лекарској помоћи, оштећењима одеће и обуће, овлашћено службено лице уноси у записник о задржавању лица.

Члан 138.

Задржаном лицу које жели да изјави жалбу против решења о задржавању, овлашћено службено лице омогућиће сачињавање жалбе уз сталан надзор ради спречавања напада или самоповређивања лица.

Жалбу против решења о задржавању у затвореној коверти овлашћено службено лице без одлагања доставља надлежном прекршајном суду или судији за претходни поступак.

Ако је жалба достављена Војној полицији од стране браниоца задржаног лица, овлашћено службено лице поступиће на начин прописан у ставу 2. овог члана.

Члан 139.

Надзор над задржаним лицима у просторијама за задржавање лица врше овлашћена службена лица.

Надзор над задржаним лицима у просторијама за задржавање, овлашћено службено лице врши повременим обиласком и разговором са задржаним лицем.

За надзор над задржаним лицима у просторијама за задржавање могу се користити системи за видео-акустично снимање намењени за надзор простора, осим просторија за хигијенске потребе задржаног лица.

Употреба система за видео-акустично снимање из става 3. овог члана мора бити видно означена.

У просторији за задржавање која се визуелно не надзире од стране овлашћеног службеног лица, мора се обезбедити техничко средство за позивање овлашћеног службеног лица од стране задржаног лица.

Члан 140.

Болесно или повређено лице коме је очигледно потребна лекарска помоћ или лице које показује знакове тежег тровања алкохолом или другим средством, не може се задржати у просторији за задржавање. Овим лицима, овлашћено службено лице који врши задржавање мора одмах организовати пружање потребне лекарске помоћи и смештај у одговарајућу здравствену установу.

За време превоза и за време док се задржано лице налази у одговарајућој здравственој установи, овлашћена службена лица предузимају мере и радње ради спречавања самоповређивања лица, напада лица на овлашћена службена лица или друга лица, као и бекства лица.

Овлашћено службено лице у обавези је да омогући лекарски преглед задржаног лица пре почетка задржавања, као и на крају задржавања.

Овлашћена службена лица, само по захтеву медицинског особља, из разлога безбедности медицинског особља, могу присуствовати здравственом прегледу лица и то овлашћено службено лице истог пола, као и задржано лице које се прегледа.

У случајевима када лекар затражи да овлашћена службена лица присуствују лекарском прегледу задржаног лица, овлашћена службена лица биће присутна тако да не могу чути разговор између лекара и задржаног лица.

Овлашћена службена лица у обавези су да лекара упозоре на све безбедносне аспекте од значаја за доношење одлуке о присуству немедицинског особља лекарском прегледу.

Овлашћена службена лица у записник о задржавању констатоваће присуство лекарским прегледима и разлозима за то.

У случају да задржаном лицу по мишљењу лекара није потребно смештање у одговарајућу здравствену установу, задржавање лица се наставља у просторији за задржавање уз обавезан надзор од стране овлашћеног службеног лица.

У предмете сачињене поводом задржавања лица не прилагати медицинску документацију за задржано лице. Информације о здравственом стању задржаног лица ће бити доступне искључиво здравственим радницима ради остваривања законом утврђених надлежности.

Изузетно из става 7. овог члана, информације о здравственом стању задржаног лица биће доступне овлашћеним службеним лицима само уколико је то од значаја за поступање према њему током задржавања и у мери неопходној за обављање њиховог посла (мишљење лекара о томе да ли је лице у здравственом стању које дозвољава да буде задржано и да ли му је током задржавања потребна посебна пажња или нега).

Члан 141.

Задржаном лицу омогућиће се исхрана, и то три obroka дневно (доручак, ручак и вечера) у одговарајућим временским интервалима, што укључује и право на посебну исхрану из здравствених разлога или верских убеђења.

Задржаном лицу ће се обезбедити један оброк у року од шест сати од момента задржавања, а у случају да задржавање траје дуже од 12 часова, лицу ће се обезбедити три obroka.

Исхрана се обезбеђује у складу са прописима који регулишу пружање услуга исхране и смештаја у Министарству одбране и Војсци Србије.

Податке о обедовању задржаног лица (време, врста хране и др.) евидентира се у записнику о задржавању лица.

Члан 142.

Задржано лице има право на непрекидни осмочасовни одмор у току 24 часа.

Свако извођење задржаног лица из просторије за задржавање евидентира се у записнику о задржавању лица.

Записник о задржавању лица

Члан 143.

О задржавању лица овлашћено службено лице сачињава записник о задржавању.

Записник о задржавању лица садржи:

- 1) личне податке задржаног лица (име, презиме, адресу, јединствени матични број грађана, број телефона, запослење);
- 2) време почетка задржавања;
- 3) правни основ за задржавање;
- 4) податке о начину упознавања лица за разлозима задржавања и његовим правима;
- 5) податке о оствареним правима задржаног лица;
- 6) податке о обавештавању чланова породице, других лица и надлежних органа о задржавању лица (време обавештавања о задржавању, идентитет обавештених особа и други подаци);
- 7) податке о довођењу задржаног лица надлежном органу;
- 8) податке о видљивим телесним повредама, другим сазнањима о здравственом стању и пруженој медицинској помоћи задржаном лицу;
- 9) податке о привремено одузетим предметима погодним за напад, повређивање или самоповређивање;
- 10) податке о времену и разлозима напуштања и повратка лица у просторије за задржавање;
- 11) податке о обедовању задржаног лица (време, врста хране);
- 12) време престанка задржавања;
- 13) потпис задржаног лица и овлашћеног службеног лица који спроводи задржавање.

Примерак записника се уручује задржаном лицу.

Ако задржано лице одбије да прими примерак записника или одбије да га потпише, овлашћено службено лице ће о томе сачинити забелешку на записнику.

Привремено ограничење слободе кретања

Члан 144.

Овлашћено службено лице може, привремено, а најдуже до осам часова од доношења одлуке, ограничити слободу кретања лицу на одређеном простору или у објекту, а ради:

- 1) спречавања извршења кривичних дела или прекршаја;
- 2) проналажења и хапшења учинилаца кривичних дела, дисциплинских престапа или прекршаја;
- 3) проналажења и хапшења лица за којима се трага;
- 4) проналажења трагова и предмета који могу послужити као доказ у кривичном и прекршајном поступку.

Одлуку о привременом ограничењу слободе кретања на одређеном простору, у рејону војног објекта, распореду јединица или на одређеним правцима, доноси министар одбране или начелник Генералштаба Војске Србије односно лице које они за то овласте.

Изузетно, одлуку о примени мера из става 2. овог члана када треба обезбедити заштиту одређених лица доноси овлашћено службено лице.

Привремено ограничење слободе кретања не може трајати дуже од остварења циља ради којег је овлашћење примењено.

За ограничење слободе кретања дуже од осам часова потребно је одобрење надлежног суда.

Посебни услови за привремено ограничење слободе кретања

Члан 145.

Овлашћено службено лице на основу одлуке министра одбране или начелника Генералштаба Војске Србије, односно лица које они за то овласте, овлашћено је да привремено ограничи слободу кретања и задржавања лица на одређеном простору или у објекту, или да лица удаљи са простора или из објекта, у случајевима угрожавања безбедности изазваног елементарним непогодама или епидемијама, као и у другим случајевима неопходним за заштиту права на безбедност лица и њихове имовине док такво угрожавање траје.

Члан 146.

Привремено ограничење слободе кретања и трагање за лицима и предметима спроводи се применом војнополицијских криминалистичко-тактичких радњи које чине потера, преглед одређених објеката и простора, заседа, рација и блокада саобраћајних и других површина.

Криминалистичко-тактичке радње заседа, рација и блокада саобраћајних и других површина, спроводу се по плану начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Изузетно од става 2. овог члана, из разлога хитности, ангажовање овлашћених службених лица на спровођењу криминалистичко-тактичких радњи може се реализовати и без сачињавања плана. Претпостављени старшина Војне полиције усмено ће овлашћена службена лица упознати са садржајем задатка и руководити његовим извршењем, о чему ће сачинити извештај.

Ако је неопходно да ограничење слободе кретања траје дуже од осам часова, овлашћено службено лице ће претходно прибавити одобрење надлежног суда.

Члан 147.

Планом заседе и планом рације предвиђају се циљеви, време спровођења, број овлашћених службених лица, претпостављени старшина Војне полиције, мере, радње и начин њиховог поступања, наоружање и опрема, начин и средства комуникације и могућност укључивања додатних снага и средстава.

Поред података из става 1. овог члана, планом рације предвиђају се објекти и простори у којима ће рација бити спроведена, а планом заседе место спровођења заседе.

План заседе и план рације, по правилу, доносе се у писаном облику.

Члан 148.

На основу донетог плана блокаде одлуку о спровођењу блокаде доноси начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције или лице које он овласти.

6. Прикупљање обавештења

Члан 149.

Овлашћено службено лице у обављању послова Војне полиције прикупља обавештења по сопственој иницијативи или по захтеву надлежних органа.

Овлашћено службено лице може прикупљати обавештења, податке и информације од лица, ради спречавања, откривања и расветљавања кривичних дела или прекршаја и њихових учинилаца или за обављање других послова Војне полиције у складу са Правилником.

Лице није у обавези да пружи тражено обавештење осим ако би тиме учинило кривично дело, на шта је овлашћено службено лице у обавези да га упозори.

Овлашћено службено лице прикупљање обавештења спроводи обављањем разговора са лицем на његовој адреси становања, на радном месту, на другом погодном месту или у службеним просторијама.

О примљеном обавештењу овлашћено службено лице сачињава службену белешку, а примерак службене белешке о датом обавештењу издаће се лицу, ако то захтева.

Када је од стране надлежног органа у кривичном поступку наложено прикупљање обавештења и у другим случајевима прописаним законом којим се уређује кривични поступак, о прикупљеном обавештењу сачињава се службена белешка о обавештењу примљеном од грађана.

7. Привремено одузимања предмета

Услови за привремено одузимање предмета, потврда и вођење података

Члан 150.

Овлашћено службено лице може од лица привремено одузети, чувати и вратити предмете под условима и на начин прописан Правилником.

Овлашћено службено лице привремено ће одузети предмет:

- 1) ако околности случаја указују да је одређени предмет намењен за извршење кривичног дела, прекршаја или дисциплинског престапа, потиче или је настао као последица извршења кривичног дела, прекршаја или дисциплинског престапа;
- 2) ако је одузимање предмета неопходно за заштиту опште безбедности;
- 3) који лице коме је одузета или ограничена слобода има код себе и може да га употреби за самоповређивање, напад или бекство;
- 4) ако је то одређено другим законом.

О привремено одузетим предметима овлашћено службено лице у обавези је да изда потврду о привремено одузетим предметима. Примерак потврде уручује се лицу од кога су предмети привремено одузети.

Потврда из става 3. овог члана мора да садржи податке о привремено одузетом предмету, податке на основу којих је привремено одузети предмет могуће разликовати од других предмета, навести где су пронађени, податке о лицу од кога је предмет одузет, као и податке о овлашћеном службеном лицу (име, презиме и број службене значке) које је предмет привремено одузело.

Када се привремено одузети предмети предају другом органу или се враћају лицу од кога су привремено одузети, на потврди о привремено одузетим предметима, из става 3. овог члана о томе се сачињава белешка, коју потписују овлашћено службено лице и лице које преузима привремено одузете предмете.

Списи који могу да послуже као доказ ће се пописати, а ако то није могуће, списи ће се ставити у омот и запечатити. Власник списка може на омот ставити и свој печат.

Лице од кога су списи одузети позваће се да присуствује отварању омота. Ако се оно не одазове позиву или је одсутно, орган поступка ће омот отворити и прегледати и пописати списе. При прегледању списка мора се водити рачуна да њихов садржај не сазнају неовлашћена лица.

Подаци о привремено одузетим предметима воде се у посебној евиденцији.

Члан 151.

Архиву, документа и службена акта дипломатско-конзуларних представништава и прописано означену дипломатску пошту није дозвољено одузимати.

Изузетно, овлашћено службено лице може, ако постоје основи сумње да у дипломатској пошти има и предмета који немају статус дипломатске поште, у сарадњи са полицијом да захтева да дипломатску пошту у његовом присуству отвори овлашћени представник државе. Ако то није могуће обезбедити, дипломатска пошта се враћа пошиљаоцу.

Овлашћено службено лице ће о спроведеном поступку поднети извештај који садржи податке о основима сумње и току догађаја.

Чување и враћање привремено одузетих предмета

Члан 152.

Привремено одузети предмети чувају се у за то намењеним просторијама.

Када због својства привремено одузетих предмета чување у просторијама Војне полиције није могуће или је повезано са значајним тешкоћама, привремено одузети предмети могу се сместити или обезбедити у војним комплексима Министарства одбране и Војске Србије или на други одговарајући начин, до доношења одлуке надлежног органа.

Под условима из става 2. овог члана, ако се привремено одузети предмети поверени неком другом органу или се налазе на чувању у Војној полицији, трошкове чувања сноси лице од кога је предмет привремено одузет.

Када престану разлози због којих је предмет привремено одузет, ако другим законом или одлуком надлежног органа није друкчије одређено, привремено одузети предмет ће се вратити лицу од којег је одузет.

Лице из става 4. овог члана позива се да предмет преузме у року који не може бити краћи од месец дана.

Привремено одузета неексплодирана убојна средства, минско-експлозивна средства, импровизоване експлозивне направе, као и друга средства опасна по живот и здравље људи, након криминалистичко-форензичке обраде и вештачења, без одлагања се, уз помоћ надлежних органа, на за то предвиђеним местима уништавају.

Пре уништавања предмета из става 6. овог члана, прибавља се сагласност надлежног јавног тужиоца или другог надлежног органа, а након уништавања сачињава се записник.

Привремено одузете предмете опасне за безбедност (оружје, експлозивне и друге опасне материје, нафтне деривате и др.) овлашћена службена лица предају стручним органима у Министарству одбране и Војсци Србије у складу са прописима, општим актима и наређењима којима је уређено њихово безбедно чување.

Ако привремено одузете предмете из става 8. овог члана, није могуће предати стручним органима у Министарству одбране и Војсци Србије, претпостављени старешина Војне полиције овлашћених службених лица која су привремено одузела предмете, предузеће мере на њиховом уништењу, уз претходну прибављену сагласност надлежног јавног тужиоца или другог надлежног органа.

О уништењу привремено одузетих предмета из става 8. овог члана, када су за то испуњени услови прописани Правилником, сачињава се елаборат и записник о уништењу.

Продаја привремено одузетих предмета

Члан 153.

Привремено одузети предмети могу се продати ако за даље поступање није надлежан суд или други орган управе:

- 1) када предметима прети опасност од пропадања или значајан губитак вредности;
- 2) када је чување и одржавање предмета повезано са несразмерно високим трошковима или тешкоћама.

Привремено одузети предмет може бити продат када га позвано лице не преузме у одређеном року који не може бити краћи од месец дана, а лицу је било саопштено да ће предмет бити продат уколико га не преузме.

Привремено одузети предмети продају се на јавној лицитацији.

Уколико је привремено одузети предмет, предмет од значаја за наше културно наслеђе о томе се пре приступања јавној лицитацији, обавештава надлежна установа за заштиту културних добара.

Када привремено одузети предмет није могао бити продат на одржаној јавној лицитацији или је очигледно да ће трошкови лицитације бити несразмерни са износом добијеним продајом или постоји опасност од пропадања предмета, привремено одузети предмет ће се продати у слободној продаји.

Ако се купац не може пронаћи у року од једне године, привремено одузети предмет може да се употреби као опште добро или уништити.

Средства остварена продајом привремено одузетог предмета приход су буџета Републике Србије.

8. Преглед објеката, средстава, простора и документације и контрадиверزيونи преглед

Члан 154.

Овлашћено службено лице овлашћено је да уђе и изврши преглед објеката, средстава, простора и документације ради:

- 1) спречавања извршења кривичног дела;
- 2) хапшења учиниоца кривичног дела;
- 3) поступања по дојави о присутности експлозивне направе или отклањања друге непосредне и озбиљне опасности за људе или имовину.

Члан 155.

Овлашћено службено лице врши преглед објеката, средстава и простора, као и документације која се у њима налазе, употребом посебних уређаја и средстава или службеног пса.

Пре почетка прегледа, овлашћено службено лице ће руководиоцу или одговорном лицу држаоца објекта или простора (у даљем тексту: одговорно лице) саопштити разлоге прегледа, а затим ће у присуству ових лица или лица које они овласте, приступити прегледу објекта, средстава, простора и документације.

Изузетно, у случају опасности за безбедност људи и имовине, преглед из става 1. овог члана, извршиће се без обавештавања и присуства одговорног лица.

О обављеном прегледу објекта, средства, простора и документације сачињава се записник, а примерак записника уручује се одговорном лицу.

Контрадиверزيونи преглед

Члан 156.

Ако је потребно обезбедити заштиту безбедности лица и имовине, посебно обучена овлашћена службена лица могу вршити контрадиверزيونи преглед просторија, лица, објеката, средстава, направа и других предмета.

Контрадиверزيونи преглед врше посебно обучена овлашћена службена лица Војне полиције са нарочитом опрезношћу како се не би угрозила безбедност лица и имовине, као и безбедност самих овлашћених службених лица Војне полиције која поступају, уз употребу заштитне опреме, посебних техничких уређаја и средстава или службеног пса за проналажење и детекцију експлозива и експлозивних направа.

Контрадиверزيونи преглед може бити: редован, ванредан и превентиван, као и хемијски, биолошки, радиолошки и нуклеарни контрадиверزيونи преглед.

Члан 157.

Приликом вршења контрадиверزيونог прегледа, овлашћена службена лица Војне полиције могу од надлежног органа да захтевају да изврши контролу и надзор и предузме мере из своје надлежности.

Ако је могуће очекивати да би у просторијама, објектима или средствима, односно другим местима у непосредној близини, могло доћи до угрожавања безбедности лица и имовине сумњивим направама или предметима, као и када до тог угрожавања дође, овлашћена службена лица Војне полиције могу простор, објекте, средство, односно место, да испразне и спрече приступ до њих, да одређене делове техничких, електронских и електричних система који се налазе у њима ставе у функцију или ван функције и да их непосредно или уз употребу техничких средстава и специјално дресираних службених паса прегледају.

На предлог посебно обученог овлашћеног службеног лица Војне полиције, који је извршио контрадиверزيونи преглед, организацијска јединица Генералштаба Војске Србије надлежна за послове Војне полиције може дати другим државним органима, правним и физичким лицима, општа и појединачна писана упутства за поступање у ситуацијама из става 2. овог члана.

Члан 158.

Редован контрадиверزيونи преглед врши се приликом обављања војнополицијских послова обезбеђења одређених јавних скупова, лица, објеката и простора или безбедносне заштите одређених лица и објеката, као стални задатак или по посебно сачињеном плану, као и приликом вршења увиђаја или претресања стана и других просторија када се у њима пронађе експлозивно средство или направа.

Редован контрадиверزيونи преглед обухвата радњу прегледа објеката, средстава, лица, простора и документације (у даљем тексту: место контрадиверزيونог прегледа), непосредно или употребом техничких средстава (детектора, рендген уређаја, металдетекторских врата, огледала за преглед саобраћајних средстава и тешко приступачних простора и др.) или службеног пса, ради откривања експлозивних средстава или направа (импровизованих експлозивних направа), као и откривање биолошких отрова, агенаса и извора јонизујућег зрачења, затим обележавања простора око експлозивних средстава и направа, њихово фотографисање или видео-снимање и идентификацију.

По правилу, осим ако то безбедносни разлози не захтевају или се не ради о сталном задатку, редовни контрадиверزيونи преглед места врши се у присуству одговорног или другог физичког лица које има приступ свим просторима (откључаним и закључаним), као и лица задужених за нормално функционисање и рад битних система над којима се врши контрадиверزيونи преглед.

Ради заштите безбедности лица и имовине, посебно обучено овлашћено службено лице Војне полиције ће са места контрадиверزيونог прегледа удаљити сва присутна лица на безбедну удаљеност од обележеног места контрадиверزيونог прегледа, до уклањања или деактивирања експлозивног средства или направе, односно до престанка опасности.

Редован контрадиверзиони преглед врши посебно обучено овлашћено службено лице са завршеним курсом за контрадиверзиону заштиту. Водичи службених паса морају имати завршен курс за водиче службених паса и дресуру службених паса за проналажење минско-експлозивних средстава.

Изузетно од става 5. овог члана, када је то потребно при вршењу контрадиверзионог прегледа на великом простору, великим објектима или догађајима са великим бројем учесника, за испомоћ у извршењу контрадиверзионог прегледа могу се ангажовати и овлашћена службена лица Војне полиције са завршеним основним курсом криминалистичке технике или форензике за рад са средствима за чију употребу су оспособљени.

О извршеном редовном контрадиверзионом прегледу сачињава се извештај уз који се, ако је има, прилага пратећа документација (скице, фотодокументација, просторни и унутрашњи планови објекта и сл.).

Члан 159.

Ванредан контрадиверзиони преглед врши се по дојави о присутности експлозивног средства или направа или када се приликом вршења редовног или превентивног контрадиверзионог прегледа, приликом обављања војнополицијских послова открије експлозивно средство или направа, као и материја која је извор јонизујућег зрачења или биолошки отров и агенс.

Ванредан контрадиверзиони преглед врши се и на местима на којима ће привремено боравити одређено лице која се безбедносно штити.

Ванредни контрадиверзиони преглед из става 2. овог члана врше посебно обучена овлашћена службена лица из састава јединице Војне полиције надлежне за обезбеђење одређених лица и објеката, по посебном наређењу надлежног старешине, у сарадњи са посебно обученим лицима из других организационих јединица Војске Србије и Министарства унутрашњих послова, употребом техничких средстава, специјалне опреме и службених паса за проналажење и детекцију експлозива и експлозивних направа.

Ванредни контрадиверзиони преглед састоји се из поступка делаборације (онеспособљавање или деактивирање) експлозивних средстава, извора јонизујућег зрачења или биолошких отрова и агенаса, на месту проналазка, као и поступка транспорта и складиштења таквих средстава.

Ванредни контрадиверзиони преглед из става 4. овог члана врши посебно обучена овлашћена службена лица Војне полиције употребом техничких средстава са завршеним курсом за контрадиверзиону заштиту. Водичи службених паса морају имати завршен курс за водиче службених паса и дресуру службених паса за проналажење минско-експлозивних средстава.

Поред поступка из става 4. овог члана, ванредни контрадиверзиони преглед обухвата и поступак непосредног или накнадног деактивирања, онеспособљавања или уништавања направа, као и непосредног или накнадног уништавања експлозивних средстава које се спроводи на такав начин да изазове најмање штетног дејства по људе и имовину (усмерена или ограничена експлозија).

Ванредни контрадиверзиони преглед из става 6. овог члана врши посебно обучена овлашћена службена лица Војне полиције употребом техничких средстава са завршеним курсом за контрадиверзиону заштиту, курсом за поступање са формацијским и импровизованим убојним средствима и другим курсевима и обукама у овој области.

Пре вршења ванредног контрадиверзионог прегледа, овлашћена службена лица Војне полиције из ст. 5. и 7. овог члана обавезно ће извршити редован контрадиверзиони преглед.

О извршеном ванредном контрадиверзионом прегледу сачињава се извештај уз који се, ако је има, прилага пратећа документација (скице, фотодокументација, просторни и унутрашњи планови објекта и сл.).

Члан 160.

Пре вршења ванредног контрадиверзионог прегледа, на месту уништавања експлозивних средстава или направа, сачињава се елаборат о њиховом уништавању или извештај након уништавања ако на месту уништавања не постоје услови за сачињавање елабората.

Елаборат из става 1. овог члана састоји се од уводног дела (начин сазнања, место, време и др.), описа експлозивног средства или направе, временски дефинисаног плана активности, извршилаца активности, начина ангажовања учесника унутар и ван Војне полиције, обезбеђења и коришћења средстава везе.

Ако на месту уништавања не постоје услови за сачињавање елабората, након уништавања сачињава се извештај.

Уништавање заосталих експлозивних средстава или направа у поседу Војне полиције врши се на основу сачињеног елабората на начин из става 2. овог члана, на безбедном и обезбеђеном простору (полигону), а по претходно прибављеној сагласности надлежног јавног тужиоца или другог надлежног органа и начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Ако околности то дозвољавају, уништавање заосталих експлозивних средстава или направа у поседу Војне полиције извршиће се након криминалистичко-форензичке обраде и вештачења, када су била одређена.

Транспорт експлозивних средстава или направа ради спровођења радњи из ст. 4. и 5. овог члана, овлашћена службена лица врше у складу са законом који регулише транспорт опасне робе.

Члан 161.

Превентиван контрадиверзиони преглед врши се у складу са наређењем начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције и претходно сачињеним планом.

Превентиван контрадиверзиони преглед обухвата преглед најзначајнијих војних објеката које користи Министарство одбране и Војска Србије или објекте које користе одређена лица по месту рада, становања, привременог или повременог боравка.

Превентивни контрадиверзиони преглед врши посебно обучена овлашћена службена лица Војне полиције са завршеним курсом за контрадиверзиону заштиту или основним курсом криминалистичке технике или форензице. Водичи службених паса морају имати завршен курс за водиче службених паса и дресуру службених паса за проналажење минско-експлозивних средстава.

По правилу, осим ако безбедносни разлози не захтевају другачије, превентивни контрадиверзиони преглед из става 2. овог члана, врши се у присуству одговорног или лица задуженог за послове безбедности и заштите на раду које има приступ свим просторима и просторијама (откључаним и закључаним).

Приликом вршења превентивног контрадиверзиони преглед, посебно обучена службена лица Војне полиције ће:

- 1) извршити преглед и прибавити документацију (скице објекта са прилазним, евакуационим и противпожарним путевима и др.);
- 2) одговорним лицима задуженим за обезбеђење објекта и за послове безбедности и заштите на раду указати на мере које би у оквиру редовног функционисања требало предузети ради заштите живота лица и имовине, као и приликом поступања у случају инцидентне ситуације и дојаве о присутности експлозивне напаве.

О извршеном превентивном контрадиверзионом прегледу сачињава се извештај уз који се, ако је има, прилаже пратећа документација (скице, фотодокументација, просторни и унутрашњи планови објекта и сл.).

Члан 162.

Хемијски, биолошки, радиолошки и нуклеарни контрадиверзиони преглед врши се приликом обављања редовних и ванредних контрадиверзионих прегледа или засебно.

Хемијски, биолошки, радиолошки и нуклеарни контрадиверзиони преглед обухвата детекцију, проналажење, идентификацију обезбеђење, паковање и транспорт опасних материја, као и деконтаминацију лица, простора и средстава.

Хемијски, биолошки, радиолошки и нуклеарни контрадиверзиони преглед врше посебно обучени припадници Министарства одбране и Војске Србије, уз помоћ стручног знања, техничких уређаја и опреме којима располажу, самостално или уз помоћ других државних органа или правних лица.

О извршеном хемијском, биолошком, радиолошком и нуклеарном контрадиверзионом прегледу сачињава се извештај уз који се, ако је има, прилаже пратећа документација контрадиверзионог прегледа (скице, фотодокументација, просторни и унутрашњи планови објекта и сл.).

9. Зауостављање и прегледање лица, предмета и саобраћајних средстава

Члан 163.

Овлашћено службено лице овлашћено је да заустави и изврши преглед лица, предмета које лице носи са собом и саобраћајног средства:

- 1) када лице треба довести;
- 2) када је то неопходно ради проналаска предмета подобних за напад или самоповређивање;
- 3) када предузима мере трагања за лицима и предметима;
- 4) када предузима друге мере и радње у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

Приликом зауостављања овлашћено службено лице, пре него што приступи прегледу из става 1. овог члана, саопштава лицу да ли је зауостављено ради вршења прегледа због превентивне контроле, због његовог или туђе прекршаја или кривичног дела или из другог безбедносног разлога.

Прегледом лица, у смислу става 1. овог члана, сматра се увид у садржај одеће и обуће.

Прегледом саобраћајног средства, у смислу става 1. овог члана, сматра се преглед свих отворених и затворених простора саобраћајног средства и предмета који се превозе.

Преглед предмета које лице носи са собом обухвата преглед предмета који су код лица или у његовој непосредној близини или предмета лица по чијем се налогу у његовој пратњи они превозе.

Преглед лица мора вршити лице истог пола, изузев када је неопходан хитан преглед лица ради одузимања оружја или предмета подобних за напад или самоповређивање.

Приликом прегледа овлашћена службена лица овлашћена су да користе техничка средства и службеног пса.

При предузимању мера из става 1. овог члана овлашћено службено лице овлашћено је да принудно отвори затворено саобраћајно средство или предмет који лице носи са собом.

Ако је вероватно да лице код себе, у саобраћајном средству или у предмету који носи са собом има предмете који могу послужити као доказ у кривичном или прекршајном поступку, овлашћено службено лице овлашћено је да задржи лице до прибављања наредбе за претресање, а најдуже шест часова.

Члан 164.

Заустављање лица и саобраћајних средстава овлашћено службено лице врши на безбедном месту и благовременим давањем прописаног знака или наредбе за заустављање.

Знаци се дају рукама, односно положајем тела овлашћеног службеног лица, уређајима за давање посебних светлосних и звучних знакова, батеријском лампом са постојаним или трепћућим црвеним светлом или стоп таблицом, а наредбе усмено или уз помоћ техничких средстава за појачање звука (мегафон), односно писано на одговарајућем дисплеју, на јасан начин, недвосмислено и уочљиво, односно чујно.

Знаци и наредбе могу се давати и из службеног возила.

Члан 165.

Заустављање возила у саобраћају на путу, по правилу, овлашћено службено лице врши тако да возило које зауставља издвоји ван коловоза.

Овлашћено службено лице може, ако то захтевају разлози безбедности, зауставити возило и на коловозу, уз ивицу коловоза, као и на другом погодном месту, водећи при томе рачуна да не омета саобраћај или угрожава сопствену безбедност или безбедност других учесника у саобраћају.

Заустављање из ст. 1. и 2. овог члана може вршити овлашћено службено лице које послове Војне полиције обавља у грађанском оделу, када на себи носи светлоодбојни рефлектујући прслук са видним ознакама Војне полиције и даје знаке или наредбе на начин прописан у члану 167. став 2. Правилника.

Ако се заустављање возила врши на начин из става 2. овог члана, овлашћено службено лице ће обезбедити да на службеном возилу буде укључен уређај за давање посебних светлосних знакова, а возило се налази тако постављено да возач који се креће саобраћајном траком у којој се врши контрола прво наилази на службено возило.

Овлашћено службено лице може зауставити возило и када је службено возило у покрету, ако је службено возило опремљено уређајима за давање посебних светлосних и звучних знакова.

Заустављање возила на начин из става 5. овог члана врши се давањем посебних светлосних и звучних знакова, а по потреби и издавањем наредби путем мегафона или на одговарајућем дисплеју.

Члан 166.

Приликом заустављања возила на путу овлашћено службено лице стоји уз десну ивицу коловоза гледано у правцу кретања возила које зауставља, а на путу са једносмерним саобраћајем може стајати и уз леву ивицу коловоза, ако је то с обзиром на услове безбедности саобраћаја безбедније.

Ако на ауто-путу, мото-путу или другом путу постоје погодна проширења (паркиралишта или друге површине), овлашћено службено лице на тим местима може вршити заустављање возила након што се саобраћајни ток претходно преусмери на проширење.

Проширења из става 2. овог члана треба да буду таквих димензија и облика да на њима постоји простор за несметан и безбедан проток преусмереног саобраћајног тока све до његовог поновног укључења у саобраћај и простор за безбедно заустављање возила.

Преусмеравање саобраћаја на начин из става 3. овог члана овлашћено службено лице врши постављањем привремене саобраћајне сигнализације, а по потреби и непосредним регулисањем саобраћаја.

Привремена саобраћајна сигнализација из става 4. овог члана мора бити постављена тако да је возачи могу благовремено уочити и да омогућава постепено и безбедно успоравање саобраћајног тока, као и безбедно скретање возила на проширење.

Члан 167.

Овлашћено службено лице заустављеном возилу прилази на начин који је најбезбеднији по њега, возача возила и друге учеснике у саобраћају, односно прилази возилу са задње стране и стаје непосредно иза врата возача, како би за време контроле могао да прати понашање возача и путника у возилу и води рачуна да возач наглим отварањем врата не би могао да га нападне, односно повреди.

Ако контролу заустављеног возила врше два овлашћена службена лица, друго овлашћено службено лице заузима положај са супротне стране возила од овлашћеног службеног лица које прилази возачу на месту са којег може да прати понашање сувозача и путника у возилу.

Возача заустављеног возила и друга лица у возилу овлашћено службено лице поздравља поздравом руком и речима, након чега саопштава лицу разлог заустављања и/или предочава почињени прекршај или кривично дело, односно други безбедносни разлог и упозорава лица која се налазе у возилу да возило не смеју напуштати, осим по његовом позиву или одобрењу, као и да се возач може укључити у саобраћај тек када му овлашћено службено лице то одобри.

Овлашћено службено лице ће од возача затражити да покаже и преда на увид исправу о његовом идентитету, исправе којима доказује да испуњава услове за управљање возилом и да возило којим управља испуњава услове за учешће у саобраћају, а од путника у возилу да покажу и предају на увид исправе о њиховом идентитету.

Изузетно, у случајевима прописаним законом овлашћено службено лице ће возачу или путнику наредити да изађе из возила само када је то неопходно ради предузимања службених радњи које није могуће извршити док се лице налази у возилу.

Члан 168.

Преглед се врши визуелно, додиром, увидом у садржај, коришћењем техничких средстава (огледала, детектора и др.), односно употребом службеног пса.

Овлашћено службено лице врши преглед лица тако што рукама додирује површину његовог одела и остварује увид у садржај у одећи и обући. Када врши преглед лица, овлашћено службено лице врши и преглед ствари и превозног средства која су у непосредној близини или под надзором лица које се прегледа.

Овлашћено службено лице ће, по правилу, лице над којим обавља преглед издвојити од других лица и пре почетка прегледа упознати са разлозима вршења прегледа. На овај начин неће поступити приликом вршења прегледа на јавним скуповима, односно ако би тиме довео у питање извршење прегледа или извршење службеног задатка.

Ако овлашћено службено лице вршењем прегледа нађе предмете који могу бити корисни за кривични или прекршајни поступак, даље поступање наставља према одредбама закона којима су уређени ти поступци.

Члан 169.

Пре вршења прегледа предмета, односно саобраћајног средства, овлашћено службено лице позваће лице да омогући увид у садржај предмета, односно саобраћајног средства које ће прегледати. Ако лице одбије да омогући увид, овлашћено службено лице ће у присуству лица само проверити садржај предмета, односно саобраћајног средства које прегледа.

Овлашћено службено лице ће при принудном отварању затвореног предмета, односно саобраћајног средства настојати да проузрокује што мању штету, а после отварања, у случају настанка штете, настала оштећења констатоваће сачињавањем извештаја о примењеном овлашћењу.

10. Обезбеђење и преглед места догађаја

Члан 170.

Када овлашћено службено лице сазна за извршење кривичног дела, прекршаја или другог догађаја поводом којег је потребно непосредним опажањем утврдити или разјаснити чињенице, овлашћено је да обезбеди место догађаја до доласка службеног лица одговарајућег органа.

Изузетно, овлашћено службено лице може да изврши преглед места догађаја ради заштите од уништења предмета који могу послужити као доказ, задржавања лица и откривања учиниоца, помоћи оштећеном, као и прикупљања обавештења у вези са кривичним делом, прекршајем или догађајем, водећи рачуна да не наруши место догађаја.

Овлашћено службено лице овлашћено је до окончања прегледа, а најдуже шест часова, да задржи лице за које процени да може да пружи обавештења важна за разјашњавање догађаја или за предузимање спасилачких активности, ако је вероватно да се обавештења не би могла касније прикупити или се не би могло обезбедити присуство лица које може предузети спасилачке активности.

Ради заштите жртава кривичног дела, оштећених због прекршаја или другог догађаја и ради заштите интереса поступка, овлашћено службено лице овлашћено је да забрани снимање места догађаја.

Члан 171.

Када сазна за извршење кривичног дела, прекршаја или другог догађаја поводом којег је потребно непосредним опажањем утврдити или разјаснити чињенице, овлашћено службено лице о томе без одлагања обавештава службу дежурства Војне полиције.

Дежурни службе дежурства Војне полиције при пријему сазнања из става 1. овог члана или пријема таквог сазнања од стране грађана или других лица, проверава поузданост таквог сазнања и прикупља о месту догађаја, у том моменту, све расположиве информације, а нарочито у погледу могућег отпора, напада или опасности, ради хитног упућивања на место догађаја потребног броја овлашћених службених лица са неопходним наоружањем, опремом и покретним стварима.

Под местом догађаја, у смислу овог правилника, подразумева се место где је извршилац кривичног дела, прекршаја или другог догађаја предузео радњу или је био у обавези да је предузме, место где је наступила последица, као и свако друго место где се могу пронаћи трагови и предмети.

Ако при пријему сазнања на начин прописан ставом 2. овог члана несумњиво произлазе основи сумње да је извршено кривично дело, о томе се без одлагања обавештава надлежни јавни тужилац и овлашћена службена лица даље поступају по његовом налогу.

Члан 172.

Овлашћено службено лице које се упућује на вршење обезбеђења и прегледа места догађаја упознаће се са сазнањима и информацијама из члана 171. став 2. овог правилника, ради избора одговарајућег начина приласка месту догађаја, коришћења заштитне опреме или других метода и средстава у складу са околностима догађаја.

При доласку на место догађаја овлашћено службено лице ће пажњу усмерити на лица и возила која се евентуално удаљавају од наведеног места, на друге околности или појаве које могу бити од значаја за утврђивање или разјашњавање чињеница и личну безбедност.

Овлашћено службено лице ће по доласку на место догађаја и вршења радњи из ст. 1. и 2. овог члана, одмах одредити место пролаза и место за информисање, ради спречавања уништења материјалних трагова или контаминације, а која накнадно могу бити померена или другачије одређена.

Приликом обезбеђења места догађаја и вршења процесних доказних радњи у поступку као што су увиђај или реконструкција догађаја, иза обележене линије ограничења могу се наћи, поред представника органа поступка који непосредно врше радњу у поступку, само овлашћена службена лица задужена за вршење ових радњи.

Неовлашћени улазак других овлашћених службених лица или других лица у обезбеђени простор, сматра се дисциплинским преступом.

Члан 173.

Овлашћено службено лице на месту догађаја до доласка органа поступка надлежног за вршење увиђаја или реконструкције догађаја предузима мере и радње ради:

- 1) пружања помоћи оштећеном;
- 2) заштите од уништења трагова и предмета који могу послужити као доказ;
- 3) проналажење и откривања учиниоца;
- 4) прикупљања обавештења у вези са кривичним делом, прекршајем или догађајем;
- 5) задржавања лица за која процени да могу пружити обавештења важна за разјашњавање догађаја или предузимање спасилачких активности;
- 6) забране снимања места догађаја ради заштите жртве кривичног дела, оштећеног због прекршаја или другог догађаја и заштите интереса поступка.

Мере и радње из става 1. овог члана овлашћено службено лице предузима непосредно, а по потреби и применом других полицијских овлашћења, водећи рачуна да не наруши изглед места догађаја.

Пружање помоћи оштећеном на месту догађаја овлашћено службено лице врши пружањем прве помоћи у случају угрожености живота, односно организовањем пружања хитне медицинске помоћи или транспорта до најближе здравствене установе, као и отклањања опасности по живот и здравље људи или имовине.

Заштиту предмета који могу послужити као доказ од уништења, као и трагова на месту догађаја, овлашћено службено лице врши тако што сагледа место догађаја на коме се могу наћи предмети и трагови, одреди границе таквог места и видно га обележи помоћу траке са натписом „СТОП ВОЈНА ПОЛИЦИЈА” или приручним средствима, предузме мере на очувању предмета и трагова од уништења или контаминације и забрани приступ непозваним лицима, заштити предмете и трагове од евентуалних атмосферских падавина, у складу са могућностима и да се без нарочите потребе не креће по месту догађаја.

Овлашћено службено лице предузео све расположиве мере и радње ради проналазак и откривања учиниоца кривичног дела или прекршаја, као и предмета кривичног дела и прекршаја, предлажући коришћење већег броја овлашћених службених лица, техничких средстава или службеног пса. Учиниоца кривичног дела или прекршаја затеченог при извршењу овлашћено службено лице задржава на месту догађаја до доласка органа поступка надлежног за вршење увиђаја или реконструкције догађаја, осим ако службено лице не одреди другачије или се ради о тешко повређеном лицу које је неопходно хитно медицински збринути.

Прикупљање обавештења на месту догађаја овлашћено службено лице врши у циљу прикупљања свих релевантних чињеница, а нарочито прикупљања одговора на питања: шта се десило, где се десило, када се догодило, како се догодило, чиме је (којим средством) извршено, ко је извршио дело, ко је оштећени или жртва и зашто је дело учињено.

Овлашћено службено лице ће у складу са Правилником извршити и проверу идентитета лица од кога прикупља обавештења, а по потреби извршити и његов преглед, односно преглед ствари и саобраћајног средства.

Задржавања на месту догађаја лица за које процени да може пружити обавештења важна за разјашњавање догађаја или за предузимање спасилачких активности овлашћено службено лице врши најдуже шест часова, ако је вероватно да се обавештења не би могла касније прикупити или се не би могло обезбедити присуство лица које може предузети спасилачке активности.

Забрану снимања места догађаја овлашћено службено лице врши тако што ће удаљити лица која врше снимање ван видно означеног места догађаја и упозорити присутна лица на такве околности.

Члан 174.

Овлашћено службено лице ће о свим појавама и околностима уоченим приликом доласка на место догађаја, затеченом стању, предузетим мерама и сазнањима прикупљеним на месту догађаја извести непосредно претпостављеног старешину, а по доласку на место догађаја о наведеном ће упознати и орган поступка надлежан за вршење увиђаја или реконструкцију догађаја.

По налогу органа поступка надлежног за вршење увиђаја, а на захтев форензичара, овлашћено службено лице у обавези је да обезбедити место догађаја до окончања увиђаја, односно реконструкције догађаја.

Овлашћено службено лице о извршеном обезбеђењу и прегледу места догађаја подноси писани извештај, који се доставља органу поступка надлежном за вршење увиђаја или реконструкције догађаја.

Писани извештај је саставни део увиђајне документације и садржи: податке о свим појавама и околностима уоченим приликом доласка на место догађаја (променама на месту догађаја и др.); податке о затеченом стању (евентуално уочени предмети и трагови, подаци о затеченим лицима на месту догађаја и др.) и податке о предузетим мерама и сазнањима прикупљеним на месту догађаја.

Увиђај

Члан 175.

Увиђај је, у смислу Правилника, процесна и криминалистичко-тактичка и форензичка доказна радња којом се на лицу места непосредним опажањем утврђују или разјашњавају чињенице важне за кривични, прекршајни или други поступак, а ради истраживања, откривања, прикупљања, фиксирања и испитивања:

- 1) доказа о постојању кривичног дела, прекршаја или другог догађаја;
- 2) околности важних за квалификацију догађаја, место, време, начин и средство извршења;
- 3) доказа потребних за откривање и проналажење извршиоца;
- 4) доказа о идентитету оштећеног, односно жртве;
- 5) података важних за утврђивање постојања и висине штете;
- 6) других питања од значаја за вођење поступка.

Ради утврђивања и разјашњавања чињеница из става 1. овог члана, у току увиђаја и у фазама његовог спровођења, врши се и мисона реконструкција догађаја.

Увиђај се као процесна радња врши у складу са одредбама закона којим се уређује кривични, прекршајни или други поступак, према правилима криминалистичке тактике и форензике, уз примену националних и међународних стандарда у тој области.

Увиђај се, по правилу, врши дању, осим ако посебне околности указују на опасност од уништења предмета и трагова, када се може вршити и ноћу или у другим условима смањене видљивости.

О вршењу увиђаја саставља се записник.

У записник о увиђају уносе се подаци у складу са одредбама закона којим се уређује кривични, прекршајни или други поступак. Уз записник о увиђају прилаже се извештај о форензичкој обради лица места, извештај о обезбеђењу и прегледу места догађаја, као и сачињена фотодокументација, скице и цртежи, аудио и видео записи, и друга писмена која су од значаја за доказивање.

Члан 176.

Када овлашћено службено лице сазна за извршење кривичног дела, без одлагања обавештава надлежног јавног тужиоца и поступа по његовом налогу ради предузимања доказних радњи, обезбеђења доказа и вршења увиђаја.

У случају из става 1. овог члана вршењем увиђаја руководи надлежни јавни тужилац, а у његовом вршењу учествују овлашћена службена лица и стручна лица која располажу посебним стручним знањима форензике.

Ако јавни тужилац није у могућности да одмах изађе на место догађаја, увиђајем као процесном радњом руководи овлашћено службено лице, уз учешће стручног лица форензичке струке.

На предлог стручног лица форензичке струке овлашћено службено лице који руководи вршењем увиђаја може ангажовати и друга стручна лица са специјализованим знањима, вештинама или техничким средствима неопходним за свеобухватну и систематску форензичку обраду места догађаја.

Овлашћено службено лице које учествује у вршењу увиђаја или руководи његовим вршењем, стручно лице форензичке струке и друга стручна лица која се ангажују ради вршења увиђаја, у обавези су да поступају у складу са чланом 176. Правилника.

Врсте увиђаја

Увиђај места догађаја

Члан 177.

Приликом вршења увиђаја места догађаја примењују се општа криминалистичко-тактичка правила вршења увиђаја, са следећим фазама:

- 1) **информативна фаза** – подразумева мисаону реконструкцију догађаја, ради правилне обраде места догађаја;
- 2) **фаза прелиминарног прегледа** – подразумева употребу посебних форензичких уређаја ради откривања трагова, уколико је то потребно и уколико за то има потребних услова;
- 3) **статичка фаза** – подразумева бројчано или словно или комбиновано обележавање трагова, средстава и предмета, без њиховог померања имајући у виду одговарајући редослед прегледа и кретање, који ће чинити једну логичну целину и редослед у складу са правилима форензичке струке;
- 4) **динамичка фаза** – подразумева одређена померања (кретања) на месту догађаја ради откривања других трагова или предмета;
- 5) **додатна фаза** – врши се само уколико је то потребно и подразумева разјашњење посебних материјалних доказа или њиховог односа и захтева детаљнији преглед места догађаја (тзв. допуна увиђаја). Након ове фазе врши се чишћење места догађаја (простора) од форензичких материјала и опреме;
- 6) **фаза рада у лабораторији** – подразумева сложенију форензичку обраду комплексних трагова са места догађаја, њихову селекцију и описивање.

Увиђај ствари (предмета)

Члан 178.

Увиђај ствари (предмета) врши се на начин прописан у чл. 175–177. Правилника.

Увиђај лица

Члан 179.

Увиђај лица врши се уз примену одредаба закона којима се регулише кривични поступак и одредбама правилника који регулише вршење увиђаја места догађаја.

Члан 180.

Увиђај места догађаја пожара, експлозије и хаварије, као и железничке и авионске несреће, несреће на пловилима, масовног угрожавања живота и здравља људи услед дејства хемијских, биолошких, радиолошких и нуклеарних претњи или угрожавања од тероризма, као и илегалних лабораторија за производњу синтетичких и полусинтетичких психоактивних супстанци и прекурсора, врши се након што се отклони опасност по живот и здравље људи.

Вршење увиђаја из става 1. овог члана подразумева претходно сачињавање плана вршења увиђаја, као и усклађену координирану активност органа надлежних за отклањање опасности по живот и здравље људи, односно последица угрожавања, ангажовањем стручних служби.

Вршење увиђаја из става 1. овог члана врши се применом међународних и националних признатих и усвојених стандарда у поступању.

Члан 181.

Извештај о форензичкој обради места догађаја, лица или предмета, фото-документација и скица места догађаја, чине саставни део записника о увиђају.

Цео ток вршења форензичке обраде лица места мора бити темељно документован. Документација може да садржи и ручно писане белешке, белешке снимљене на диктафону, дигиталне информације директно пренете на компјутер, скице, фотографије, видео-записе и друго.

Сврха извештаја и израђене документације је да пружи релевантне информације о лицу места и траговима, на јасан, концизан и недвосмислен начин.

Минимум информација које треба да буду назначене у извештају и другим документима су: јединствене идентификационе ознаке предмета, назив организационе јединице, датум формирања докумената, врста кривичног дела/догађаја, место, адреса и датум вршења обраде лица места, учесници кривичног дела/догађаја, релевантне информације о свим пронађеним траговима и изузетим узорцима – нумеричке ознаке и детаљан опис трагова, место проналаска, затечено стање, начин и методе обраде и фиксирања, додатне напомене од значаја за накнадна испитивања и анализе, евентуалне додатне напомене о деловима лица места или траговима који нису обрађени и разлози таквог поступања, назнаке о детаљима за трагове који су прослеђени у даљу надлежност – примена ланца праћења доказа, име и потпис форензичара или овлашћеног службеног лица, који су вршили обраду лица места.

Реконструкција догађаја

Члан 182.

Реконструкција догађаја, у смислу Правилника, подразумева понављање радње или ситуације у истим условима под којима се према изведеним доказима неки догађај одиграо.

Орган поступка који је, на основу прописа, одредио реконструкцију догађаја, може позвати стручна лица и вештаке одређене струке, да учествују у вршењу ове радње.

Овлашћена службена лица и друга стручна лица, у обавези су да у овој радњи доказивања учествују и пруже сву неопходну стручну и другу помоћ органу поступка, по његовом општем и појединачним захтевима на самом месту догађаја и одмах или накнадно и зависно од сложености самог захтева, сачине тражену документацију и предају органу поступка.

11. Употреба туђег саобраћајног средства и средства везе

Члан 183.

Овлашћено службено лице може да се послужи саобраћајним средством и средством везе правног или физичког лица, ако на други начин не може да се превезе односно успостави везу неопходну ради хватања учиниоца кривичног дела који се непосредно гони или ради превозења у најближу здравствену установу повређеног лица које је жртва кривичног дела, саобраћајне незгоде, елементарне непогоде или другог несрећног случаја.

Приликом примене овлашћења из става 1. овог члана, овлашћено службено лице се обавезно представља показивањем службене значке и службене легитимације, а затим ће лице упознати са разлозима употребе његовог саобраћајног средства или средства везе.

Изузетно од става 2. овог члана, овлашћено службено лице неће употребити туђе саобраћајно средство или средство везе службе хитне помоћи или друге службе ако су на интервенцији.

Приликом употребе туђег саобраћајног средства или средства везе, овлашћено службено лице ће поступати са дужном пажњом.

О употреби туђег саобраћајног средства или средства везе, на захтев власника овог средства, овлашћено службено лице издаће потврду у којој ће назначити идентификационе податке о употребљеном средству, месту и времену употребе, пређен број километара, време коришћења средства и евентуално настала оштећења средства у току употребе.

Власник превозног средства и средства везе којим се послужи овлашћено службено лице има право на накнаду трошкова и штете проузроковане њиховом употребом.

12. Утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци

Члан 184.

Ради утврђивања присуства алкохола и/или психоактивних супстанци у организму, овлашћено службено лице може лице за које сумња да је учинилац кривичног дела, прекршаја или учесник неког догађаја (у даљем тексту: учинилац дела) да подвргне испитивању помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.).

Учинилац дела у обавези је да без одлагања поступи по налогу овлашћеног службеног лица и омогући вршење испитивања помоћу одговарајућих средстава из става 1. овог члана.

Овлашћено службено лице утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци код лица врши према техничким правилима средстава која се за ову сврху користе.

Овлашћено службено лице ће лице упознати са разлозима примене полицијског овлашћења из става 1. овог члана.

Уколико се из очигледно оправданих разлога не може извршити испитивање прописано у ставу 1. овог члана, овлашћено службено лице може лице да доведе ради стручног прегледа у одговарајућу здравствену установу.

Овлашћено службено лице не сме присуствовати стручном прегледу из става 5. овог члана и у обавези је да упозори медицинско особље на могућност од бекства или напада и да уколико је то могуће предузме мере да до тога не дође. На инсистирање лекара овлашћено службено лице може присуствовати стручном прегледу из безбедносних разлога.

Уколико се лице не подвргне испитивању из ст. 2 и 5. овог члана, овлашћено службено лице у обавези је да лице упозори на последице одбијања подвргавања испитивању, односно да може да сноси одговорност (кривичну, прекршајну или дисциплинску одговорност).

Ако се сумња да је лице учинилац прекршаја, задржавање је обавезно када лице одбије да се подвргне испитивању на присуство алкохола или других омамљујућих средстава.

Учинилац дела који након извршеног испитивања помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.) оспорава добијене резултате, може захтевати да се изврши анализа крви, односно крви и урина и/или других телесних материја, у одговарајућој установи, о сопственом трошку. Захтев се подноси у писаној форми, на лицу места, уз записник у коме су утврђени резултати испитивања, уношењем од стране овлашћеног службеног лица примедби и констатацијом усменог захтева лица.

Ако је утврђивањем спроведеним према одредбама овог члана утврђено да је лице под дејством алкохола и/или психоактивних супстанци, трошкове утврђивања сноси учинилац дела.

Уколико утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци није могуће извршити помоћу одговарајућих средстава (алкометар, дрога тест и др.), анализу крви, урина и/или других телесних материја ради утврђивања садржаја алкохола и/или психоактивних супстанци у организму извршиће референтна здравствена установа.

Овлашћено службено лице утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци код лица врши према техничким правилима средстава која се за ову сврху користе.

О утврђивању присуства алкохола и/или психоактивних супстанци сачињава се записник.

Након обављеног или одбијеног испитивања, овлашћено службено лице попуњава прописани записник, који потписују контролисано лице, очевици (ако их има) и овлашћено службено лице које је обавило испитивање.

Ако је контролисано лице у таквом стању да прописани записник не може потписати или одбије потписати, овлашћено службено лице ће и то констатовати у записнику.

Записник се не попуњава уколико је резултат испитивања негативан.

Записник из става 13. овог члана садржи: назив органа Војне полиције; датум извршене контроле; правни основ; податке о учиниоцу дела; место и време учињеног дела; опис чињеничног стања; правну квалификацију учињеног дела (ако има); потпис контролизованог лица; број службене значке; место за печат; име и презиме, односно потпис овлашћеног службеног лица. Ако учинилац не може или не жели да потпише записник, овлашћено службено лице ће то констатовати у записнику са разлогом непотписивања. Записник се не попуњава уколико је резултат теста негативан.

13. Вршење безбедносних провера

Члан 185.

Безбедносна провера и утврђивање постојања безбедносних сметњи

Безбедносна провера представља скуп мера и радњи којима се утврђује постојање или непостојање безбедносне сметње.

Овлашћено службено лице Војне полиције, по поднетом захтеву или по службеној дужности, врши безбедносну проверу након што начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције или лице које он овласти утврди:

- 1) да постоји законски основ за вршење безбедносне провере;
- 2) да је захтев потпун и јасан;
- 3) да је подносилац захтева за вршење безбедносне провере законом овлашћен да обрађује врсту података коју тражи.

Ако подносилац захтева није приложио сагласност, пре почетка вршења безбедносне провере, овлашћено службено лице ће тражити од лица да попуни упитник и да сагласност.

Начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције или лице које он овласти, обавестиће подносиоца захтева да се безбедносна провера неће вршити ако лице одбије да потпише сагласност или ако нису испуњени услови из става 1. овог члана.

Члан 186.

Ако другим прописом није другачије одређено, овлашћено службено лице има право да врши безбедносне провере:

- 1) кандидата за пријем у Војну полицију;

- 2) кандидата за држање и ношење оружја;
- 3) у другим случајевима утврђеним посебним прописом.

Безбедносна провера врши се по захтеву државног органа или другог лица, уколико је тај државни орган или друго лице законом овлашћено да обрађује врсту података коју тражи.

Приликом вршења безбедносне провере овлашћено службено лице примењује сва остала овлашћења прописана Правилником и другим прописима.

Члан 187.

Безбедносна сметња постоји:

- 1) ако се против лица води кривични поступак за кривична дела која се гоне по службеној дужности;
- 2) ако је лице осуђивано због кривичног дела за које се гони по службеној дужности;
- 3) ако је лице осуђивано на казну затвора у трајању од најмање шест месеци;
- 4) ако је лицу радни однос у државном органу престао по основу правноснажне одлуке надлежног органа због тешке повреде службене дужности, односно теже повреде радне дужности;
- 5) ако је лицу радни однос у правном лицу са јавним овлашћењима престао због повреде радне обавезе или непоштовања радне дисциплине;
- 6) ако је лице правноснажно кажњено за прекршаје из области јавног реда са елементима насиља и за прекршаје у области прописа којима се уређује набављање, држање и ношење оружја и муниције;
- 7) ако лице које се проверава у поступку безбедносне провере о себи даје неистините податке, ради прикривања чињеница које би представљале безбедносна сметња.

Подаци из става 1. овог члана прикупљају се у поступку вршења безбедносне провере.

Начин вршења безбедносних провера

Члан 188.

Безбедносна провера врши се на начин уређен Правилником.

Лице над којим се врши безбедносна провера даје сагласност за вршење безбедносне провере попуњавањем и потписивањем Упитника о идентификационим подацима (у даљем тексту: Упитник).

Сагласност из става 2. овог члана односи се на проверу и обраду података који су у вези са питањима из Упитника, као и на примену поступака који су за вршење безбедносне провере прописани Правилником.

Упитник садржи следеће податке: име и презиме (као и претходна имена и презимена); јединствени матични број грађана; датум и место рођења; држављанство (претходна држављанства и двојна држављанства); пребивалиште и боравиште (као и претходна пребивалишта); брачни статус и породично стање лица; стручна спрема и занимање; подаци о радном месту и претходним запослењима (посебно о престанцима радног односа због повреде радне обавезе у правном лицу са јавним овлашћењима или непоштовања радне дисциплине); подаци у вези са извршењем војне обавезе; подаци о кривичном и прекршајном кажњавању и кривичним и прекршајним поступцима који су у току; подаци о дисциплинским поступцима и изреченим дисциплинским мерама и казнама; контакти са страним организацијама, страним службама безбедности и обавештајним службама, као и подаци о чланству или учешћу у активностима организација чије су активности или циљеви забрањени; подаци о претходним безбедносним проверама и подаци о безбедносним проверама којима располажу друге службе безбедности; подаци о одговорности за повреду прописа који се односе на тајност података; подаци о праву својине на стварима уписаним у јавни регистар; медицински подаци у вези са болестима зависности, односно душевним болестима и подаци за контакт (број телефона и електронска адреса).

Захтев за покретање поступка безбедносне провере са Упитником доставља се на поступање ужој унутрашњој организационој јединици Генералштаба Војске Србије надлежној за послове Војне полиције.

Захтев за покретање поступка безбедносне провере за запослене у Министарству одбране и припаднике Војске Србије могу да покрену и овлашћена службена лица уколико постоје основи сумње да код запосленог постоје безбедносне сметње.

Захтев за покретање поступка безбедносне провере може да поднесе и војнополицијски инспектор за овлашћена службена лица.

Члан 189.

У поступку вршења безбедносне провере, поред података из Упитника, прикупљају се и проверавају подаци о особама са којима лице које се проверава живи у заједничком домаћинству, уз њихову писану сагласност, као и остали подаци од значаја за утврђивање безбедносне сметње.

Члан 190.

Безбедносна провера, по правилу, врши се према месту пребивалишта, боравишта, запослења, школовања и другим местима на којима се лице које се проверава креће, на следећи начин:

- 1) непосредним разговором са лицем које се проверава;
- 2) непосредним опажањем овлашћеног службеног лица које врши безбедносну проверу;
- 3) непосредним разговорима са другим особама по процени овлашћеног службеног лица које врши проверу;
- 4) увидом у јавне податке, службене евиденције и збирке података које воде надлежни органи и установе, у складу са законима којима се уређује евиденција и обрада података у области унутрашњих послова и Војсци Србије;
- 5) провером података на основу међународне полицијске сарадње;
- 6) по потреби, провером података преко других служби безбедности, у складу са законом;
- 7) прикупљање података непосредним оперативно-теренским радом.

Безбедносна провера по месту пребивалишта, боравишта, запослења, школовања и другим местима на којима се лице које се проверава креће, неће се вршити за лице за које се провером кроз службене евиденције надлежних органа утврди постојање безбедносне сметње.

Члан 191.

О извршеној безбедносној провери овлашћено службено лице сачињава извештај који оверава претпостављени старешина Војне полиције.

Извештај о извршеној безбедносној провери из надлежности Војне полиције садржи прикупљене податке којима се утврђује тачност података из Упитника, као и друге податке који су од значаја за доношење оцене о постојању или непостојању безбедносне сметње.

Оцену о постојању или непостојању безбедносне сметње, даје начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Прикупљени подаци и евиденције за сврху вршења безбедносне провере представљају податак са степеном тајности, у складу са прописима који уређују ту област и воде се у складу са прописаним евиденцијама Војне полиције. Прикупљени подаци о вршењу безбедносне провере не могу се користити у друге сврхе.

14. Пријем нађених ствари

Члан 192.

Овлашћено службено лице у обавези је да од налазача прими нађену ствар која може угрозити безбедност запослених у Министарству одбране и припадника Војске Србије и грађана, новац и драгоцености односно опасну ствар (у даљем тексту: ствар).

Војна полиција у обавези је да предузме све потребне мере за очување ствари и проналажење лица које је ствар изгубило.

Ако је лице које је ствар изгубило познато или се накнадно идентификује, Војна полиција ће вратити ствар. Када због својства ствари чување у просторјама Војне полиције није могуће или је повезано са значајним тешкоћама Војна полиција ће ствар предати на чување и даље поступање надлежном органу Војске Србије или уништити.

Пре пријема нађене ствари овлашћено службено лице проверава идентитет лица које је ствар нашло и предало.

О пријему нађене ствари, овлашћено службено лице сачињава записник, а налазачу уручује примерак записника као потврду о пријему нађене ствари.

Записник из става 5. овог члана садржи: податке о називу органа; место, дан и час пријема нађене ствари; податке о нађеној ствари; податке о околностима проналаска ствари; име и презиме овлашћеног службеног лица које врши пријем нађене ствари; име, презиме и јединствени матични број налазача нађене ствари.

Након сачињавања записника из става 5. овог члана, овлашћено службено лице ће позвати налазача да потпише записник, а затим ће записник потписати овлашћено службено лице. Ако налазач одбије да потпише записник, овлашћено службено лице ће о томе сачинити белешку на записнику.

Ради проналажења лица које је ствар изгубило (власника), надлежна организациона јединица Министарства одбране и Војске Србије, на предлог начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, објавиће обавештење – оглас на огласној табли јединице на чијем подручју је ствар пронађена или предата, на званичној интернет страници Министарства одбране и Војске Србије или на други погодан начин, а ако се ради о стварима веће вредности и у средствима јавног информисања, у коме ће описати ствар и позвати лице које је ствар изгубило (власника) да се јави у року од једне године од дана објављивања огласа, уз упозорење да ће у противном ствар бити продата.

Ако се у року од једне године нико не јави за ствари или за новац добијен од продаје ствари, надлежна организациона јединица Министарства одбране и Војске Србије ће донети решење да ствар постаје државна својина, односно да се новац пренесе на рачун буџета Републике Србије.

На питања чувања, продаје или уништења нађених ствари примењују се одредбе Правилника о привремено одузетим предметима.

15. Средства принуде и њихова употреба ***Врсте средстава принуде и услови за употребу***

Члан 193.

Средства принуде, у смислу Правилника, јесу:

- 1) физичка снага;
- 2) распршивач са надражујућим средством;
- 3) електромагнетна средства;
- 4) службена палица;
- 5) средства за везивање;
- 6) специјална возила;
- 7) службени пси;
- 8) средства за запречавање;
- 9) уређаји за избацивање млазева воде;
- 10) хемијска средства;
- 11) посебне врсте оружја и експлозивних средстава;
- 12) ватрено оружје.

Овлашћено службено лице средства принуде употребиће само ако се на други начин не може извршити задатак и то суздржано и сразмерно опасности која прети законом заштићеном добру и вредности, односно тежини дела које се спречава или сузбија.

Овлашћено службено лице увек ће употребити најблаже средство принуде којим се може постићи законити циљ, сразмерно разлогу употребе и на начин којим се службени задатак извршава без непотребних штетних последица.

Овлашћено службено лице ће пре употребе средства принуде на то упозорити лице према коме средство намерава да употреби, ако је то у датој ситуацији могуће и неће довести у питање извршење службене радње.

Овлашћена службена лица приликом употребе средстава принуде у обавези су да чувају људске животе, проузрокују што мање повреда и материјалне штете, као и да осигурају да се помоћ повређеном или угроженом лицу што пре пружи и да његови најближи о томе што пре буду обавештени.

Овлашћена службена лица похађају обуку о употреби средстава принуде коју организује ужа организацијска јединица Генералштаба Војске Србије надлежна за послове Војне полиције.

Употреба средстава принуде према групи лица

Члан 194.

Овлашћено службено лице овлашћено је да изда наређење групи лица да се разиђе ако се група противправно окупила или се противправно понаша или својим понашањем може да изазове насиље или нарушавање јавног (војног) реда.

Ако се група не разиђе, могу да се употребе следећа средства принуде:

- 1) физичка снага;
- 2) распршивач са надражујућим средством;
- 3) електромагнетна средства;
- 4) службена палица;
- 5) специјална возила;
- 6) службени пси;
- 7) уређаји за избацивање млазева воде;
- 8) хемијска средства.

Средства из става 2. овог члана могу се употребити само по наређењу начелника уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, односно лица које он овласти.

Овлашћење из става 3. овог члана, по правилу, даје се писано, а изузетно у хитним случајевима овлашћење се може дати и усмено.

Ограничења употребе средстава принуде

Члан 195.

Физичка снага не може се употребљавати према лицима млађим од 14 година, очигледно болесним и изнемоглим лицима, тешким инвалидима и трудницама чија је трудноћа видљива или које упозоре да су трудне.

Према лицима из става 1. овог члана, изузетно, може се употребити физичка снага и друга средства принуде под условима утврђеним Правилником ако неко од тих лица ватреним оружјем, оруђем или другим опасним предметом угрожава живот лица.

Правна и друга помоћ у вези са употребом средстава принуде

Члан 196.

Када су средства принуде употребљена у границама законом утврђених овлашћења, искључена је одговорност овлашћеног службеног лица које их је употребило.

Када се против овлашћеног службеног лица води кривични поступак због употребе средстава принуде из става 1. овог члана или предузимања других мера и радњи у обављању послова Војне полиције, Министарство одбране ће му обезбедити бесплатну правну помоћ у току поступка.

Министарство одбране обезбедиће бесплатну правну помоћ и грађанину који је пружио помоћ овлашћеном службеном лицу, ако је против њега покренут кривични поступак због радње учињене у вези са пружањем помоћи.

Овлашћеном службеном лицу и грађанину који је пружио помоћ овлашћеном службеном лицу који је употребио средства принуде, Министарство одбране у обавези је да обезбеди потребну медицинску, психосоцијалну и другу неопходну помоћ.

Одредбе о појединим средствима принуде**Физичка снага**

Члан 197.

Физичка снага може се употребити, ради одбијања напада, савлађивања отпора или спречавања самоповређивања лица.

Употребом физичке снаге, у смислу Правилника, сматра се употреба различитих захвата, бацања, удараца или других техника борилачких вештина или њима сличних поступака на телу другог лица којима се то лице присиљава на послушност, када су за то испуњени прописани услови.

Под употребом физичке снаге не сматрају се поступци на телу другог лица који омаловажавају лице или вређају људско достојанство и лични интегритет лица.

Нападом се сматра свака радња предузета да се нападнути повреди или лиши живота, да се насилно уђе у објекат или простор око објекта у који је улаз забрањен или да се овлашћено службено лице омете или спречи у извршењу службене радње.

Отпором се сматра свако супротстављање законитим службеним мерама и радњама које се може вршити оглушивањем или заузимањем клечећег, седећег, лежећег или сличног положаја, пасивни отпор, или заклањањем или држањем за лице или предмет, отимањем, стављањем у изглед да ће се лице напасти, или предузимањем сличне радње, активни отпор.

Физичка снага употребљава се у складу са правилима вештине самоодбране, а са употребом се престаје чим престане напад или отпор лица према којем је употребљена.

Распршивач са надражујућим средством

Члан 198.

Распршивачи са надражујућим средством, могу се употребити ради одбијања напада или савлађивања активног отпора лица.

Употребом распршивача са надражујућим средством, у смислу Правилника, сматра се употреба спреј доза пуњених сузавцем или хемијском материјом блажег дејства од сузавца односно посебно намењене материје са неподношљивим мирисом.

Распршивачи са надражујућим средством, у виду спреј боца, садрже хемијска средства која надражују дисајни систем, кожу преко пора, очи и уста, који су посебно дизајнирани тако да немају могућност да се при ношењу активирају сами.

Садржај спреј боце зависно од коришћене млазнице, може се избацити у млазу у течном стању или у виду магле у гасовитом стању. Садржај спреј боце у виду магле избацује се када је потребно савладати више на-

падача или приликом контроле више лица, водећи рачуна да овај начин коришћења може имати повратно дејство облака магле на овлашћено службено лице зависно од кретања ветра. Садржај спреј боце у виду млаза се избацује по правилу у затвореним просторијама, јер би се у супротном употребом магле у гасовитом стању могло нашкодити другим присутним лицима.

Распршивачи са надражујућим средством морају се користити на начин прописан од стране произвођача.

Пре употребе распршивача са надражујућим дејством, овлашћено службено лице упозориће лице издавањем наређења „Стој, Војна полиција, употребићу спреј!“.

Члан 199.

Након употребе распршивача, овлашћено службено лице ће лицу пружити потребну помоћ што пре, и то:

- 1) у складу са могућностима лице одвести у неконтаминирано подручје и окренути га лицем према ветру, вентилатору или другом приручном средству;
- 2) лицу рећи да буде мирно, да покуша нормално да дише, да лице и очи испере текућом хладном водом и да не трља очи.

Након указане потребне помоћи овлашћено службено лице ће упозорити лице да:

- 1) не користи креме, лосионе или друге козметичке препарате који могу активне компоненте спреја дуже задржати у додиру са кожом;
- 2) за уклањање активне компоненте може користити сапун који не садржи уље, да лице брише пешкиром тапкањем, без трљања;
- 3) ради спречавања отицања, контаминирана подручја тела може хладити водом, мокрим облогама или ледом;
- 4) мора темељно опрати сочива.

Ако лице има болове у грудима, хладан зној или изразито плитко дисање мора му се одмах пружити стручна медицинска помоћ.

Електромагнетна средства

Члан 200.

Електромагнетна средства могу се употребити ради одбијања напада или савлађивања активног отпора лица.

Употребом електромагнетних средстава, у смислу Правилника, сматра се употреба електрошокера и електричне палице, који емитују електромагнетни импулс краткотрајног дејства.

Електромагнетна средства су генератори високонапонског електричног импулса струје слабије јачине која на телу блокира мишићну активност, изазивајући код лица неспособност управљања покретима, односно тренутну онеспособљеност.

Члан 201.

Пре употребе електромагнетних средстава, овлашћено службено лице упозориће лице издавањем наређења „Стој, Војна полиција, употребићу електро палицу (електро шокер)!“.

Ако и након упозорења употребом ласерског нишана или електричног лука, лице не поступи по наређењу овлашћеног службеног лица, електрошокер се употребљава директним контактом или испалјивањем пројектила на даљину, док се електро палицом додирује тело другог лица.

Члан 202.

Када није могуће употребити друга средства принуде, електромагнетна средства ће се према лицима која су рањена, обилно крваре, трудницама, ментално оболелим особама и срчаним болесницима, употребити изузетно, са нарочитом пажњом и за најкраће могуће време.

Употреба електромагнетних средстава није дозвољена према лицима која обављају радњу чијим би наглим прекидањем била изазвана опасност по живот и тело тог или другог лица (на пример: возач возила, бицикла, мотоцикла и сл.).

Члан 203.

Приликом употребе електромагнетних средстава, овлашћено службено лице Војне полиције предузима следеће мере безбедности:

- 1) у случају упозорења ласером, глава не сме да буде циљана да би се избегла могућност употребе ласерских зрака у висини очију;

- 2) у случају употребе средства на даљину, нишањење неких делова тела треба избећи, поготово главе или врата због присуства грлених артерија, како би се онемогућиле повреде или мучнине особе која треба бити привремено онеспособљена;
- 3) ова средства се не употребљавају ако је одећа лица наквашена запаљивим супстанцама (алкохол, бензин и сл.).

У случају да, и поред предузетих мера безбедности, лице ипак буде погођено у пределу грлених артерија, мора одмах бити одведено у медицинску установу ради пружања адекватне медицинске помоћи.

Након употребе електромагнетних средстава, овлашћено службено лице ће пратити стање и понашање лица према коме је средство употребљено, и одмах ће омогућити пружање стручне медицинске помоћи ако лице остане у стању стреса, шока или ако је лице под утицајем алкохола или других психоактивних супстанци или има друге здравствене проблеме или тражи медицинску помоћ.

Службена палица

Члан 204.

Службена палица може се употребити ради одбијања напада или савлађивања отпора лица, ако је употреба физичке снаге безуспешна или се не може постићи законити циљ.

Употребом службене палице сматра се задавање удараца или примена захвата на телу лица.

Ударац службеном палицом се задаје у пределу мишићног ткива тела тако да се не проузрокују или проузрокују што је могуће блаже телесне повреде, ако их није могуће избећи.

Ударци службеном палицом не смеју се задати у пределу главе, врата, кичменог стуба, грудног коша, трбушног зида, гениталија и зглобова, осим ако су такви ударци неопходно потребни ради заштите живота и тела.

Поред ограничења предвиђених ставом 4. овог члана, овлашћено службено лице, по правилу, службену палицу неће употребити према лицу које пружа пасивни отпор, изузев ако се такав отпор не може савладати на други начин.

Службена палица се може користити као средство у примени захвата борилачких вештина са или без удараца.

Средства за везивање

Члан 205.

Средства за везивање могу се употребити ради спречавања напада, отпора, бекства или самоповређивања лица.

Употребом средстава за везивање, по правилу, сматра се везивање руку лица испред тела или иза леђа.

Када употребом средстава за везивање из става 2. овог члана није постигнута сврха везивања могу се везати и ноге.

Овлашћено службено лице употребиће средства из става 1. овог члана на начин да средство за везивање не наноси непотребну телесну бол или повреде везаном лицу.

Средства за везивање лицу се везују на такав начин да се онемогући ослобађање лица, али без доношења непотребног бола прекомерним стезањем руку ротирајућим деловима службених лисица или прекомерним стезањем пластичних затега или других за то намењених или погодних средстава.

Специјална возила

Члан 206.

Специјална возила могу се употребити ради успостављања нарушеног војног (јавног) реда, запречавања проласка лица и ради употребе хемијских средстава и ватреног оружја уграђеног на та возила.

Специјална возила као средства принуде употребљавају се под условима и на начин прописан Правилником.

Употребом специјалних возила сматра се избацивање воде под притиском са или без хемијских средстава, употреба уграђеног ватреног оружја, уклањање препрека и запречавање проласка лица.

Специјалним возилима сматрају се возила за избацивање воде под притиском, оклопна возила са или без уграђене запречне ограде, хеликоптери, возила за уклањање препрека и друга возила посебне намене.

Уграђена хемијска средства и ватрено оружје могу се употребити само под условима, утврђеним Правилником.

Ако околности конкретног случаја то омогућавају, овлашћено службено лице ће пре употребе упозорити лица да ће према њима употребити специјално возило као средство принуде, ако не поступе по издатом наређењу.

Посаде и специјална возила приликом употребе, штити потребан број овлашћених службених лица.

Службени пас

Члан 207.

Службени пас може да се употреби као средство принуде у случајевима:

- 1) када су испуњени услови за употребу физичке снаге или службене палице;
- 2) када су испуњени услови за употребу ватреног оружја;
- 3) када се успоставља нарушени јавни ред.

Службени пас је посебно дресиран пас који се уз вођење и контролу овлашћеног службеног лица може употребити као средство принуде.

Употребом службеног пса сматра се пуштање пса према лицу и запречавање псима проласка лица.

Службени пас може бити употребљен:

- 1) са заштитном корпом и на повоцу;
- 2) са заштитном корпом и без повоца;
- 3) без заштитне корпе и на повоцу;
- 4) без заштитне корпе и без повоца.

Као средство принуде службени пас може се употребити само под надзором стручно оспособљеног овлашћеног службеног лица (водича службеног пса), на начин којим се неће изазвати узнемирење грађана.

Ако околности конкретног случаја то омогућавају, овлашћено службено лице ће пре употребе упозорити лице да ће према њему употребити службеног пса као средство принуде.

За запречавање проласка лица службени пас се употребљава на повоцу са или без заштитне корпе.

Начин употребе службеног пса из ст. 4. и 7. овог члана у конкретном случају одређује водич службеног пса у складу са проценом.

При употреби службеног пса овлашћено службено лице пази да пас не нанесе непотребне телесне повреде лицу према коме се употребљава.

Ако у обављању задатака Војне полиције службени пас остане без водича, друго овлашћено службено лице ће предузети потребне мере ради престанка употребе службеног пса као средства принуде.

Средство за запречавање

Члан 208.

Средствима за запречавање сматрају се средства за принудно заустављање возила и средства за запречавање проласка лица.

Приликом употребе, средства за запречавање штити потребан број овлашћених службених лица, које одреди њихов претпостављени старешина Војне полиције.

Заустављање возила

Члан 209.

Средства за принудно заустављање возила могу се употребити ради:

- 1) спречавања бекства лица које је затечено у вршењу кривичног дела за које се гони по службеној дужности;
- 2) спречавања бекства лица које је лишено слободе или за које постоји налог за лишавање слободе;
- 3) спречавања незаконитог преласка државне границе возилом;
- 4) спречавања недозвољеног приступа возилу до објекта или подручја где се налазе лица која овлашћено службено лице обезбеђује;
- 5) спречавања бекства учесника у саобраћају који је учинио тежи прекршај из области безбедности саобраћаја, односно тежи прекршај са елементима насиља или изазвао саобраћајну незгоду, а није поступио по знаку овлашћеног службеног лица за заустављање возила.

Средствима за принудно заустављање возила сматрају се уређаји за те намене, као и бодљикаве траке и друга наменска средства којима се возило у покрету може принудно зауставити.

Средства за принудно заустављање возила постављају се уз предузимање мера упозорења.

Испред постављених средстава за принудно заустављање возила на одговарајућој удаљености, у складу са прописима о безбедности саобраћаја на путевима, поставља се прописана саобраћајна сигнализација, ако је то у датој ситуацији могуће.

Саобраћајна сигнализација на путу изводи се на начин да се прво поставља саобраћајни знак „ограничење брзине” зависно од дужине, прегледности и видљивости зоне упозорења. Постављање саобраћајне сигнализације се врши у смеру кретања возила.

Растојање од места постављања првог знака до зоне активности износи:

- 1) 1.200 m на ауто-путу са највећом дозвољеном брзином возила од 130 km/h са понављањем знака са нижим ограничењем брзине на 800 m и 400 m;
- 2) 400 m на осталим јавним путевима са највећом дозвољеном брзином возила од 80 km/h (по потреби поновити знак са нижим ограничењем брзине);
- 3) најмање 50 m за саобраћајнице у насељу.

У зони активности поставља се саобраћајни знак „забрана пролаза без заустављања” (ВОЈНА ПОЛИЦИЈА) уз коришћење одговарајуће опреме (саобраћајни чуњ и др.), а на одговарајућој удаљености постављају се средства за принудно заустављање возила.

Саобраћајна сигнализација се уклања са пута по престанку потребе за принудно заустављање возила и успоставља се првобитни режим саобраћаја.

Ако у датој ситуацији није могуће поставити саобраћајну сигнализацију из става 4. овог члана, упозорење и наређење да се возило заустави даће овлашћено службено лице на начин прописан Правилником.

Запречавање проласка лица

Члан 210.

Средства за запречавање проласка лица могу се употребити за пресецање и поделу простора приликом одржавања јавног реда и обезбеђивања јавних скупова, за блокаду одређеног простора или објекта, односно за ограничење, забрану или усмеравање кретања лица на јавним местима, одређеним подручјима или правцима.

Средства за запречавање проласка лица су ограда за принудно заустављање или усмеравање лица и специјална возила Војне полиције опремљена оградама за принудно заустављање или усмеравање лица, када се користе као средство принуде.

Као средства за запречавање проласка лица могу се користити службена возила, службени пси, разне врсте покретних или приручних ограда, као и друга за то погодна средства.

Употребом средстава за запречавање проласка лица у смислу Правилника, сматра се постављање ограда за принудно заустављање или усмеравање лица, специјалних возила Војне полиције опремљених оградама за принудно заустављање или усмеравање лица, службених возила, службених паса, разних врста покретних или приручних ограда и других за то погодних средстава на местима на којима се спречава или усмерава пролазак лица.

Средства за запречавање проласка лица штите се довољним бројем овлашћених службених лица.

У смислу Правилника, средства за запречавање проласка лица из ст. 2. и 3. овог члана, као и слична средства која се користе за уређење простора одржавања јавног скупа, као и средства која се користе у складу са законом којим се уређује контрола државне границе ради онемогућавања незаконитог преласка државне границе ван места граничног прелаза, не сматрају се средствима принуде.

Уређаји за избацивање млазева воде

Члан 211.

Уређаји за избацивање млазева воде могу се употребити само под условима утврђеним за употребу средстава принуде према групи лица, која се противправно понаша тако да може изазвати насиље.

Уређаји за избацивање млазева воде састоје се од резервоара за воду, пумпе за воду, бацача течности – топа и бочних млазница у надградњи на службеном возилу, као и ручни уређаји намењени за избацивање и распршивање воде.

Употребом уређаја за избацивање млазева воде сматра се употреба усмереног или распршеног млаза воде према групи лица када су за то испуњени услови прописани законом.

Усмерени млаз воде се према лицима може употребити на удаљености која неће угрозити њихов живот. Усмерени млаз воде се усмерава испред групе у пределу ногу лица, а када је то потребно ради извршења задатка, млаз воде се може усмерити у висини тела лица уз смањену јачину усмереног млаза.

Распршени млаз воде употребљава се када је потребно распршити дозвољене концентрације нешкодљивих хемијских средстава или раствора боје према групи лица.

Вода коју избацују уређаји из става 1. овог члана, мора бити хигијенски исправна вода за пиће, а изузетно може да садржи дозвољене концентрације нешкодљивих хемијских средстава или раствора боје ради обележавања лица која нарушавају јавни ред.

Ако околности конкретног случаја то омогућавају, овлашћено службено лице ће пре употребе упозорити групу лица да ће према њима употребити уређаје за избацивање млазева воде.

Приликом употребе, уређаји за избацивање млазева воде, у складу са проценом, штите се довољним бројем овлашћених службених лица.

Хемијска средства

Члан 212.

Хемијска средства могу се употребити ради одбијања напада и савлађивања отпора који се не могу обезбедити употребом физичке снаге и службене палице, ради успостављања нарушеног јавног реда, ради приморавања лица да напусти затворени простор, за решавање талачких ситуација и у случајевима када су испуњени услови за употребу посебних врста оружја и експлозивних средстава или за употребу ватреног оружја утврђених Правилником.

Употребом хемијских средстава сматра се коришћење сузаваца за краткотрајну употребу и хемијских материја блажег дејства, који по престанку дејства не остављају последице за психофизичко и опште здравствено стање.

При употреби хемијских средстава у близини дечјих и старачких установа, болница, основних школа и прометних саобраћајница и лако запаљивих материјала предузимају се посебне мере заштите.

Хемијска средства се не употребљавају према лицима која се налазе у близини експлозивно-запаљивих материја, на великој висини и на сличним местима где би могао бити угрожен живот људи.

Хемијска средства се употребљавају у дозама пуњеним сузавцем у облику таблета, ампула, такозваних хемијских бомби и других направа намењених за употребу сузавца или хемијске материје блажег дејства од сузавца – као посебно припремљене материје са неподношљивим мирисом, пеном или бојом за привремено обележавање лица на одређеном простору.

Ако околности конкретног случаја то омогућавају, овлашћено службено лице ће пре употребе упозорити групу лица да ће према њима употребити хемијска средства, ако не поступи по издатом наређењу.

При употреби хемијских средстава овлашћено службено лице води рачуна о атмосферским приликама (правац ветра, падавине) и хемијска средства употребљава на начин да њиховом дејству, по правилу, буду обухваћена само лица према којима се ова средства употребљавају.

Одлуку о употреби хемијских средстава доноси старешина који непосредно, у складу са планом, руководи ангажованим снагама, а у случају да не постоји план, неопходно је прибављање сагласности начелника Генералштаба Војске Србије.

Посебне врсте оружја и експлозивних средстава

Члан 213.

Посебне врсте оружја и експлозивних средстава су оружја и средства која спадају у наоружање Војне полиције.

Посебне врсте оружја и експлозивних средстава могу се употребити само ако су испуњени услови за употребу ватреног оружја утврђени Правилником, уколико је употреба ватреног оружја неуспешна или се не може постићи законити циљ.

Експлозивна средства није дозвољено употребити према малолетним лицима и лицима у маси.

Одлуку о употреби посебних врста оружја и експлозивних средстава доноси начелник Генералштаба Војске Србије, на основу претходно прибављене сагласности министра одбране.

Посебне врсте оружја и експлозивних средстава употребљавају се према упутству произвођача.

Ако околности конкретног случаја то омогућавају, овлашћено службено лице ће пре употребе посебних врста оружја и експлозивних средстава упозорити лица да ће таква средства употребити.

Ватрено оружје

Члан 214.

При обављању послова Војне полиције овлашћено службено лице може употребити ватрено оружје само ако употребом других средстава принуде не може постићи законити циљ у извршењу задатка и када је апсолутно нужно да од себе или другог одбије истовремени противправни напад којим се угрожава његов живот или живот другог лица.

Противправни напад којим се угрожава живот овлашћеног службеног лица или живот другог лица у смислу става 1. овог члана сматра се напад ватреним оружјем, имитацијом ватреног оружја, опасним оруђем или напад другим предметом односно напад на неки други начин којим се може угрозити живот овлашћеног службеног лица или живот другог лица.

Нападом ватреним оружјем на овлашћено службено лице у смислу става 2. овог члана сматра се и само потезање ватреног оружја или покушај да се оно потегне.

Потезањем ватреног оружја у смислу става 3. овог члана сматра се покрет ватреним оружјем ради његовог доношења или стављања у положај за употребу, а покушајем потезања сматра се покрет учињен према ватреном оружју.

Под употребом ватреног оружја овлашћеног службеног лица, у смислу Правилника, сматра се пуцање из ватреног (службеног) оружја према лицу.

Потезање ватреног оружја, стављање ватреног оружја у положај за употребу и пуцање у ваздух ради упозорења, у смислу Правилника не сматра се употребом ватреног оружја овлашћеног службеног лица. О вршењу радњи из овог става овлашћено службено лице сачињава службену белешку у којој образлаже разлоге њиховог вршења.

Употреба ватреног оружја није дозвољена када доводи у опасност живот других лица, осим ако је употреба ватреног оружја једино средство за извршење задатака из става 1. овог члана.

Употреба ватреног оружја није дозвољена према малолетним лицима, осим у случају када је то једини начин за одбрану од непосредног напада или опасности.

Начин употребе ватреног оружја

Члан 215.

Када околности указују на постојање услова за употребу ватреног оружја, овлашћено службено лице ватрено оружје припрема за употребу стављањем метка у цев пре него што изда упозорење на начин прописан Правилником.

Пре употребе ватреног оружја, овлашћено службено лице се поставља у положај који му је у датим околностима најбезбеднији и омогућава сигурну употребу ватреног оружја и усмерава оружје према лицу према коме намерава да га употреби.

За време док је ватрено оружје спремно за употребу овлашћено службено лице не сме да га усмерава према другим лицима, а по престанку услова за употребу, укочиће и одложиће ватрено оружје.

Пре употребе ватреног оружја овлашћено службено лице у обавези је да лицу према коме ће употребити ватрено оружје изда наређење „Стој, Војна полиција, пуцаћу!”.

Ако лице не поступи по издатом наређењу, овлашћено службено лице ће, ако се тиме не угрожава безбедност људи, лице упозорити пуцњем у ваздух.

Овлашћено службено лице ће употребити ватрено оружје без издавања наређења и упозоравајућег пуцња, ако би то довело у питање одбрану од напада или отклањање опасности којом се угрожава његов живот или живот других лица.

Члан 216.

Када Војна полиција обављајући послове утврђене Законом о Војсци Србије дође до сазнања која указују на то да ће лице према коме треба применити полицијска овлашћења угрозити живот овлашћеног службеног лица или другог лица, пре примене полицијских овлашћења сачиниће план поступања.

Планом поступања одређује се руководилац плана, потребан број овлашћених службених лица, њихово наоружање, заштитна опрема, задаци, тактика поступања, мере безбедности за употребу ватреног оружја и, зависно од процене, други елементи.

Овлашћено службено лице које учествује у спровођењу плана из става 2. овог члана мора бити упознато са проценом очекиваног оружаног отпора, ситуационим планом, распоредом и задацима других овлашћених службених лица, као и са сопственим задатком.

Овлашћено службено лице из става 3. овог члана ватрено оружје може да употреби само по наређењу руководиоца плана, изузев ако је употреба ватреног оружја апсолутно нужна за одбијање истовременог противправног напада, када оружје може да употреби и пре издатог наређења.

Члан 217.

Приликом обављања послова Војне полиције, када у одређено време или на одређеном простору постоји повећан ризик за безбедност овлашћених службених лица и људи, овлашћено службено лице може носити ватрено оружје спремно за употребу (метак у цеви, закочено) и пре настанка услова за употребу ватреног оружја.

Приликом ношења ватреног оружја у случајевима из става 1. овог члана, овлашћено службено лице у обавези је да поступа са дужном пажњом и придржава се мера безбедности руковања ватреним оружјем.

Члан 218.

Када су испуњени услови за употребу ватреног оружја према лицу које бежи према групи људи, али употребом оружја може бити доведен у опасност живот неког из групе, овлашћено службено лице неће употребити ватрено оружје, осим ако је употреба ватреног оружја једино средство за одбијање напада којим се угрожава живот.

Када лице према коме се може употребити ватрено оружје бежи према државној граници, овлашћено службено лице може да употреби ватрено оружје водећи рачуна да се не наруши неповредивост државне границе, осим ако је употреба ватреног оружја једино средство за одбијање напада којим се угрожава живот.

Употреба ватреног оружја према возилу у покрету

Члан 219.

Употребом ватреног оружја према возилу у покрету, у смислу Правилника, сматра се свако пуцање из ватреног оружја у правцу возила које се креће ако се возило користи са циљем угрожавања живота или безбедности овлашћеног службеног лица или другог лица или ако се из тог возила употребљава ватрено оружје са циљем угрожавања живота или безбедности овлашћеног службеног лица или другог лица.

Ватрено оружје према возилу у покрету употребљава се на начин којим се неће угрозити живот или безбедност овлашћеног службеног лица или другог лица.

Овлашћено службено лице не сме употребити ватрено оружје према возилу у покрету, осим у случајевима из става 1. овог члана.

Употреба ватреног оружја према животињама

Члан 220.

Под употребом ватреног оружја према животињама, у смислу Правилника, сматра се пуцање према животињама када од њих прети непосредна опасност од напада на живот и тело лица или опасност од угрожавања живота или здравља људи.

Према болесној или тешко повређеној животињи која може угрозити живот или здравље људи, ватрено оружје може да се употреби само на захтев стручног лица (ветеринара) када стручно лице не може предузети одговарајућу меру.

Овлашћено службено лице сме употребити ватрено оружје према животињама, само у случајевима из става 1. овог члана.

Извештавање и оцена оправданости и правилности употребе средстава принуде

Члан 221.

О свакој употреби средстава принуде овлашћено службено лице које је употребило средства принуде одмах усмено извештава непосредно претпостављеног старешину и службу дежурства Војне полиције, а најкасније 24 часа од употребе средстава принуде подноси писани извештај непосредно претпостављеном старешини о употреби средстава принуде.

Када се средства принуде употребе по наређењу, свако овлашћено службено лице које је употребило средства принуде подноси извештај из става 1. овог члана, а овлашћено службено лице које је ту употребу наредило, сачињава о томе службену белешку.

Извештај о употреби средстава принуде садржи: податке о времену и месту употребе, врсти средства принуде, законски основ за употребу, податке о лицу или лицима према којима је употребљено средство принуде, опис догађаја, последице употребе, податке о сведоцима догађаја, податке о извештавању о употреби, чин/звање, име и презиме, јединствени матични број грађана и потпис овлашћеног службеног лица подносиоца извештаја.

У опису догађаја, овлашћено службено лице извештава о врсти посла Војне полиције и задатку који је обављао; начину примене полицијских овлашћења; начину, радњама и коришћеним средствима од стране лица приликом пружања отпора, покушаја или извршења напада или бекства; начину упозорења лица да ће бити употребљена средства принуде или разлосима ако лице није упозорено; радњама лица након упозорења; када је започета употреба средстава принуде, које је радње предузело овлашћено службено лице Војне полиције и на који начин; радње лица у току употребе средстава принуде; када се престало са употребом средстава принуде и на који начин је остварена даља контрола над лицем и о другим околностима и чињеницама од значаја за оцену оправданости и правилности употребе средстава принуде.

Када овлашћено службено лице није у могућности да поднесе извештај о употреби средстава принуде о околностима употребе, службену белешку са расположивим подацима сачињава овлашћено службено лице Војне полиције које је било присутно на месту употребе или непосредно претпостављени старешина овлашћеног службеног лица Војне полиције које је употребило средства принуде.

Члан 222.

По пријему обавештења да је овлашћено службено лице употребило средства принуде, дежурни у служби дежурства Војне полиције организује предузимање потребних мера и радњи (пружање медицинске и друге помоћи, обезбеђење места догађаја, обавештавање надлежног тужиоца, вршење увиђаја, обавештавање ближњег и др.) и о околностима употребе и предузетим мерама одмах обавештава непосредно претпостављеног старешину Војне полиције лицу које је применило средство принуде.

Претпостављени старешина Војне полиције, по пријему обавештења да је употребљено средство принуде, одмах организује вршење хитних мера и радњи које нису предузете, а чије би одлагање отежало спровођење поступка оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде и друге потребне мере и радње (прикупљање обавештења од очевидаца и других лица, прибављање мишљења или налаза лекара за повређена лица и др.).

Члан 223.

У поступку оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде, претпостављени старешина Војне полиције предузима следеће:

- 1) проучава поднети извештај;
- 2) организује или непосредно врши прикупљање обавештења од очевидаца о околностима употребе средстава принуде, од лица према коме су употребљена средства принуде, од овлашћеног службеног лица које је употребило средства принуде, ако је потребно разјаснити поједине наводе из извештаја, као и од других овлашћених службених лица која имају непосредна сазнања о околностима употребе средстава принуде о чему се сачињавају службене белешке, службене белешке о обавештењу примљеном од грађана и изјаве овлашћених службених лица;
- 3) прибавља мишљење – налаз лекара о врсти и степену повреде, констатује насталу материјалну штету и друге последице које су наступиле употребом средстава принуде;
- 4) предузима и друге мере и радње ради потпуног утврђивања чињеничног стања о условима и начину употребе средстава принуде.

Претпостављени старешина Војне полиције наведене активности реализује у року од осам дана од дана подношења извештаја од стране овлашћеног службеног лица.

Извештај овлашћеног службеног лица о употребљеном средству принуде и сачињене списе предмета претпостављени старешина Војне полиције доставља лицима или комисији за оцењивање оправданости и правилности употребе средстава принуде.

Изузетно, претпостављени старешина Војне полиције извршиће и оцењивање оправданости и правилности употребе средстава принуде уколико је претпостављени старешина уједно и лице из ст. 1. и 2. члана 222. Правилника.

Члан 224.

Оцењивање оправданости и правилности употребе средства принуде за лица из својих састава врше: начелник Канцеларије за послове безбедности у Министарству одбране, начелници организацијских целина за послове Војне полиције у Командама оперативног нивоа и начелник Криминалистичко-истражне групе.

Оцењивање оправданости и правилности употребе средства принуде за лица из организацијских целина непосредно потчињених начелнику Генералштаба Војске Србије или организацијски везаних за уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије врше овлашћена службена лица из састава уже унутрашње организацијске јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Овлашћена службена лица из става 2. овог члана решењем одређује начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције.

Поступак оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде, лица из ст. 1. и 2. овог члана, спроводу у року од 15 дана од дана пријема предмета употребе средстава принуде.

Оправданост и правилност употребе ватреног оружја, употребе другог средства принуде које за последицу имало тешке телесне повреде или смрт лица или употребе средстава принуде према три или више лица или према групи лица оцењује комисија.

Комисију решењем образује начелник уже унутрашње јединице Генералштаба Војске Србије надлежне за послове Војне полиције, а у њен састав именују се лица из ст. 1. и 2. овог члана.

Поступак оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде, комисија, спроводи у року од 30 дана од дана пријема предмета употребе средстава принуде.

Члан 225.

Оцена оправданости и правилности употребе средства принуде садржи: податке о времену и месту употребе, врсти средства принуде, законски основ за употребу, податке о лицу или лицима према којима је употребљено средство принуде, оцену оправданости и правилности употребе средстава принуде, образложење и потпис овлашћених службених лица комисије.

У образложењу оцене из става 1. овог члана, посебно се образлажу околности, да ли је:

- 1) службени задатак могао бити извршен без употребе средстава принуде;
- 2) употребљено средство принуде примењено суздржано и сразмерно опасности која прети законом заштићеном добру и вредности, односно тежини дела које се спречава или сузбија;
- 3) употребљено најблаже средство принуде које јамчи успех, сразмерно разлогу употребе и на начин којим се службени задатак извршава без непотребних штетних последица;
- 4) лице упозорено да ће бити употребљено средство принуде;
- 5) употребом средстава принуде проузрокована што мања повреда или материјална штета;
- 6) осигурано пружање помоћи повређеном или угроженом лицу и друге чињенице и околности од значаја за оцену.

Након окончања поступка оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде, оцена се до-ставља претпостављеном старешини Војне полиције овлашћеног службеног лица који је употребио средства принуде, ради чувања, евидентирања и даљег надлежног поступања (евентуалног иницирања одговарајућег поступка у случају неоправдане и/или неправилне употребе средства принуде).

Контрола употребе средстава принуде

Члан 226.

Ради стручне и законите употребе средстава принуде и, с тим у вези, спречавања и сузбијања прекорачења, злоупотребе или друге примене средстава принуде у сврхе за које нису намењена, војнополицијски инспектор организује и спроводи контролу оправданости и правилности употребе средстава принуде.

Друга овлашћења предвиђена законом

Члан 227.

Овлашћено службено лице примењује друга овлашћења под условима и на начин прописаним другим законима.

VI. ЗАВРШНА И ПРЕЛАЗНА ОДРЕДБА

Члан 228.

Даном ступања на снагу Правилника престају да важе Правилник о овлашћеним службеним лицима, начину примене овлашћења и обављању задатака и послова Војне полиције („Службени војни лист”, бр. 16/10 и 17/15), Правило службе Војне полиције оружаних снага (ССНО, Управа безбедности, инт. број 851 од 24. 09. 1985. године), Упутство о примени Правила службе Војне полиције оружаних снага (ССНО, Управа безбедности, инт. број 894-4/86, издање 1986. године) и Наредба о делокругу и задацима Војне полиције Војске Србије и Црне Горе (пов. број 9-1 од 10. децембра 2003. године).

Члан 229.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу”.

Број 38-21

У Београду, 15. марта 2022. године

Министар одбране
др **Небојша Стефановић**, с. р.

Прилог 1.

САДРЖАЈ И ПРИМЕР ДИСЦИПЛИНСКЕ ПРИЈАВЕ

ВОЈНА ПОЛИЦИЈА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ
5. БАТАЉОН ВОЈНЕ ПОЛИЦИЈЕБрој _____
_____ 2022. године
Б Е О Г Р А ДЧувати до 2012. године
Функција 27 ред. број 32
Датум _____
Обрађивач _____

На основу члана 5. став 4. Правилника о полицијским мерама и радњама и полицијским овлашћењима и начину обављања послова и задатака Војне полиције, у складу са утврђеним чињеницама, Војна полиција подноси

ДИСЦИПЛИНСКУ ПРИЈАВУ

против

1. Чин/звање, име, име једног родитеља и презиме _____
2. На служби у јединици/установи _____
3. ЈМБГ _____

због постојања основане сумње да је извршио тежу повреду дужности из службе из члана 149. став 1. тачка _____ Закона о Војсци Србије.

Марко Марковић је _____ године у 10 часова и 50 минута, у месту _____ у Улици _____ учинио следеће:

(У овом делу потребно је унети чињенични опис из којег произилазе сва обележја догађаја који се пријављује, време и место извршења потенцијалне теже повреде дужности из службе, предмет на коме је и средство којим је извршена потенцијална тежа повреда дужности из службе, остала лица која су на неки начин учествовала у догађају који се пријављује, као и све остале податке које подносилац пријаве поседује).

Неопходно је да претпостављени старшина, у складу са одредбама Закона о Војсци Србије и Правила о војној дисциплини, у прописаном поступку расправи дисциплинску одговорност припадника Министарства одбране и Војске Србије.

Докази: (У овом делу потребно је побројати све доказе које подносилац има у вези са извршеном тежом повредом дужности из службе, како материјалне доказе, тако и имена сведока који могу посведочити о догађају који се пријављује, а све материјалне доказе потребно је копирати и уз дисциплинску пријаву доставити надлежном старшини).

Докази (пример):

1. Извештај о догађају поводом којег Војна полиција предузима мере.
2. Извештај о извршеној контроли припадника Министарства одбране и Војске Србије.
3. Фото-запис на коме се јасно види припадник Министарства одбране и Војске Србије који је повредио дужности из службе и битна обележја повреде дужности (конкретно на којима се јасно виде обележја повреде).

(М. П.)

Командир вСлВП
капетан

Прилог 2.

место за отисак штамбиља

ФОРМАЦИЈСКИ НАЗИВ
команде или јединице

ИЗЈАВА

Дана _____ . 20 ____ . године у просторијама _____

полиграфски испитивач ми је предочио потребу да будем испитиван(а) на полиграфском инструменту.

Објашњена ми је сврха и начин испитивања, као и да не постоји могућност било каквог штетног утицаја на моје здравље. Пошто не постоје физичке и психичке сметње у смислу члана 57. Закона о полицији, добровољно пристајем да будем испитиван(а) на полиграфском инструменту.

Изјаву дао

(име и презиме)

146.

На основу члана 84. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 – др. закон и 47/18), а у вези са чланом 39. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење), члана 140. став 2. и члана 171. став 3. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05 – исправка, 83/05 – исправка, 64/07, 67/07 – исправка, 116/08, 104/09, 99/14, 94/17, 95/18 и 157/20), члана 8. ст. 4, 5. и 6. и члана 136. став 2. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10 – др. закон, 10/15, 88/15 – УС, 36/18, 94/19 и 74/21 – УС) и члана 24. у вези са чланом 17. став 4. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон), министар одбране доноси

ОДЛУКУ

О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ОВЛАШЋЕЊИМА ЗА РЕШАВАЊЕ
У УПРАВНИМ СТВАРИМА У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ

1. У Одлуци о овлашћењима за решавање у управним стварима у Министарству одбране („Службени војни лист”, бр. 2/08, 15/08, 21/10 и 33/19), у тачки 3. после става 2. додаје се нови став 3, који гласи:

„За решавање у управним стварима у првом степену за професионална војна лица, војне службенике и војне намештенике распоређене у територијалним органима Министарства одбране стварно су надлежни начелници тих органа.”

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 4. и 5.

У досадашњем ставу 4. који постаје став 5. број: „3” замењује се бројем: „4”.

2. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу”.

Број 1788-6

У Београду, 28. марта 2022. године

Министар одбране
др Небојша Стефановић, с. р.

САДРЖАЈ

	Страна
145. Правилник о овлашћеним службеним лицима Војне полиције, начину примене полицијских мера и радњи и полицијских овлашћења и обављању послова и задатака Војне полиције	145
146. Одлуку о допуни Одлуке о овлашћењима за решавање у управним стварима у Министарству одбране	178

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
„Службени војни лист”, 11000 Београд, Бирчанинова 5
Главни и одговорни уредник Татјана Оровић, проф.
Телефон: 011/3203-133 (32-133)
Телефон/факс: 011/3000-200
Штампа: Војна штампарија, Београд, Ресавска 40б

